اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۲۸ خرداد ۱۴۰۱
• ۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۳
• ۱۸ ژوئن ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۳۹۸ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۰۸۰ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

با تقسیم ۷۵ درصد سود در مجمع عمومی

فولاد هرمزگان ۶۰هزار میلیارد ریال سود تقسیم کرد

۵

سرمقاله

چاره‌ای جز تعامل با زمین نداریم ۲

گفت‌وگو

خشکسالی را جدی بگیریم ۳

یادداشت‌های امروز

مدیریت توسعه پایدار و محیط‌زیست ۲

نقش صنعت خودرو در تخریب محیط‌زیست ۴

امنیت غذایی در گرو توسعه کشاورزی ۸

ضرورتی برای توسعه پایدار ۱۲

پرونده
۱۷ ژوئن
روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی

سراب بیابان‌زدایی

«بیابان فکری» بانی زایش بیابان ۴
سند از نفس افتاده آمایش؛ از ابلاغ تا اجرا ۵
صنایع معدنی، از متهمان بیابان‌زایی ۶
زمین‌های کشاورزی در خدمت منافع شخصی ۸
توسعه همه‌جانبه، مخرب محیط‌زیست نیست ۱۱
به کجا می‌روم آخر... ۱۲
دانش‌بنیان‌ها کمربند بیابانی کشور را باز می‌کنند ۱۳
ایران رکورددار بیابان‌زایی در جهان ۱۴
خوب و بد مالچ‌پاشی در دو کفه ترازو ۱۵

شرکت نفت فلات قاره ایران

آگهی تجدید ارزیابی کیفی مناقصه عمومی و دو مرحله‌ای شماره ۱۱۳۵/۰۰/م‌ع‌ل تعمیر واحد آبسازی سکوی بلال

نوبت اول

شرکت نفت فلات قاره ایران- منطقه لاوان در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی تعمیر واحد آبسازی سکوی بلال براي مدت ۴ (چهار) ماه به شماره مناقصه ۱۱۳۵/۰۰/م‌ع‌ل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکي دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاري فراخوان ارزیابي کیفي از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابي کیفي تا تهیه لیست پیشنهاددهندگان داراي صلاحیت، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکي دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir و شماره فراخوان ۲۰۰۱۰۹۴۵۴۶۰۰۰۰۱۳ انجام خواهدشد. لازم است پیشنهاددهندگان در صورت عدم عضویت قبلي، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهي امضاي الکترونیکي را جهت شرکت در فراخوان محقق سازند.

الف: مدارك لازم جهت شرکت در ارزیابي کیفي:

۱- اساسنامه شرکت، آگهي هاي ثبت، تأسیس و تغییرات روزنامه رسمي.
۲- گواهینامه معتبر صلاحیت پیمانکاري مرتبط با موضوع خدمات.
۳- گواهینامه تأیید صلاحیت ایمني معتبر.
۴- داشتن تجربه، حسن سابقه، امکانات، توانایي وتخصص در موضوع مناقصه و ارائه حداقل دو فقره سابقه در ۵ سال گذشته در زمینه خدمات مرتبط.

ب: سایر شرایط:

۱- توانائي ارائه ضمانتنامه "شرکت در فرآیند ارجاع کار" به مبلغ ۳۹۶/۱۹۵/۰۰۰ (سیصد و نود و شش میلیون و یکصد و نود و پنج هزار ریال) و انجام تعهدات قراردادي طبق ضوابط کارفرما در صورت برنده شدن.
۲- توانائي ارائه ضمانتنامه «اجراي تعهدات» به میزان ۵% مبلغ کل قرارداد جهت انجام تعهدات قراردادي طبق ضوابط کارفرما و نیز کسر ۱۰% از هر یك از پرداختهاي قراردادي جهت تضمین حسن انجام کار در صورت برنده شدن.
۳- ذکر خدمات موضوع مناقصه در اساسنامه شرکت

- **تاریخ انتشار فراخوان در سامانه:** ۱۴۰۱/۰۳/۲۸
- **مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابي کیفي:** از تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ لغایت تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۷
- **مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابي کیفي:** ۱۴ روز تا مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۱

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار: هرمزگان، جزیره لاوان، شرکت نفت فلات قاره ایران- منطقه لاوان
تلفن: ۰۲۱-۲۳۹۴۵۰۲۴ **فاکس:** ۰۲۱-۲۳۹۴۵۵۲۴
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه:
مرکز تماس: ۱۴۵۶-۰۲۱
دفتر ثبت نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

شناسه آگهی: ۱۳۳۵۴۸۶ **روابط عمومی شرکت نفت فلات قاره ایران**

HOSCO شرکت فولاد هرمزگان

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای
شرکت فولاد هرمزگان جنوب

شماره مناقصه ۱۴۲۹۷۰

موضوع مناقصه: تهیه، ساخت و نصب استند آچار حمل شل در سالن فولادسازی به روش PC
مدت قرارداد: ۹ ماه از تاریخ ابلاغ
مناقصه‌گزار: شرکت فولاد هرمزگان جنوب
نحوه دریافت اسناد: کلیه متقاضیان با ارسال اسناد ذیل به شماره فکس ۰۷۶-۳۳۵۳۰۱۴۵ و آدرس ایمیل Gilani.r@hosco.ir می‌توانند نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.
۱- واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه مرکزی هرمزگان، به نام شرکت فولاد هرمزگان جنوب بابت خرید اسناد مناقصه
۲- نامه‌اعلام آمادگی شرکت‌درمناقصه باذکر شماره‌تماس و ایمیل‌رسمی

توضیحات:
۱- تضمین شرکت در مناقصه به مبلغ ۷۳۰/۰۰۰/۰۰۰/- (هفتصد و سی میلیون)ریال خواهد بود.
۲- نوع تضمین:
الف- ضمانتنامه بانکی به نفع کارفرما: مدت اعتبار تضمین بانکی حداقل سه ماه بوده و برای سه ماه دیگر نیز قابل تمدید باشد.
ب- قیش واریز وجه نقد معادل مبلغ ضمانت‌نامه به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه مرکزی هرمزگان
۳- شرکت‌کنندگان ملزم به ارائه گواهی صلاحیت ایمنی از سازمان تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشند.
ج) جدول زمانی انجام مناقصه:

آخرین مهلت دریافت اسناد	آخرین مهلت تحویل پاکات	تاریخ گشایش پاکات الف و ب
۱۴۰۱/۰۴/۰۷	۱۴۰۱/۰۵/۰۳	۱۴۰۱/۰۵/۰۴

نکته: تاریخ بازگشایی پاکات ج متعاقبا اعلام خواهد شد.
متقاضیان برای آگاهی بیشتر می‌توانند در ساعات اداری با شماره تلفن‌های ۳۳۵۳۰۰۰۳ با کد ۰۷۶ داخلی ۳۳۳۵ (اطلاعات بازرگانی) و داخلی ۸۹۴۴ (اطلاعات فنی) تماس حاصل نمایند.
قابل ذکر است که هزینه‌های چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

"مزایده ۱۴۰۱۰۱د"

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد مقدار حداکثر ۲۰۰۰۰ (بیست هزار) تن ریمیت آهن اسفنجی مازاد بر نیاز خود را طبق آنالیز شیمیایی مندرج در اسناد مزایده از طریق مزایده عمومی بفروش برساند. متقاضیان شرکت در مزایده می‌توانند جهت آگاهی از شرایط عمومی مزایده و دریافت اوراق مزایده و ارائه پیشنهاد همه روزه به استثنای ایام تعطیل رسمی، پنجشنبه و جمعه از تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۹ لغایت ۱۴۰۱/۰۴/۰۸ از ساعت ۸ صبح الی ۱۴ به آدرس تهران، میدان ونک، بزرگراه حقانی بعد از جهان کودک، خیابان شهیدی، کوچه ژوبین، پلاک ۲، طبقه ٤، واحد ۷ مراجعه نمایند.
همچنین آگهی و اسناد مزایده شماره ۱٤۰۱۰۱د در سایت اینترنتی شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان به آدرس sjsco.ir پرتال مزایده و مناقصه قسمت مزایده قابل مشاهده می‌باشد.

کمیته فروش شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی برگزاری مجمع عمومی عادی سالیانه
اتاق بازرگانی ایران و سوئد ثبت شده به شماره ۹۳۵۷ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۳۹۰۶۴۸

اعضای محترم اتاق بازرگانی ایران و سوئد
بدینوسیله به استحضار می‌رساند مجمع عمومی عادی سالیانه این اتاق در روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰٤/۲۱ (برابر با ۱۲ جولای ۲۰۲۲) راس ساعت ۱۵:۰۰ در محل ساختمان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران واقع در خیابان طالقانی، نبش خیابان موسوی، پلاک ۱۷۵ برگزار می گردد. لذا از اعضای محترم دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مذکور حضور به هم رسانند.

دستور جلسه:
۱- استماع و بررسی گزارش هیات‌مدیره مربوط به فعالیت‌های اتاق در سال ۱٤۰۰
۲- استماع و بررسی گزارش بازرس درباره فعالیت‌های اتاق در سال ۱٤۰۰
۳- بررسی و تصویب نسبت به ترازنامه(صورت‌های مالی) و گزارش های مالی سال ۱٤۰۰
٤- بررسی و تصویب بودجه سال ۱٤۰۱
۵- انتخاب بازرس اصلی و بازرس علی‌البدل
۶- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار
۷- تعیین ورودیه و حق عضویت سالانه اعضاء
۸- سایر موارد.

هیات‌مدیره اتاق مشترک بازرگانی ایران و سوئد

سرمقاله

چاره‌ای جز تعامل با زمین نداریم

عاطفه خسروی
سردبیر

امروزه پیشرفت بیابان‌ها در سراسر جهان به حدی رسیده که مسئله بیابان‌زایی به یکی از مسائل قابل‌توجه بوم‌شناسی و زیست‌محیطی تبدیل شده است. بسیاری از کارشناسان محیط‌زیست با تاکید بر تفاوت مفهوم بیابان‌زایی با بیابان معتقدند بیابان یک اکوسیستم طبیعی است که طی تاریخ زمین‌شناسی تعادلی را در محیط زیست ایجاد کرده، این در حالی است که بیابان‌زایی نتیجه سوءمدیریت عوامل انسانی است که منجر به تخریب زیست‌بوم می‌شود و به سرزمین چهره‌ای شبیه بیابان می‌بخشد.

با این تفکیک نکته قابل تامل آنکه آمار تخریب سرزمین و بیابان‌زایی در کشور ما قابل‌توجه است. کارشناسان محیط‌زیست علاوه بر این تفکیک، بر نقش بیابان‌زایی در سرنوشت و روزگار آدمیان نیز تاکید دارند.

به‌باور آنها جز پیامدهایی چون از بین رفتن پوشش گیاهی، گرد و خاک زیاد در یک منطقه، کم شدن بارندگی، فرسایش خاک، عدم حاصلخیزی زمین، افت سطح آب‌های زیرزمینی و از بین رفتن حیات وحش، باید منتظر معضلاتی همچون بیکاری، گرسنگی، فقر و مهاجرت ناشی از بیابان‌زایی نیز باشیم.

باوجود تمام موارد یادشده، ایران کشوری با ۱۶۴ میلیون هکتار مساحت است که بیشتر مناطق آن دارای اقلیم خشک و فراخشک است و بیابان نیز ۳۲ میلیون هکتار از مساحت کل آن را تشکیل می‌دهد. اهمیت این مسئله آنجا نمایان می‌شود که براساس آمار بیش از ۷ میلیون هکتار از این محدوده بیابانی در کانون‌های بحران قرار دارند.

باتوجه به موقعیت جغرافیایی ایران و ضرورت احترام به مادر زمین، ایران سومین کشوری بود که به کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی پیوست و فعالیت‌های خود در این زمینه را از سال ۱۳۴۴ آغاز کرد.

از آن سال به بعد بیابان‌زدایی در دستور کار دولت‌ها قرار گرفت و هر سال نیز به‌مناسبت این روز، سمینارها و کنفرانس‌هایی در سراسر کشور برگزار می‌شود و کارشناسان به ارائه راه‌حل‌هایی در زمینه بیابان‌زدایی و کاهش سرعت بیابان‌زایی در کشور می‌پردازند. حتی در سال ۱۳۹۷ تدوین سند بیابان‌زدایی ایران با همکاری فائو در دستور کار قرار گرفت.

با این همه، شواهد حاکی از آن است که در تمام این سال‌ها اقدام موثری برای مقابله با پدیده بیابان‌زایی انجام نشده و هر روز بر مساحت بیابان‌های ایران افزوده می‌شود. نکته قابل تامل آنکه در فرآیند تبدیل زمین به بیابان، تعداد مناطق خشک و نیمه‌خشک افزایش یافته و در نتیجه کاهش تبخیر و بارندگی و کمبود آب حیات انسان و سایر جانداران به خطر می‌افتد.

عوارض جانبی بیابان‌زایی مانند وقوع سیلاب، آلودگی زمین و آب و هوا، بروز توفان‌ها و بلایای طبیعی را که همگی می‌توانند تهدیدی جدی برای ادامه حیات جانداران باشند، باید به این فهرست اضافه کرد.

در سال‌های اخیر گسترش فقر، کاهش درآمدهای اقتصادی جوامع محلی و افزایش مهاجرت به شهرها تاثیر بسزایی در گسترش بیابان‌های کشور داشته است؛ بنابراین مقابله با بیابان‌زایی با نگاه کلان باید در برنامه‌های توسعه‌ای به‌صورت جدی گنجانده و دنبال شود.

به‌گفته کارشناسان حوزه محیط زیست مهم‌ترین و اساسی‌ترین راهکار برای مقابله با پدیده بیابان‌زایی فرهنگ‌سازی، کشاورزی درست باهدف تامین امنیت غذایی، کشت متناسب با منطقه، مدیریت منابع آبی، مشخص بودن سهم آب کویر، حفظ پوشش گیاهی و در نظر گرفتن مجازات برای تخریب‌گران محیط‌زیست مانند زمین‌خواران و قاچاقچیان چوب است. راهبردهایی که بدون‌شک نیازمند ضمانت اجرایی و توجه مسئولان مربوطه است.

در بعد جهانی نیز طبق گزارش سازمان ملل متحد بیابان‌زایی ۳۰ برابر سریع‌تر از گذشته در حال افزایش است و به‌طور میانگین سالانه بین ۱۲ تا ۱۴ میلیون هکتار به مساحت بیابان‌ها افزوده می‌شود. همچنین براساس مطالعات جهانی تخریب اراضی با بیابانی شدن روزانه حدود ۳ میلیارد دلار برای بشر هزینه دارد. باتوجه به خسارات فراوان بیابان‌زایی، مقابله با بیابانی شدن اراضی زراعی و مرتعی از دیرباز جزو برنامه‌های دولت‌ها در کل دنیا بوده و در دهه اخیر توجه به طرح‌های بیابان‌زدایی با رویکرد ایجاد ارزش اقتصادی با همکاری و مشارکت مردم مورد توجه قرار گرفته است.

پروژه دیوار بزرگ سبز افریقا و کمربند سبز چین برای توقف بیابان‌زایی از جمله این طرح‌ها هستند؛ بنابراین می‌توان گفت دغدغه مقابله با بیابان‌زایی به دغدغه اصلی بشر امروز تبدیل شده و اگر قصد ادامه حیات در این کره خاکی را داریم و آن را برای نسل‌های آینده قابل‌حیات می‌خواهیم، چاره‌ای جز تعامل با زمین نداریم.

سراب بیابان‌زدایی

در تقویم جهانی ۱۷ ژوئن که امسال مصادف شده با ۲۷ خرداد، روز جهانی بیابان‌زدایی نام‌گذاری شده و کشورهای مختلف سعی می‌کنند برنامه‌هایی را در این زمینه به اجرا درآورند. بیابان‌زایی دردی است که در طول سالیان اخیر به جان زمین افتاده و در حال بلعیدن همه زیبایی‌های آن است. افزایش سطح بیابانی در دنیا موجب شده نهادهای بین‌المللی برای مقابله با این معضل جهانی، دست در دست هم دهند تا راهکارهای علمی و اصولی ارائه کنند و با فعالیتی به‌نام بیابان‌زدایی به مقابله با این درد برخیزند.

بیابان‌زایی، تخریب زمین در مناطق خشک و نیمه‌خشک است که فروپاشی سرزمین را در پی دارد. این اتفاق عمدتا به‌واسطه فعالیت‌های انسانی و تغییرات آب‌وهوایی رقم می‌خورد. دغدغه‌مندان این حوزه این روز را در کشورهای مختلف گرامی می‌دارند. بیابان‌زایی ناشی از خشکسالی‌ها و قحطی‌های شدید در اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل ۱۹۷۰، به‌عنوان یکی از معضلات کشورهای توسعه‌نیافته در سطح بین‌المللی مطرح شد. در سال ۱۹۹۴ پس از تدوین نهایی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، ۱۷ ژوئن ازسوی سازمان ملل روز جهانی مبارزه با بیابان‌زایی نام گرفت.

نیازهای بی‌پایان و میل انسان به پیشرفت و توسعه باعث شد، او در طول سالیان متمادی به جان زمین بیفتد و تمام عناصر آن را خودخواهانه از بین ببرد یا مورد استثمار قرار دهد. روز به روز بر مشکلات ناشی از دخالت عامل انسانی در طبیعت افزوده می‌شود و خسارت‌های جبران‌ناپذیری را به بار می‌آورد.

بیابان‌زایی دردی است که در طول سالیان اخیر به جان زمین افتاده و در حال بلعیدن همه زیبایی‌های آن است. افزایش سطح بیابانی در دنیا موجب شده نهادهای بین‌المللی برای مقابله با این معضل جهانی، دست در دست هم دهند تا راهکارهای علمی و اصولی ارائه کنند و با فعالیتی به‌نام بیابان‌زدایی به مقابله با این درد برخیزند.

در نهایت اینکه زمین جایی است که همه ما در آن متولد شده و رشد یافته‌ایم. کوچک‌ترین آسیب به این زیستگاه زندگی ما را در همه جهات تحت تاثیر قرار می‌دهد و می‌تواند حتی به مرگ موجودات منجر شود. ما همه در برابر این کره خاکی مسئولیم و باید با جان و دل از آن مراقبت کنیم. بیابان‌زایی تنها یکی از بلاهایی است که ما بر سر زیستگاه‌مان می‌آوریم؛ اما همین یک مورد نیز می‌تواند منجر به اتفاقات بسیار تلخی شود. روز جهانی بیابان‌زدایی بهانه‌ای است تا نگاهی بیندازیم به عوامل و راهکارهای رفع یکی از مشکلات زمین.

صمت در پرونده امروز به‌مناسبت روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی و برای بزرگداشت این روز، نگاهی به این پدیده دردناک داشته و با شما از فلسفه روز بیابان‌زدایی و برنامه‌های این روز سخن گفته است.

با این پرونده صمت همراه باشید.

در تشریح وضعیت ایران در آیین روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی مطرح شد

۳۰ میلیون هکتار در معرض فرسایش بادی

کامیار فکور: مراسم گرامیداشت روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی با شعار «عبور از خشکسالی با مشارکت همگانی» در سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور برگزار شد. در این مراسم رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور عنوان کرد: پژوهش‌های انجام‌شده در سال ۹۸ نشان می‌دهد میزان خسارات سالانه فرسایش بادی به زیرساخت‌ها و اراضی کشاورزی قریب به ۳۰۰۰ میلیارد تومان است.

فرسایش بادی و خسارت‌های آن

مسعود منصور، رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور در مراسم گرامیداشت روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی که با شعار «عبور از خشکسالی با مشارکت همگانی» در سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور برگزار شد، مروری بر اقدامات و وضعیت فعلی کشور در حوزه بیابان‌زدایی داشت و گفت: مناطقی از کشور تحت تاثیر فرسایش بادی است. بر این اساس حدود ۳۰ میلیون هکتار از پهنه کشور در معرض فرسایش بادی قرار دارد. از این میزان، حدود ۱۴ میلیون هکتار پهنه‌های خسارت‌زای با فرسایش بیشتر هستند.

وی افزود: پژوهش‌های انجام‌شده در سال ۹۸ نشان می‌دهد میزان خسارات سالانه فرسایش بادی به زیرساخت‌ها و اراضی کشاورزی قریب به ۳۰۰۰ میلیارد تومان است.

رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور با اشاره به کانون‌های بحرانی فرسایش گفت: همان‌طور که گفته شد ۱۴ میلیون هکتار از کانون‌های فرسایش، بحرانی هستند که خودشان هم درجه‌بندی می‌شوند و متاسفانه قریب به ۵۰ درصد این کانون‌ها، فوق‌بحرانی‌اند که می‌توانند منشأ ریزگردها تلقی شوند.

۴ پیشنهاد برای بیابان‌زدایی

منصور درخواست‌ها و پیشنهادهایی نیز در زمینه مقابله با بیابان‌زایی ارائه و اظهار کرد: بدون مشارکت خیرین و دستگاه‌های اجرایی و مردم نمی‌توانیم بر این مشکلات فائق آییم. البته این مشارکت آغاز شده و در سال ۱۴۰۰ توانستیم بیش از ۸۵ هزار هکتار عرصه بیابانی را با کمک خیرین تثبیت کنیم.

وی ادامه داد: اقدام بعدی تقویت اعتبارات است. سالانه باید در پهنه‌ای یک میلیون هکتاری بیابان‌زدایی انجام دهیم؛ در حالی که با منابع فعلی می‌شود ۳۰۰ هزار هکتار را پوشش داد. استفاده از ظرفیت unccd پیشنهاد بعدی است. نیازمند اقدامات مشترک با دیگر کشورها برای حل معضلات فراکشوری هستیم. کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی در سال ۱۹۹۴ میلادی شکل گرفت و ۱۹۶ کشور عضو این کنوانسیون هستند. این کنوانسیون محل تبادل آرا برای حل مشکل ریزگردهاست و هر کدام از کشورهای عضو باید کارگروهی ملی تشکیل دهند که در ایران شکل گرفته است. در ماده ۱۱ و ۱۲ کنوانسیون الزام شده که کشورهای آسیایی کنوانسیونی منطقه‌ای تشکیل دهند که اگر قرار است اقدام مشترکی انجام دهیم در همین بستر باشد.

پیشنهاد چهارم، بازنگری در سیاست‌ها و برنامه‌های مرتبط با مقوله خشکسالی به‌ویژه در حوزه مدیریت منابع آب است. با برداشت بی‌رویه از سفره‌ها و بیلان منفی بسیاری از دشت‌های کشور مواجهیم که این مسئله باید به‌درستی مدیریت شود. از ۱۲۵ میلیون هکتار عرصه کشور که نیازمند کار آبخیزداری برای جلوگیری از فرسایش آبی است تاکنون روی ۳۳ میلیون هکتار کار کرده‌ایم و اگر سالانه روی یک تا ۲ میلیون هکتار کار انجام دهیم عملا نمی‌توانیم بر مشکلات فائق شویم و نیازمند مشارکت دستگاه‌های دیگر و تقویت اعتبارات برای این امر هستیم.

فرسایش خاک با تغییر کاربری

سحر تاج‌بخش، رئیس سازمان هواشناسی در این مراسم با اشاره به مسئله تغییر اقلیم و اثرات آن در جهان و ایران اظهار کرد: به‌علت مداخله انسان در اتمسفر زمین، جو با سرعت بی‌سابقه‌ای در حال گرم شدن است. امروز شاهدیم که جهش قابل‌ملاحظه دما بعد از انقلاب صنعتی و مشخصا از دهه ۱۹۹۰ رخ داده و از آن زمان روند افزایشی انتشار گازهای گلخانه‌ای شکل گرفته است.

رئیس سازمان هواشناسی به تبیین گزارش ویژه هیات بین‌المللی تغییر اقلیم در سال ۲۰۲۰ که در آن سهم اقدامات مختلف در تغییرات اقلیمی مشخص شده، پرداخت و گفت: ۱۳۰ میلیون کیلومتر مربع زمین خالی از یخ بدون در نظر گرفتن اقیانوس‌ها روی کره زمین وجود دارد. انسان‌ها با اقدامات مختلفی چون تبدیل جنگل به زمین زراعی و... منجر به تغییرات کاربری قابل‌ملاحظه در زمین شده‌اند که همین امر تخریب زمین و فرسایش خاک را به‌دنبال خواهد داشت. متاسفانه آنچه موجب تخریب زمین شده، طی سال‌های اخیر رخ داده است.

تاج‌بخش افزود: تغییر کاربری زمین باعث شده تولیدات کشاورزی افزایش یابد که این امر افزایش استفاده از کودها و استفاده چندمرتبه از خاک را به‌دنبال داشته است. در واقع سطح زمین‌های کشاورزی تا ۲۴۰ درصد افزایش یافته است.

کاهشی بارندگی از سال ۵۱ تاکنون

تاج‌بخش افزود: بررسی بارش، دما و رطوبت خاک در کشور ما طی ۵۰ سال گذشته نشان می‌دهد از سال ۵۱ تا ۱۴۰۰ شمسی، بارش کشور با آهنگ کاهشی ۸۶ صدم میلی‌متر در سال مواجه بوده که قابل‌توجه است. متناظر با این امر میزان تبخیر و تعرق با ۶ میلی‌متر افزایش در سال مواجه بوده که شرایط نامساعدی را حداقل در حوزه کشاورزی به همراه دارد. همچنین با افزایش دمای ۶.۶ درجه سلسیوس کشور در هر دهه مواجه بوده‌ایم و افزایش قابل‌ملاحظه دما در سال‌های اخیر اتفاق افتاده است.

وی به بررسی تغییر روند شاخص خشکسالی (SPEI) در کشور پرداخت و گفت: حداقل طی ۲۰ سال گذشته و در بازه‌های زمانی ۱۰ ساله ما خشکسالی را در کشور تجربه کرده‌ایم و بدترین شرایط در ۱۰ سال گذشته را در سال ۱۴۰۰ داشته‌ایم.

رئیس سازمان هواشناسی اظهار کرد: اگر در دنیا روند تولید گازهای گلخانه‌ای به همین شکل فعلی ادامه یابد، طی سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۵ به احتمال ۹۰ درصد رکورد گرم‌ترین دما در اتمسفر کره زمین به ثبت خواهد رسید. امید است با مدیریت درست از مشکلات ناشی از تغییر اقلیم پیشگیری کنیم.

یادداشت

مدیریت توسعه پایدار و محیط‌زیست

علی مریدی- کارشناس حفاظت و مدیریت زیست‌محیطی آب و خاک:

استراتژیک‌ترین و حیاتی‌ترین سیاست‌ها در هر کشوری باید مدیریت ساعات فعالیت انسانی، به‌ویژه در بخش اقتصاد باشد. در ایران طبق قانون کار مصوب سال ۱۳۶۹ هر فرد شاغل حدود ۲۱۰۰ ساعت در سال را به فعالیت در بخش اقتصاد می‌پردازد. این رقم در جهان در بازه بین ۱۳۵۶ ساعت برای آلمان تا ۲۴۳۷ برای میانمار، متغیر است (آمار سال ۲۰۱۶ میلادی).

در طول نیم‌قرن گذشته، کشورهایی مانند استرالیا، کانادا، امریکا و انگلستان به ترتیب ۱۳، ۲۰، ۱۰ و ۲۱ درصد در ساعات کاری سالانه خود کاهش داده‌اند، در حالی که چین افزایش ۱۰ درصدی را تجربه کرده است.

نکته قابل‌تامل اما ۳۲ برابر شدن سرانه تولید ناخالص داخلی (GDP per capita) کشور چین نسبت به میانگین ۳ برابر شدن این مقدار در کشورهای پیشرفته ذکر شده است. یا کشوری مانند کره‌جنوبی که نه‌تنها ساعات کاری خود را ۱۶ درصد کاهش داده، بلکه رشد ۳۰ برابری را در سرانه تولید ناخالص خود تجربه کرده است.

درباره سرانه ناخالص داخلی و ساعات فعالیت انسانی به‌نظر می‌رسد همه کشورهای پیشرفته همزمان هم ارزش تولید داخلی خود را بالا برده و هم ساعات کمتری را در بخش کاری سپری کرده‌اند.

گرچه ساعات فعالیت انسانی سالانه به‌ازای هر کارگر، شاخص مهمی در برنامه‌ریزی اجتماعی‌اقتصادی است، اما این مقادیر به‌خودی‌خود معرف‌های مناسبی برای مسیر پیشرفت یک کشور نیستند. برای معنادار شدن این ارقام باید ۳ متغیر دیگر همراه با آنها مورد تجزیه‌وتحلیل قرار بگیرد. نخستین این متغیرها، تخصیص ساعات برای لایه‌های پایین‌تر هرم اقتصادی یعنی صنعت، کشاورزی و خدمات است که باید بهینه انجام شود و دیگر اینکه مقدار انرژی مصرفی در هر ساعت فعالیت در هر بخش و همچنین مقدار کار و انرژی نهفته در هر ساعت که ناشی از واردات و صادرات کالا و خدمات است نیز باید تعیین شود. در نتیجه این کار، مشخص خواهد شد هر کشور در چه مقدار ساعتی و چه مقدار انرژی برای هر ساعت فعالیت انسانی در بخشی خاص از هرم جامعه خود، سرمایه‌گذاری کرده است.

در اصطلاح به این نوع نگاه برپایه ساعات فعالیت انسانی و مصرف منابع اکوسیستمی-اجتماعی، متابولیسم جامعه گفته می‌شود. براساس اطلاعات منتشرشده ازسوی مرکز آمار ایران، در ۳۰ سال گذشته ساعات فعالیت انسانی بخش صنعت در محدوده ۳۲ درصد از کل ساعات بخش کار ثابت مانده است. در همین مدت، بخش کشاورزی با از دست دادن ۷ درصد ساعات خود به رقم ۱۸ درصد و بخش خدمات با ۷ درصد افزایش به ۵۰ درصد از کل ساعات بخش اقتصادی رسیده‌اند.

از دید مدیریت توسعه پایدار هم‌بست منابع اکوسیستمی-اجتماعی، مهم‌ترین و نخستین چالش برای بخش کشاورزی ایران است. به‌طور سنتی، مردم ایران بخش کشاورزی را قسمتی جدانشدنی از فعالیت اقتصادی می‌بینند و برای سیاست‌گذاران، استقلال غذایی کشور امری ضروری قلمداد می‌شود؛ گرچه زنگ خطر از بین رفتن منابع آبی تجدیدپذیر کشور بیش از چند دهه است که به صدا در آمده است.

به این ترتیب تحقیقات نشان می‌دهد وضعیت آبی کشور در مقایسه با سایر کشورها، تصویر روشنی از وضعیت وخیم متابولیسم آب در ایران است. طبق اطلاعات بانک جهانی، در طول نیم قرن گذشته ایران حدود ۷۰ درصد سرانه آب تجدیدپذیر خود را از دست داده و در حال حاضر ما حدود ۷۲ درصد کمتر از میانگین جهانی به‌ازای هر نفر آب در اختیار داریم، این در حالی است که سرمایه‌گذاری ساعات انسانی بخش کشاورزی در جهان، حدود ۲۳ درصد است که فقط ۵ درصد از ساعات کشاورزی ما بیشتر است. کشور ما به‌ازای هر ۱۰۰۰ مترمکعب سرانه آب تجدیدپذیر، حدود ۱۱ درصد از ساعات فعالیت انسانی بخش اقتصادی خود را مصرف می‌کند. این مقدار ۶ برابر بیشتر از قاره اروپا، ۳ برابر بیشتر از نرم جهانی و ۵۰ برابر بیش از سرمایه‌گذاری نیروی انسانی در بخش کشاورزی به ازای هر ۱۰۰۰ مترمکعب در امریکاست. این بدین معنی است که ایران برای رسیدن به نرم جهانی (نه رسیدن به نرم کشورهایی پیشرفته) نیاز دارد بیش از ۶۰ درصد سرمایه‌گذاری ساعات بخش کشاورزی خود را کاهش دهد تا به احیای منابع آب تجدیدپذیرش کمک کند و این یعنی از دست رفتن هزاران شغل و کاهش شدید امنیت غذایی کشور. حالا شاید بتوان تصور بهتری از مشکلات بدخیم اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی در کشور داشت.

و اما راه‌حل چیست و چگونه می‌توان بیماری متابولیسم آب در ایران را درمان کرد؟ مشکل بزرگ کشور ما در درجه نخست نرخ پایین مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری است. نمی‌توان مسئله توسعه پایدار و محیط‌زیست را بدون درنظر گرفتن زنجیره‌های گره‌خورده اقتصادی-اجتماعی مدیریت کرد. طبق آمار مرکز داده‌های وب‌سایت stats.oecd.org نرخ مشارکت اقتصادی کشور چین و قاره اروپا حدود ۷۰ و ۵۶ درصد است، در حالی که این نرخ در ایران حدود ۴۵ درصد است. درنتیجه سرانه ساعات فعالیت کاری سالانه حدود ۶۲۰ ساعت و در چین حدود ۱۳۰۰ ساعت؛ یعنی بیش از ۲ برابر کشور ما. این عامل دست کشور را برای گسترش فعالیت‌های اقتصادی تنگ و امکان برنامه‌ریزی طولانی‌مدت ساختارهای جایگزین بخش کشاورزی را با مشکل مواجه می‌کند. چالش بعدی سیاست‌گذاری‌هایی است که به تقویت بخش کشاورزی به قیمت ضعیف شدن بقیه بخش‌های اقتصادی کمک کرده و چالش‌های هم‌بست منابع را برای کشور به‌وجود می‌آورند.

تا اینجا مهم‌ترین سنگ بنای موضوع متابولیسم جامعه، یعنی تخصیص ساعات فعالیت انسانی، در بخش اقتصادی مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت؛ هرچند همان‌طور که پیش‌تر گفته شد انرژی مصرفی در هر ساعت و ساعات پنهان (embedded) باید وارد معادلات متابولیسم جامعه شود تا ساختار تحلیل هم‌بست منابع در بستر اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی هرم جامعه کامل شود. دیگر اینکه نخستین گام برای تصمیم‌گیران کلان کشور درک درست مشکل و عمق مسئله است. همان‌طور که انیشتین گفته، از یک ساعت زمان باید ۵۵ دقیقه را صرف طرح پرسش و ۵ دقیقه را صرف پیدا کردن راه‌حل آن کرد.

پرسش درباره روند توسعه کشور و اینکه تا کجا می‌توان مسائل بدخیم و درهم‌تنیده پایداری اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی را به تیم بعدی مدیریت کشور محول کنیم، موردی است که تاکنون نه پاسخی به آن داده شده و نه موردتوجه بوده است. بسیار زودتر از آنچه متصور هستیم، مسئله محیط‌زیست و منابع اکوسیستم تبدیل به مشکلی امنیتی برای کشور خواهد شد.

به همین جهت با دیدگاهی تلفیقی از هم‌بست منابع با تمرکز بر متابولیسم جامعه و نقش پررنگ ساعات فعالیت انسانی شاید دریچه‌ای باشد برای تحلیل مسائل بدخیم توسعه پایدار کشور و بستری برای ارائه راه‌حل‌ها و مسیر جایگزینی برای ادامه راه.

گسترش صنعت
صمت
شنبه
۲۸ خرداد ۱۴۰۱
۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۳
۱۸ ژوئن ۲۰۲۲
شماره ۲۰۸۰
پیاپی ۳۳۹۸

«بیابان فکری» بانی زایش بیابان

دانش‌بنیان‌ها کمربند بیابانی کشور را باز می‌کنند

ایران رکورددار بیابان‌زایی در جهان

تاکید یک کارشناس محیط‌زیست در گفت‌وگو با صمت:

خشکسالی را جدی بگیریم

فاطمه امیراحمدی: صنعتی شدن جهان با مشکلات زیست‌محیطی همراه شد و صنایع متحرک در کنار صنایع ثابت، آلایندگی بسیاری به‌دنبال داشتند. این روزها خشکسالی و کاهش سفره‌های آب زیرزمینی، زنگ خطر برای ایران به صدا درآورده، معضلی بسیار جدی که حیات را به مناقشه کشیده است. در ادامه این گسترش زمین‌های بایر و به‌اصطلاح بیابان است که ما را محصور خواهد کرد.

فرونشست زمین پیامد مشکلات زیست‌محیطی بوده و این یعنی گسترش بیابان‌ها در کره زمین. البته کشورهای صنعتی خیلی پیش‌تر به این معضل جدی پی برده و راهکارهای کوتاه‌مدت و بلندمدتی تدوین کردند. در این راستا، بسیاری صنایع آب‌بر را از کشور خود خارج و در کشورهای دیگر و به‌طور معمول کشورهای جهان سوم مستقر کردند. هم‌اکنون معضل خشکسالی و بی‌آبی در کشور به نقطه هشدار رسیده و فرونشست زمین در بیشتر مناطق ایران و ایجاد بیابان به‌وضوح قابل مشاهده است. در ادامه صمت گفت‌وگویی با داریوش گل‌علیزاده، یکی از کارشناسان حوزه محیط‌زیست درباره معضلات زیست‌محیطی فعلی کشور و بیابان‌زایی داشت که می‌خوانید.

◉ درباره رفع آلودگی هوا و تاثیر آن در بروز خشکسالی و بیابان‌زایی باید چه کرد؟

برخی صنایع از جمله صنایعی مانند پتروشیمی، پالایشگاه‌ها و صنایع وابسته به‌شکل تجمعی در مناطق جنوبی کشور استقرار پیدا کرده‌اند که آلودگی تجمعی آنها منجر به افزایش غلظت زمینه‌ای آلاینده‌ها شده و یک تهدید جدی در حوزه بهداشت عمومی و ایجاد خشکسالی به‌شمار می‌رود. اما به‌هر حال نمی‌توان پالایشگاه‌ها را تعطیل کرد؛ بنابراین سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست از طریق قانون دو امر را در دستور کار خود قرار داد؛ نخست مشکل آلایندگی این صنایع که مورد پیگیرد قضایی و حقوقی قرار می‌گیرد و تصمیم‌گیری درباره این موضوع با مرجع قضایی خواهد بود. همزمان با این امر، براساس تبصره یک ماده ۳۸ قانون مالیات ارزش‌افزوده با عنوان «عوارض آلایندگی»، واحدهای آلاینده شناسایی می‌شوند و در فهرست صنایع آلاینده قرار می‌گیرند. به‌این ترتیب این صنایع مکلفند یک درصد از فروش خود را سالانه به سازمان امور مالیاتی بپردازند. این سازمان نیز براساس تشخیص سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست، مبلغی را برای شهرها و روستای تحت‌تاثیر آلایندگی این صنایع هزینه می‌کند تا از گسترش آلایندگی‌ها و ایجاد بیابان جلوگیری کند.

در حال‌حاضر قانونی برای کاهش آلاینده‌های تجمعی در کشور نداریم؛ بنابراین پیشنهاد دادیم مطالعات موردنیاز در این‌گونه مناطق انجام، راهکارهای جدیدتری برای جلوگیری از انتشار آلودگی تجمعی تدوین و اجرایی شود. بخشی از این آلاینده‌ها و کم‌آبی موجود ناشی از انجام نشدن آمایش سرزمین برای استقرار صنایع در کشور بوده است. به‌عنوان مثال در تهران نیز با همین معضل مواجه هستیم. در این منطقه بین ۷۰۰ تا ۸۰۰ واحد صنعتی وجود دارد که هر یک از این صنایع اگر هم کمترین آلودگی را داشته باشند، در مجموع غلظت آلودگی در این مناطق را بسیار افزایش داده و زمینه‌ساز گسترش بیابان‌ها جنس آلودگی شهرها و استان‌های مختلف با یکدیگر متفاوت بوده است. به‌عنوان نمونه، حدود ۴۰ درصد منابع آلاینده شهر تهران مربوط به صنایع متحرک از جمله وسایل حمل‌ونقل است اما در شهرهایی مانند اراک، اهواز و... که مشکل ترافیکی نداشته و درصد آلاینده خودروها بالا نیست، آلایندگی مربوط به صنایع ثابت است. یکی از آلایندگی‌هایی که واحدهای پتروشیمی به‌ویژه پالایشگاه‌های نفت و گاز دارند، موضوع فلرینگ است. این معضل دو پدیده را به‌همراه دارد؛ نخست افزایش گازهای گلخانه‌ای مانند دی‌اکسید کربن و اکسیدهای نیتروژن و دیگری گازهایی مانند اکسیدهای گوگرد و... نتایج این نوع عملکرد است.

در جهان قانونی برای حدود مجاز گاز فلرینگ وجود ندارد، چون عملکرد صنایع گازی و نفتی باید به‌گونه‌ای باشد که هیچ گاز فلری از این واحدها وارد هوا نشود. در واقع رهاسازی گازهای فلر، ممنوع است. این گاز علاوه‌بر آلودگی هوا، به محیط‌زیست هم آسیب‌های زیادی وارد می‌کند. در حالی که کشورهای دیگر جهان با استخراج این گاز، آن را از تهدید به فرصت اقتصادی تبدیل کرده‌اند اما در کشور ما این گاز هرز می‌رود.

◉ آیا این طرح‌ها قرار است منتج به بهینه‌سازی پالایشگاه‌ها شده و از شدت آلایندگی‌ها بکاهند و در نتیجه امیدوار باشیم برنامه‌هایی برای بیابان‌زدایی در دستورکار صنایع است؟

بعضی مسائل، مربوط به موارد اقتصادی کشور بوده و حساسیت زیادی به‌دنبال دارد. به‌عنوان مثال، چاه‌های نفت و گاز مناطق جنوبی کشور جزو میادین مشترک با کشورهای همسایه است و اگر ما از این ظرفیت مشترک استفاده نکنیم، کشورهای همسایه تمام این ذخایر را برداشت می‌کنند. در گذشته مسئله خرید تجهیزات برای کنترل گازهای سمی مصوب و از سوی دولت ابلاغ شده که باید با جدیت پیگیری شود.

◉ چرا این تجهیزات از همان ابتدا خریداری نشد تا امروز درگیر معضل آلایندگی نباشیم؟

تحریم‌ها، نرخ بالای این تجهیزات، کاهش منابع ارزی و... سبب شد خرید و تامین آنها با تاخیر انجام شود. اگر منابع مالی تامین شود، خرید این تجهیزات تصفیه‌کننده خروجی پالایشگاه‌ها با شتاب بیشتری انجام می‌شود.

◉ این صنایع در حوزه مسئولیت اجتماعی چقدر ورود کرده‌اند تا بخشی از درآمد خود را به ایجاد فضای سبز و کاهش خشکسالی اختصاص دهند؟

متاسفانه برخی صنایع وظیفه قانونی خود را با مسئولیت اجتماعی یکی می‌کنند. در هر شرایطی باید جلوی خروج گازهای سمی، پسماندها و سایر آلاینده‌ها به حوزه محیط‌زیست گرفته شود و این جزو تکالیف قانونی واحدهای صنعتی بوده و الزام است. از همین‌رو پیامدهای ناشی از استقرار و فعالیت واحدهای صنعتی تدوین شد و آنها ملزم به پرداخت مالیات هستند. پول حاصل از مالیات و عوارض در اختیار شهرداری‌ها قرار می‌گیرد تا برای این امور هزینه شود اما متاسفانه چون هیچ نظارتی روی این هزینه‌کردها نیست و قانون هم دست شهرداری‌ها را باز گذاشته، گاهی این عوارض به‌جای هزینه برای بهبود شرایطی که پسماندها و گازهای آلاینده به‌وجود آورده‌اند، برای پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان هزینه می‌شود یا شهرداری زائرسرا خریداری و مهمانسرا ایجاد می‌کند.

در این‌باره سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست اصلاحیه‌ای ارائه کرد و در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ اشاره شد تا ۳۵ درصد عوارض در اختیار صندوق ملی سازمان حفاظت محیط‌زیست قرار گیرد تا صرف رفع آلودگی صنایع آلاینده شود. سازمان واحدها را شناسایی کرد و آنها به نهادهای ذی‌ربط برای دریافت تسهیلات از این صندوق معرفی شدند اما متاسفانه استقبال نشد. البته برای برخی واحدهای صنعتی منابع موجود این صندوق پاسخگو نبود. همچنین سال گذشته با اصلاحاتی که انجام شد قرار بود موضوع پرداخت تسهیلات از طریق مجلس شورای اسلامی پیگیری شود و ۲۰ درصد عوارض مالیاتی به صندوق ملی سازمان حفاظت محیط‌زیست واریز شده و زیر نظر این سازمان صرف هزینه‌هایی مانند کاهش آلایندگی‌های صنایع متحرک و ثابت شود. اما متاسفانه این موضوع از قانون حذف شد با وجود اینکه فشارهای زیادی روی سازمان در راستای کاهش آلودگی هوا و پیامدهای آن در حوزه محیط‌زیست وجود دارد.

در قالب مسئولیت اجتماعی هم برخی شرکت‌ها مدرسه و خانه بهداشت می‌سازند یا در کارهای فرهنگی و اجتماعی حضور دارند اما بعضی مشکلات و چالش‌ها به‌ویژه در حوزه آب، خشکسالی و بیابان‌زایی که دامنگیر کشور شده، گسترده بود و شهرهایی مانند اصفهان، یزد، چهارمحال بختیاری، خوزستان و... را تهدید می‌کند. حتی شهرهای شمالی کشور هم در معرض خطر کم‌آبی قرار دارد.

وقتی ملاحظات زیست‌محیطی در امور صنعتی نادیده گرفته می‌شود، برآیندی به‌جز چالش‌های موجود نخواهد داشت. البته معضل کم‌آبی مختص به ایران نبوده و کشورهای همسایه را نیز در برگرفته است. گسترش خشکسالی و بیابان‌زایی خطری است که تمام کشورها را تهدید می‌کند.

◉ در چند سال گذشته، آتش‌سوزی‌های زیاد در جنگل‌های کشور رخ داده است. این امر هم در خشکسالی‌های اخیر بی‌تاثیر نبوده، درست است؟

بله. جنگل‌ها یکی از منابع تولید آب به‌شمار می‌روند. آنها ظرفیت‌هایی در راستای جلوگیری از فرسایش خاک بوده و مانع ایجاد سیلاب می‌شوند. رودخانه‌های پایین‌دست جنگل‌های شمالی کشور گل‌آلود هستند، دلیل این امر هم عملکرد نامناسب در حوزه جنگل‌هاست.

◉ درباره بی‌آبی موجود عنوان می‌شود شبکه فاضلاب شهری هم بی‌تاثیر نبوده است. در این‌باره نظر شما چیست؟

اجرای طرح‌های فاضلاب شهری، یکی از چالش‌های موجود است. در گذشته این فاضلاب‌ها وارد سفره‌های آب زیرزمینی می‌شدند. برخورد فیزیکی این آب‌های آلوده با خاک آن را تصفیه می‌کند و سفره‌های زیرزمینی پرآب بودند. در حال‌حاضر به‌دلیل شبکه فاضلاب شهری آب موردنیاز سفره‌های زیرزمینی تامین نمی‌شود و فقط از آنها برداشت می‌شود. با تخلیه آب‌های زیرزمینی شاهد فرونشست زمین و بیابان‌زایی هستیم. در بسیار از شهرهای کشور از جمله تهران، یزد، خوزستان و... این تغییر ناخوشایند زیست‌بوم در حال وقوع است. یکی از دلیل این امر هم به استخراج بیش از ظرفیت چاه‌های آب برمی‌گردد.

◉ چرا در این شهرها قانون مانع برداشت آب از چاه‌ها نمی‌شود؟

آمار جهانی نشان می‌دهد کشورهای صنعتی فقط ۴۰ درصد از آب چاه‌هایشان برداشت می‌کنند اما این عدد در کشور ما ۸۵ درصد است. در کنار موضوع شبکه فاضلاب‌های شهری، کشت‌های غیرمتعارف را هم داریم. به‌عنوان مثال، برنج با آب‌بری بالا در شهرهایی مانند اصفهان، تهران، خوزستان و... سبب برداشت بیش از حد استاندارد جهانی از سفره‌های آب زیرزمینی شده است.

سدسازی یکی از متهمان معضل خشکسالی است. در جهان کشورها به سوی ساماندهی وضعیت آبی کشورشان رفته‌اند اما این موضوع در کشور ما مغفول ماند. نعمت‌های ملی را نباید فدای منافع کوتاه‌مدت کرد.

در پایان تاکید می‌کنم از بین رفتن سفره‌های آب زیرزمینی، قابل‌برگشت نبوده و با پدیده فراگیر فرونشست زمین مواجه خواهیم بود. این پدیده در کبودرآهنگ همدان، بخش‌های از استان تهران مانند ورامین، شهریار و... ملموس‌تر است. عوارض این معضل از زلزله ۸ ریشتری هم بیشتری خواهد بود و باید منتظر گسترش بیابان‌ها در این مناطق و شهرها باشیم.

در این میان، با مطالعه و آمایش سرزمین باید منافع بلندمدت جایگزین منافع کوتاه‌مدت شده و با استفاده از تجربه کشورهای دیگر مانع گسترش خشکسالی در کشور شویم.

در صنایع آلاینده باید با استفاده از تجهیزات و فناوری‌های روز، درصد آلایندگی این صنایع را به‌حداقل برسانیم. در این‌باره کشورهای زیادی برنامه‌ریزی کرده و به‌نتیجه رسیده‌اند که با استفاده از تجربیات آنها می‌توانیم معضل بی‌آبی را پشت‌سر بگذرانیم.

«آگهی مناقصه»
شماره ۰۱۴ – T – ۱۴۰۱

شرکت سنگ‌آهن گهرزمین (سهامی خاص)
Gohar Zamin Iron Ore Co.

شرکت سنگ‌آهن گهرزمین در نظر دارد **طراحی، ساخت، نصب و راه‌اندازی سیستم‌های غبارگیر ناحیه سنگ‌شکنی و برج انتقال محصول کارخانه گندله‌سازی** را به همراه کلیه عملیات‌های عمرانی و برقی مربوطه از طریق برگزاری مناقصه عمومی و بصورت کلید در دست (EPC) به پیمانکاری واجد شرایط واگذار نماید. لذا از کلیه شرکت‌های واجد شرایط که دارای سوابق مشابه متقن در این زمینه بوده، دعوت می‌گردد با ارائه معرفی‌نامه نماینده آن شرکت به همراه اصل فیش واریزی به مبلغ ۳،۰۰۰،۰۰۰ (سه) میلیون ریال به حساب شماره ۰۱۸۵۴۸۰۰۰۹۱۷۲۲ به نام شرکت سنگ‌آهن گهرزمین نزد بانک سپه شعبه اسفندیار تهران، به دفتر مرکزی شرکت سنگ‌آهن گهرزمین واقع در تهران، بلوار نلسون ماندلا، خیابان آرش غربی پلاک ۱۲ مراجعه نموده و اسناد مناقصه را دریافت دارند.

زمان دریافت اسناد از ساعت ۸ صبح روز دوشنبه ۱۴۰۱/۰۳/۳۰ لغایت ساعت ۱۵ روز یکشنبه ۱۴۰۱/۰۴/۰۵ خواهد بود.

لازم به ذکر است مهلت تحویل پاکت‌ها به دبیرخانه مرکزی تهران تا ساعت ۱۵ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲ می‌باشد.

شرکت سنگ‌آهن گهرزمین در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

شرکت سنگ آهن گهرزمین

نوبت اول

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

«آگهی فراخوان عمومی»

با اطمینان بسازید

شناسایی و ارزیابی سرمایه‌گذاران و پیمانکاران شماره ۱۰۸۶۷۰»

موضوع: سرمایه‌گذاری، ساخت، بهره‌برداری و انتقال واحد گندله‌سازی به روش کوره عمودی (Shaft furnace) به ظرفیت ۶۰۰ هزار تن در سال (فاز اول) به صورت BOT (در خراسان جنوبی)

شرکت سهامی ذوب‌آهن اصفهان در نظر دارد از طریق برگزاری مناقصه نسبت به *انتخاب سرمایه‌گذار و پیمانکار واجد صلاحیت فنی و مالی و دارای تجربیات مفید جهت اجرای پروژه احداث واحد گندله‌سازی به ظرفیت ۶۰۰ هزار تن در سال (و قابلیت توسعه با اجرای فاز ۲ به ظرفیت ۶۰۰ هزار تن در سال)* به روش BOT و از طریق ارزیابی پیمانکاران واجد شرایط و سپس برگزاری مناقصه اقدام نماید.

از شرکت‌ها و کنسرسیوم‌های داخلی و خارجی که دارای توانایی مالی، امکانات عملیاتی و اجرایی و تجربیات مفید و مرتبط در زمینه پروژه فوق می‌باشند دعوت می‌شود پرسشنامه ارزیابی پیمانکاران را از تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ الی ۱۴۰۱/۰۴/۸ از وب سایت ذوب‌آهن اصفهان (WWW.Esfahansteel.ir – سامانه جامع تامین‌کنندگان) دریافت و پس از تکمیل مدارک ارزیابی کیفی حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۵ به آدرس: اصفهان – انتهای اتوبان ذوب‌آهن – کارخانه ذوب‌آهن اصفهان – ساختمان توحید – طبقه هفتم – دفتر مدیریت خرید تجهیزات و قراردادهای توسعه و یا از طریق آدرس ایمیل Commercial@EsfahanSteel.ir ارسال نمایند.

تلفن: (پاسخگویی سؤالات بازرگانی ۲۱۶۶ و ۰۳۱۵۲۵۷۳۹۳۴- سؤالات فنی ۰۳۱۵۲۵۷۳۰۹۹) دورنگار: ۲۰۶۱ – ۰۳۱۵۲۵۷

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۳۰

روابط عمومی ذوب‌آهن اصفهان

آگهی تشکیل جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه

شرکت تولیدی و صنعتی آذین خودرو (سهامی خاص) ثبت شده به شماره ۸۷۸۸۲ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۳۲۲۹۰۷

نظر به اینکه در ساعت ۱۱ صبح مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۳۰ جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت تولیدی و صنعتی آذین خودرو (سهامی خاص) ثبت شده به شماره ۸۷۸۸۲ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۳۲۲۹۰۷ در محل اقامتگاه قانونی شرکت به نشانی کیلومتر ۱۶ جاده مخصوص کرج ترسیده به سه‌راه، اندیشه انتهای بلوار کرمان خودرو خ آبان ۱ خیابان ۵۶ (نخل) پلاک ۷ تشکیل خواهد شد. بنابراین وفق مفاد اساسنامه و مقررات قانون اصلاحی قانون تجارت بدین‌وسیله از کلیه سهامداران شرکت دعوت می‌شود در جلسه مذکور حضور بهم رسانند:

دستور جلسه:

۱- استماع گزارش هیات‌مدیره و بازرس و حسابرس قانونی شرکت مربوط به عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹
۲- اتخاذ تصمیم درخصوص ترازنامه و صورت‌های مالی مربوط به عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۰/۱۲/۲۹
۳- انتخاب بازرسین قانونی و حسابرس شرکت برای مدت یکسال
۴- تعیین روزنامه کثیرالانتشار
۵- سایر مواردی که اتخاذ تصمیم درخصوص آن در صلاحیت مجمع عمومی عادی شرکت می‌باشد.

رضا رضائی، مدیرعامل و رئیس هیات‌مدیره شرکت تولیدی و صنعتی آذین خودرو (سهامی خاص)

نوبت اول

«آگهی فراخوان»

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

با اطمینان بسازید

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارائه پیشنهاد	زمان بازگشایی پاکات
۱	مناقصه	۱۰۷۶۹۷	۶ ردیف سوئیچ و استوریج	۱۴۰۱/۰۳/۳۱	۱۴۰۱/۰۴/۰۱
۲	مناقصه	۱۰۷۷۰۷	خرید تجهیزات شبکه مربوط به پروژه ارتقاء زیرساخت مرکزداده	۱۴۰۱/۰۴/۰۸	–

ضمناً لیست استعلام‌های مربوط به خریدهای متوسط (بدون برگزاری مناقصه) در سایت شرکت به آدرس ذیل درج می‌گردد.

سایر موارد:

۱- **زمان دریافت اسناد:** از تاریخ نشر آگهی نوبت اول تا پایان ساعت اداری مهلت دریافت اسناد (مندرج در جدول)
۲- جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس www.esfahansteel.ir مراجعه فرمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۳۰

روابط عمومی ذوب‌آهن اصفهان

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی

شرکت خدماتی شهرک صنعتی آراسنج (سهامی خاص) به شماره ثبت ۵۱۸ و شماره ملی ۱۴۰۰۳۵۳۳۲۸۹

بدینوسیله از کلیه سهامداران شرکت خدماتی شهرک صنعتی آراسنج (سهامی خاص) دعوت بعمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۳ راس ساعت ۱۰ صبح واقع در محل شرکت منعقد است حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:

۱- انتخاب اعضاء هیات‌مدیره برای دو سال
۲- انتخاب بازرسان اصلی و علی‌البدل برای مدت یکسال.
انتخاب روزنامه کثیرالانتشار.

هیات‌مدیره شرکت خدماتی شهرک صنعتی آراسنج (سهامی خاص)

یادداشت

نقش صنعت خودرو در تخریب محیط‌زیست

امیرحسن کاکایی
عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت

صنعت خودرو یکی از صنایعی است که از دو جنبه باعث تخریب محیط‌زیست می‌شود؛ از یک سو در تولید آن حدود ۵۰ صنعت گوناگون همکاری می‌کنند. پس به‌عبارتی اگر صنعت خودرو نبود، این ۵۰ صنعت نیز کمتر به محیط‌زیست آسیب می‌زدند. از سوی دیگر، خودروها خود منشأ آلودگی هستند و از این منظر هم منجر به تخریب محیط‌زیست می‌شوند. خودرو از مواد گوناگونی ساخته می‌شود که در کنار آلودگی هوا، آلودگی آب‌وخاک را به‌دنبال دارد. به‌عنوان‌مثال، مواد ترکیبی مانند سرامیک‌ها، پلیمرها و به‌ویژه کامپوزیت‌ها، به‌شدت آلوده‌کننده هستند. به‌تازگی هم موضوع خودروهای برقی مطرح است که نیاز به باتری و انواع ترکیبات پلیمری یا فلزات ترکیبی را بالا خواهد برد که می‌تواند برای محیط‌زیست خطرناک باشد. البته در سال‌های اخیر کارهای بسیاری انجام‌شده تا ضربه کمتری به محیط‌زیست وارد شود. مثلا سال‌هاست از آزبست استفاده نمی‌شود و کار با کلروفلورو کربن‌ها هم متوقف شده است. استفاده از تتراتیل سرب هم در بنزین ممنوع شده است و در رنگ خودرو به‌جای پایه‌های روغنی از پایه‌های آبی استفاده می‌کنند.

اما واقعیت چیز دیگری است. به‌هر حال زندگی قرن بیست‌ویکمی بدون صنعت خودرو معنی ندارد. بیاییم برعکس نگاه کنیم. اولا اگر اصولا بخواهیم صنعت خودرو را حذف کنیم که معنی ندارد. به‌هرحال انواع محصولات صنعت خودرو، از خودروهای سواری گرفته تا سنگین باربری، مزایای زیادی برای بشر دارند. در سال‌های اخیر در صنعت خودرو مانند بسیاری از صنایع کارهای زیادی انجام شده تا اثرات زیست‌محیطی منفی آن کم شود و از آنجا که صنعت خودرو یک صنعت منسجم و بزرگ است، در جهان بسیاری از تحقیقات زیست‌محیطی توسط این صنعت انجام و هزینه‌های آن تامین می‌شود. اما اینکه بتوانیم از صنعت خودرو به نحو احسن استفاده کنیم تا اثرات منفی کمتری بر محیط‌زیست داشته باشد و به‌ویژه کمتر موجب تغییرات آب‌وهوایی و در نتیجه بیابان‌زایی شود، موضوع مهمی است که در ایران مغفول مانده است. صنعت خودرو یک صنعت آب‌بر است، پس باید در نزدیک منابع آبی مناسب قرار بگیرد که در این زمینه سیاست‌گذاران ما کمترین توجه را دارند. البته این موضوع مختص صنعت خودرو نیست و در صنعت فولاد، سیمان و بسیاری از صنایع انرژی‌بر آب‌بر، همین اشتباه را کرده‌ایم. می‌توانم ادعا کنم در سیاست‌گذاری‌های توسعه‌ای تنها موضوعی که در ۱۰۰ سال گذشته مهم نبوده، موضوع محیط‌زیست و کمبود آب بوده است. نتیجه این نحوه چیدمان کارخانجات و صنایع، وضعیت کنونی زیست‌محیطی کشور است. از این که بگذاریم. البته امیدوارم دیگران در مقالات دیگر به این جنبه از صنایع بیشتر بپردازند، می‌خواهم به موضوع دیگری که مختص صنعت خودرو است، اشاره کنم. محصولات صنعت خودرو متنوع است و اینکه یک کشور چگونه از کدام محصولات استفاده کند، موضوعی است که به‌شدت روی آلودگی محیط‌زیست اثر می‌گذارد.

متاسفانه دولت‌های ما در ۵۰ سال گذشته توجه‌شان معطوف بر خودروهای سواری بوده و این یک فاجعه زیست‌محیطی و غیرقابل انکار را در کشور به‌وجود آورده است؛ ترافیک سنگین و کاهش شدید بهره‌وری سیستم حمل‌ونقل. امروز کیست نداند که به‌علت سیاست‌گذاری‌های غلط، نظام حمل‌ونقل بار و مسافر ما چه در شهرهای بزرگ و چه در بین شهرها، به‌شدت ناکارآمد است. درباره اثرات این ناکارآمدی بارها صحبت کرده‌ام. اما در کنار وقت تلف‌شده و اقتصاد ناکارآمد، خروجی این نحوه سیاست‌گذاری و ناکارآمدی، مصرف بالای بنزین و گازوییل و اتلاف منابع و البته ایجاد پسماندهای گوناگون از جمله انواع روغن‌ها، جامدات و مایعات دیگر در طبیعت است که قطعا به‌طور مستقیم به محیط‌زیست ضربه وارد می‌کند.

موضوع بعدی که در حیطه سیاست‌گذاری مطرح می‌شود، بی‌توجهی به خودروهای فرسوده است. با گرانی‌های متوالی، تورم و کمبود خودرو، عملا تعداد خودروهای فرسوده در کشورمان رو به افزایش است. این موضوع در کنار افزایش مصرف سوخت، نسبت به میزان مصرف سوخت و ارزش بار و مسافر جابه‌جاشده، میزان آلایندگی و استهلاک را بالا می‌برد. به‌عبارتی، اگر صنعت خودرو، به تولید خوب و به میزان کافی ادامه دهد، می‌تواند به‌ازای یک میزان جابه‌جایی بار و مسافر، خسارت کمتری به محیط‌زیست بزند. این نوع سیاست‌گذاری‌ها باعث‌شده سرعت تخریب محیط‌زیست بیشتر شود.

نکته آخر که می‌خواهم به آن اشاره کنم، سیاست‌گذاری در سبد مصرف سوخت است که این هم نه در دست سیاست‌گذار است و نه صنعت خودرو. در کشوری زندگی می‌کنیم که یکی از پاک‌ترین سوخت‌های فسیلی، یعنی گاز طبیعی را در اختیار دارد و اگر درست برنامه‌ریزی می‌کردیم، می‌توانستیم یکی از پاک‌ترین ناوگان‌های حمل‌ونقل دنیا را با استفاده از گاز طبیعی داشته باشیم. از این مهم‌تر، اگر همین گاز را تبدیل به برق کنیم، می‌توانیم به روش پاک‌تری این سوخت را به مصرف برسانیم و در ازای جابه‌جایی یک میزان بار و مسافر، میزان کمتری آلودگی ایجاد کنیم. یک مورد دیگر هم می‌توانم در دهه سوم قرن بیست‌ویک به این اضافه کنم و آن استفاده از انرژی خورشیدی یا هیدروژن مستخرج به‌وسیله روش‌های پایدار است. این‌ها مواردی است که مضرات صنعت خودرو را همزمان با حفظ مزایای آن، برای یک کشور بالا می‌برد. اما همه اینها به سیاست‌گذاری و حکمرانی مناسب نیاز دارد. متاسفانه ما در قرن بیست‌ویک، به‌روزی افتاده‌ایم که در صنعت خودرو و حمل‌ونقل، درباره بدیهی‌ترین مسائل هم باید بحث کنیم و همچنان مدیران دولتی ما در کنار وکلای مجلس، مشغول تکرار تجربه‌های تلخ دیگر کشورها هستند، در حالی که باید درباره فناوری‌های پیشرفته در این صنعت صحبت کنیم و به‌سرعت روی بهبود فناوری‌ها در صنعت و بهبود سبد سوخت و خودرو در ناوگان کشور سرمایه‌گذاری کنیم، همچنان درباره روش‌های شکست‌خورده قیمت‌گذاری دستوری بحث می‌کنیم و مسئولان هنوز فکر می‌کنند با این روش‌های ضدبازار، می‌توانند صنعت را ارتقا دهند در حالی که صنعت روزبه‌روز نسبت به دنیا عقب می‌افتد. اصولا «چشم‌ها را باید شست، جور دیگر باید دید.»

در گفت‌وگو با کارشناسان محیط‌زیست درباره نقش صنایع عنوان شد

«بیابان فکری» بانی زایش بیابان

آلودگی، درختان را خشک می‌کند

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

دشت‌های کویری شب‌های زیبایی دارند. آسمان صاف بیابان، ستارگان را مهمان چشم‌ها می‌کند اما امان از روزی که در این محل گردشگری گسترش پیدا کرده و گردشگران حریم خود را نشناسد. البته نباید فراموش کرد که جهان صنعتی، میدان توسعه آنها را فراهم کرده است. گسترش بیابان‌ها به معنی کاهش آب‌های زیرزمینی و روی‌زمینی بوده و دیگر کویر، نه‌تنها نامی زیبا برای گردشگران نیست، بلکه روایتی از نفس‌های تنگ آلاینده‌ها و لب‌های ترک خورده زمین خواهد بود. گسترش بیابان‌ها همزمان با کاهش منابع آبی هشداری برای حیات زمین، مادر موجودات زنده است. نقش صنایع در این سیاهه (بیابان‌زایی و بیابان‌زدایی) چیست؟

از یک‌سو صنایع باید چیدمان مناسب در مناطق مناسب داشته باشند و از سوی دیگر، تقویت سازکارها در حوزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی صنایع کمک می‌کند تا توسعه پایدار در کشور اتفاق بیفتد که خود کمک بزرگی به بیابان‌زدایی است

مهدی سهرابی: عدم‌آموزش سبب ایجاد بیابان فکری در کشور و خود زمینه‌ساز گسترش بیابان‌ها در مناطق گوناگون شده است

آرش حسینی‌میلانی: راهکار اساسی برای مقابله با بیابان‌زایی این است که در جانمایی صنایع و دادن مجوز شرایط اقلیمی در نظر گرفته شود

ناآگاهی که خشکسالی را دغدغه نکرده است

مهدی سهرابی، عضو هیات‌علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر و متخصص و پژوهشگر بین‌المللی حفاظت رادیولوژی محیط‌زیست درباره نقش صنایع در ایجاد بیابان به صمت گفت: یکی از چالش‌های بزرگ کشورهای در حال توسعه از جمله ایران حفاظت مردم، حیات وحش و محیط‌زیست در برابر آلاینده‌های محیط‌زیست و تخریب آن به‌ویژه آنچه پیامد صنایع به‌شمار می‌رود، است. صنایع نقش بسیار مهمی در این نارسایی‌های محیط‌زیستی دارند که کمتر إه این موضوع توجه می‌شود. او افزود: یکی از پرسش‌های مطرح در حوزه محیط‌زیست این است که چه کسانی زمینه‌ساز به‌وجود آمدن بیابان‌ها هستند. بیابان‌زایی نتیجه فرسایش خاک بوده و انهدام جنگل‌ها، تالاب‌ها، دریاچه‌ها، آب‌های زیرزمینی، پسماندهای جامد و مایع و گازی، نشست زمین، کم‌آبی یا پرآبی، آلودگی هوا و دریا، استفاده آزاد از منابع آب زیرزمینی و... به‌دلیل ناآگاهی یا سودجویی سبب ایجاد بیابان‌ها و گسترش آنها شده است. حال باید کنکاش کرد که در هر یک از این موارد، صنعت چه نقشی دارد تا سهم تقصیر آن مشخص شود. این پژوهشگر بین‌المللی حفاظت رادیولوژی محیط‌زیست با بیان اینکه مشکلات ساختاری در ایجاد صنایع کشور ملموس است، ادامه داد: زمانی که گفته می‌شود آب سفره‌های زیرزمینی تخلیه شده؛ یعنی زمینه بیابان‌زایی را فراهم کرده‌ایم. به‌طور قطع، یک سمت این موضوع صنایع هستند که بدون تحقیق و مطالعه مجوز برای احداث دریافت کرده‌اند؛ این امر چالش‌برانگیز سبب‌شده در برخی صنایع از آب‌های زیرزمینی به‌طور آزاد استفاده شود. این عضو هیات‌علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر یادآور شد: در کشور راهکار کنترل‌کننده دقیقی وجود ندارد؛ اینکه سازمانی مانند سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست متولی جدی این امر باشد. در واقع این سازمان باید از عرصه آموزش کشور کمک بگیرد و به افراد از کودکان و خردسالان گرفته تا افراد بزرگسال و کهنسال آموزش داده شود. او گفت: این آموزش باید از خانواده آغاز شده و آگاهی خانواده نیز باید از طریق رسانه‌ها انجام شود. این آگاهی‌رسانی باید در آموزش‌های رسمی ادامه پیدا کند تا در بزرگسالی افراد اگر در پوشش صنعتگر به حرفه‌ای ورود می‌کنند، نخستین دغدغه‌شان حفظ محیط‌زیست و زمین باشد. دانستن چگونگی بازچرخانی و برگشت آب به بطن زمین از ضروریات مسئولیت هر فرد در هر کسوت و حرفه‌ای است. حتی باید با آگاهی‌بخشی و آموزش، افراد بیاموزند که چگونه بستر آب را پرورش دهند. سهرابی با بیان اینکه یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها در حوزه آگاهی‌دهی در آموزش‌وپرورش کشور نهفته است، گفت: این آموزش‌وپرورش باید از دوران خردسالی و کودکی انجام شده و در ادامه به‌طور حرفه‌ای در نهادهای ذی‌ربط دنبال شود. او گفت: در حال‌حاضر مسئولان و متولیان محیط‌زیست و مردم اعم از افراد عادی و صنعتگران، آگاهی لازم را در حوزه نحوه استفاده از منابع محدود روی‌زمین و زیرزمین را ندارند. هنوز نکات مهم درباره مراقبت از سلامت و حیات محیط‌زیست را نمی‌دانیم و دغدغه ما هم نیست.

▣ درختان، قربانی آلایندگی

این پژوهشگر بین‌المللی حفاظت رادیولوژی محیط‌زیست در ادامه سخنان خود عنوان کرد: آلودگی صوتی، ناپایداری زیبایی شهر با وجود صرف هزینه‌های زیاد، قطع درختان، کاشت گونه‌های درختی بدون کار کارشناسی، امواج الکترومغناطیس و... همه از دنیای صنعتی زاده شده‌اند که در ایجاد و گسترش بیابان‌ها نقش‌آفرین هستند. قطع هر درخت برای ایجاد کارخانه، ساختمان‌سازی و... بستر بیابان‌زایی را فراهم می‌کند. به این ترتیب، اکوسیستم محیطی دچار آسیب شده که گاهی این آسیب به قدری زیاد است که قابل جبران نیست؛ علاوه‌بر اینکه، عدم‌کنترل بر کم‌وکیف وسایل نقلیه و ایجاد آلایندگی نیز خود عامل خشک شدن درخت‌ها می‌شود. چقدر از درخت‌های چنار تنومند قدیمی قطع شده‌اند تا خیابان‌ها و پیاده‌روها گسترش پیدا کنند؟ این امر سبب شده شهرها نیز تبدیل به بیابان شوند.

▣ تفاوت کسب مجوز و پروانه

این مدرس دانشگاه با بیان اینکه برخی صنایع کوچک در داخل شهرها و برخی از صنایع بزرگ هم خارج از محوطه شهرها قرار دارند، گفت: در بازدیدی که تقریبا از ۱۰ کیلومتری از یک مجموعه صنعتی داشتم گردوغبار این کارخانه امکان باز نگه‌داشتن چشم‌ها را از افراد گرفته بود. در ادامه برای بازدید ناچار کارخانه تعطیل شد تا بتوانیم وارد محوطه شویم. چنین فضایی سلامت کارکنان، مردم، درختان و به‌طور کلی سلامت محیط‌زیست را به خطر انداخته بود. او گفت: تمام صنایع کوچک و بزرگ باید برای فعالیت، موظف به کسب پروانه باشند در حالی که برای فعالیت آنها مجوز صادر می‌شود. مجوز برای کارهای کوتاه‌مدت است اما برای یک طرح صنعتی کلان مانند میانکال، مجوز لازم نیست، بلکه پروانه لازم دارد. صدور پروانه برای این مجتمع صنعتی بزرگ هم ۱۰ سال کار کارشناسی و مطالعاتی زیست‌محیطی دارد. وی اضافه کرد: متخصصان سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست نخست باید طی قانونی مدون و مقررات به‌روز تخصصی عمل کنند و نباید سیاسی عمل شود. چنین سازمانی باید ناظر بر عملکردهای زیست محیطی باشد.

▣ گونه‌های درختی و بیابان‌زایی

سهرابی با اشاره به نحوه درختکاری و ایجاد فضای سبز گفت: در حال‌حاضر وقتی به گونه‌های درختی شهر تهران دقت شود در بین آنها درخت توت، زبان گنجشک و... دیده می‌شود که پایداری ندارند. ضمن آنکه با معضلاتی مانند کج‌بودن درختان، مزاحمت آن برای عابران و... روبه‌رو هستیم؛ بنابراین برخی از این درختان نه‌تنها به حفظ سلامت محیط‌زیست کمکی نکرده‌اند که در برخی موارد خود تبدیل به معضل شده‌اند.

این کارشناس حوزه محیط‌زیست تصریح کرد: چرا از درختان پایدار که منجر به حفظ محیط‌زیست می‌شوند در کلانشهرهایی مانند تهران استفاده نمی‌شود تا علاوه‌بر کاهش آلودگی هوا، محیط شهری را از تبدیل به بیابان شدن مراقبت کند؟ درختانی که در فضای سبز شهرک‌های صنعتی یا در محیط شهری کاشته می‌شوند باید از گونه‌هایی باشند که صاف رشد کنند، زیرا درختی که کج رشد کند مزاحمت ایجاد کرده و به‌طور مدام شاخ و برگ آن قطع می‌شود. برای هرس این درختان کج، خیابان‌ها مسدود می‌شود و با ایجاد آلودگی صوتی هر چند وقت یکبار قرار است تکرار شود. ما حتی در اجرای یک برنامه زیست‌محیطی هم استانداردها را لحاظ نمی‌کنیم. چقدر از همین درختان عامل ایجاد پشه هستند؟ چنین برنامه‌هایی در راستای حفظ محیط‌زیست و جلوگیری از بیابان‌زایی باید به‌طور تخصصی اجرایی شوند. چقدر کار کارشناسی روی فضای سبز درون شهرک‌های صنعتی و کارخانجات تولیدی انجام شده است؟ این‌گونه نیست که فردی مدیر بخشی باشد و در جلسه‌ای مثلا یکباره تصمیم به کاشت درختی بگیرد؛ این‌گونه عمل کردن‌ها استاندارد نبوده و معضلی را حل نمی‌کند، بلکه باری بر مشکلات قبل می‌افزاید. از این‌رو تاکید دارم آموزش و آگاهی‌دهی درست از همان کودکی به افراد داده شود تا بدانند صرف کاشت یک درخت از شدت آلودگی فلان کارخانه یا صنعت نمی‌کاهد. او بیان کرد: سال ۱۳۸۵ سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست، برنامه‌ای مفید و آموزشی تدوین کرد اما اجرا نشد. در حالی که هزینه‌ها و زحمت‌های زیادی کشیده می‌شود اما چون آموزش داده نمی‌شود و آگاهی‌دهی وجود ندارد، این برنامه‌ها به مرحله اجرا نمی‌رسند. سهرابی در پایان تاکید کرد: آموزش متخصص محیط‌زیست و کارکنان نهادی زیست‌محیطی، مسئله مهمی است. در واقع آموزش و پرورش رکن توسعه پایدار هر کشوری است که به این موضوع توجه ندارد. آنها باید برای بیابان‌زدایی و تالاب‌های خشک شده و... برنامه آموزشی مدون و ویژه داشته باشند که در کنار یک سازمان مقتدر محیط‌زیستی موضوع پیگیری شود. علاوه‌بر این، برای حیات وحش که درست از آن حفاظت نمی‌شود، سازمانی جداگانه نیاز است؛ سازمانی که فقط بتواند کارهای رگلاتوری یا امور مربوط به صدور پروانه صنایعی که در کشور قرار است، راه‌اندازی شوند را انجام دهد. در حال حاضر باید گفت عدم‌آموزش سبب ایجاد بیابان فکری در کشور شده است. همچنین تاکید دارم که شعار روز درختکاری باید «کاشت و رشد درخت صاف باشد.»

تاثیرگذاری و تاثیرپذیری

در ادامه آرش حسینی‌میلانی، رئیس کمیسیون محیط‌زیست شورای شهر پنجم درباره نقش صنایع در بیابان‌زایی به صمت گفت: صنایع در ایجاد بیابان و بیابان‌زدایی تاثیرگذار بوده و از آنها تاثیرپذیر هستند.

تاثیرپذیری صنایع از بیابان‌زایی متاسفانه به دلیل عدم‌رعایت اصول آمایش سرزمین و جانمایی نادرست برخی صنایع از جمله صنایع سنگین، در محدوده داخلی فلات مرکزی است، زیرا مناطق خشک و کم‌آبی به‌شمار می‌روند. حتی عوارض مربوط به خشکسالی خود این صنایع را نیز درگیر و از سوی دیگر، رقابت بر سر آب بین صنایع و بخش کشاورزی، چالش‌ها را بیشتر کرده است. در برخی موارد برای اینکه مشکلات گسترش پیدا نکند، مطالبه جدی وجود دارد که آب برخی از این صنایع به محیط‌زیست اختصاص یابد.

وی عنوان کرد: نباید اجازه داد در این وضعیت کم‌آبی، تالاب‌ها خشک شوند، چراکه خود منجر به ایجاد و پیشروی بیابان‌ها می‌شوند. به این همه، جانمایی صنایع در فلات مرکزی سبب شده از پدیده بیابان‌زایی تاثیرپذیر باشند و متضرر شوند.

▣ راهکار چیست؟

این عضو پیشین شورای شهر تهران در پاسخ به این پرسش که برای برون‌رفت از این وضعیت چه باید کرد، گفت: تجربیات موفقی در برخی استان‌ها وجود دارد. به‌عنوان مثال در استان کرمان برخی صنایع در راستای مسئولیت اجتماعی به مبارزه با پدیده بیابان‌زایی کمک می‌کنند. به این ترتیب که طبق قوانین سازمان محیط‌زیست در حوزه هوای پاک باید بخشی از فضای داخل مجموعه به فضای سبز اختصاص داده شود. برخی از این صنایع، اقدام به مشارکت، حفظ و ایجاد جنگلکاری در واحدهای خود و مناطق مجاور آنها کرده‌اند.

او تصریح کرد: با توجه به اینکه منابع طبیعی دچار کمبود بودجه هستند این صنایع می‌توانند با هزینه خود به موضوع ورود کنند اما به‌طور قطع، راهکار اساسی این است که در جانمایی صنایع و دادن مجوز شرایط اقلیمی در نظر گرفته شود.

حسینی‌میلانی با اشاره به اهمیت برنامه آمایش سرزمین در راه‌اندازی صنایع اظهار کرد: صنایع باید چیدمان مناسب در مناطق مناسب داشته باشند. از سوی دیگر، تقویت سازکارها در حوزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی صنایع کمک می‌کند تا توسعه پایدار صنعتی در کشور اتفاق بیفتد که خود کمک بزرگی به بیابان‌زدایی کرده و از تخریب خاک جلوگیری می‌کند.

سخن پایانی

شاید وقتی از عملکرد صنایع در بحث آلایندگی گلایه شود صاحبان این صنایع اظهار کنند که در راستای مسئولیت اجتماعی سعی در گسترش فضای سبز و کاشت درخت داشته‌اند. اما کاشت درخت موضوع را حل نمی‌کند، زیرا انتخاب نوع درخت، نحوه کاشت و نگهداری از آن نیز مسئله مهمی برای جلوگیری از گسترش بیابان است. به‌راستی چقدر استانداردها در ایجاد فضای سبز، جنگلکاری و... رعایت می‌شود. آیا عملکرد در این بخش همچون دادن مجوز به راه‌اندازی صنایع بدون کار کارشناسی انجام می‌شود؟

سند از نفس افتاده آمایش از ابلاغ تا اجرا

آمایش، برقراری رابطه منطقی و منظم بین سه رکن اصلی انسان، فضا و فعالیت معرفی شده است؛ البته نه به این معنا که این ارکان به‌طور مساوی در همه پهنه سرزمینی توزیع شود، بلکه بدین معنا که توزیع متناسب و متوازن در همه سرزمین صورت گیرد و از تمرکز و قطبی شدن جمعیت و فعالیت‌ها در یک نقطه جلوگیری شود.

به‌گفته کارشناسان تهیه و تدوین این سند فرآیندی از کل به جز است، اما آنچه از گوشه و کنار کشور به گوش می‌رسید بررسی و تدوین استانی سند آمایش در نقاط مختلف کشور بود.

اردیبهشت ۱۳۹۹ خبر تدوین و ابلاغ سند جامع مطابق با نیازهای حال و آینده کشور منتشر شد.

از آن تاریخ تا امروز بیش از ۲ سال می‌گذرد، اما هنوز رد پایی از آن در تصمیمات خرد و کلان حوزه معدن به چشم نمی‌خورد و از آن عجیب‌تر اینکه بسیاری از فعالان و تصمیم‌گیران دیروز و امروز درباره آن اظهار بی‌اطلاعی می‌کنند.

▣ نگاهی به تاریخ

شهرام عدالتی، معاون وقت هماهنگی برنامه و بودجه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران درباره تاریخچه تدوین سند آمایش گفت: حدود نیم قرن پیش با همکاری شرکت فرانسوی ستیران نخستین سند آمایش سرزمین تهیه شد. آن زمان ابعاد این مفهوم و کارکردهای آن آنچنان که باید مورد توجه قرار نگرفت، اما پس از گذشت چندین سال برخی پیش‌بینی‌های ستیران به‌وقوع پیوست.

▣ در تکاپوی زیرساخت‌های قانونی

عدالتی، مسئول دبیرخانه مطالعات تدوین سند آمایش استان تهران در شرح سند آمایش گفت: سند ملی آمایش سرزمین، سندی راهبردی است که با تکیه بر سیاست‌های کلی نظام، اصول و جهت‌گیری‌های ملی آمایش سرزمین، بیانگر فضای توسعه بلندمدت ملی و مجموع راهبردها و سیاست‌های لازم برای تحقق آن در افق ۱۴۲۴ است که مشتمل بر چشم‌انداز توسعه فضایی، تقسیم کار ملی، منطقه‌ای و استانی، الگوی مطلوب استقرار جمعیت، فعالیت و زیرساخت‌ها در پهنه سرزمین است.

وی افزود: این سند ملی است و از منظر دولت به توسعه نگاه نکرده، بلکه با نگاهی فرادولتی تدوین شده و باید همه ارکان موثر در حاکمیت و غیرحاکمیت به آن به‌عنوان یک نقشه راه و میثاق ملی نگاه کنند؛ در غیر این صورت به مرور زمان با تصمیمات مغایر و اتفاقات متناقض عملا ماهیت سند آمایش دستخوش تغییرات بنیادین می‌شود که با روح حاکم بر این سند در تضاد است.

▣ پیوست حقوقی

عدالتی در آن زمان یکی از بزرگ‌ترین و اصلی‌ترین نگرانی‌های تدوین‌کنندگان سند را لازم‌الاجرا بون آن دانست و گفت: شاید بهتر باشد سند آمایش در مجلس شورای اسلامی به تصویب برسد تا هیچ فرد حقیقی و حقوقی و هیچ دولتی نتواند با نگاه سلیقه‌ای آن را از مسیر ترسیم‌شده، منحرف کند.

لازم به یادآوری است که پیوست حقوقی اجرای سند در همان زمان در سازمان برنامه و بودجه در دست تهیه بود و طبق برنامه باید تا پیش از پایان سال ۱۴۰۰ نهایی می‌شد.

شهرام عدالتی درباره موانع پیش روی متجاوزان به سند آمایش گفت: بخش‌های دولتی باید در پروژه‌های مختلف همچون احداث سد، جاده، فرودگاه و... از رهیافت‌های سند آمایش تبعیت کنند. از منظر دولت هر طرحی چه در قالب شورای‌عالی اقتصاد و چه حمایت صندوق ملی توسعه یا اعتبارات استانی باید از صافی سند آمایش عبور کند. در بخش غیردولتی نیز فعالان اقتصادی با فرآیند صدور مجوز به دولت وصل می‌شوند؛ پس در فرآیند صدور مجوز باید بررسی‌های لازم انجام شود تا هرگونه فعالیتی با سند آمایش مطابقت داشته باشد.

وی افزود: باید منافذ دور زدن سند آمایش با تیزبینی همکاران در شورای برنامه‌ریزی و توسعه بسته شود. البته اگر دستگاه اجرایی از سند عدول کرد، این بخش در پیوست حقوقی سند باید دیده شود تا با دستگاه خاطی برخورد جدی صورت گیرد.

▣ آشکار شدن ناهماهنگی‌ها

رضا موسایی، دبیر دفتر مطالعات راهبردی رونق تولید دانشگاه امام صادق در تحلیلی که اسفند سال گذشته منتشر شد به بررسی نقاط قوت و ضعف اسناد آمایش ملی و استانی پرداخت و نوشت: بررسی محتوایی اسناد آمایش در دسترس، حکایت از آن دارد که درک مشخصی از توسعه یا مفهوم برنامه‌ریزی منطقه‌ای و آمایش سرزمین وجود ندارد. به‌طورکلی ارزیابی می‌شود نظم فکری حاکم بر تهیه سند آمایش استانی، فاقد اسلوب روش‌شناختی و ذهنیت برنامه‌ای بوده است.

وی در ادامه مدعی شد: حاصل نشدن توافق بر اولویت تدوین سند ملی آمایش بر اسناد آمایش استانی موجب بروز ناهماهنگی در تدوین اسناد استانی شده است. هر استان به‌عنوان جزئی از کل کشور باید در راستای اهداف بلندمدت کشور گام بردارد و نباید از سرنوشت مشترک و درهم‌تنیده استان‌ها و فعالیت‌های اقتصادی در کشور غفلت کرد؛ بنابراین این سوال پیش می‌آید که در شرایط فقدان برنامه آمایش ملی، آیا اصولا تهیه برنامه‌های آمایش استانی امکان‌پذیر است؟

از دیگر موارد مورد بحث در زمینه آمایش به شرح زیر معرفی شد:

- موازی‌کاری دستگاه‌های مختلف در تدوین اسناد توسعه و نامشخص بودن جایگاه اسناد جامع توسعه بخشی نظیر سند جامع آب، انرژی، حمل‌ونقل و... و طرح‌های جامع و کالبدی استان‌ها در تدوین اسناد آمایش ملی و استانی
- نبود توافق درباره کارآمدی شرح خدمات ابلاغی برای تدوین اسناد آمایش
- بروز مشکلات اساسی نظیر حجم بالای اسناد، ارائه مطالب تکراری و کاهش امکان اولویت‌بندی و ایجاد ارتباط مناسب مطالب ارائه‌شده در بخش‌های مطالعات پایه و برنامه‌ریزی راهبردی

▣ ظرفیت‌های فرهنگی و ورزشی

باوجود داستان دنباله‌دار تدوین سند آمایش، از گوشه و کنار خبر استناد به سند آمایش به گوش می‌رسد؛ به‌عنوان مثال در ماه جاری استاندار فارس اعلام کرد سند آمایش سرزمین باید محور و مبنای همه تصمیمات استان باشد.

محمد هادی ایمانیه، استاندار فارس با تاکید بر این مطلب که در بازنگری سند آمایش باید به ظرفیت هر شهرستان توجه شود، گفت: سند آمایش باید با بازنگری در ظرفیت‌ها باعث اجرای عدالت در منطقه و ناحیه و استان شود.

به گزارش برنا استاندار فارس با تاکید بر اینکه ظرفیت‌های فرهنگی و ورزشی باید در سند آمایش مورد توجه قرار گیرد، گفت: در بازنگری سند آمایش باید ظرفیت‌های فرهنگی، ورزشی و قرآنی در ناحیه‌بندی شهرستان‌های استان مدنظر باشد.

تقسیم استان به ۱۴ منطقه براساس تعداد نمایندگان در منطقه‌بندی سند آمایش سرزمین پیشنهاد دیگری بود که استاندار فارس مطرح کرد و گفت: براساس این منطقه‌بندی، نمایندگان می‌توانند در بازنگری سند، ظرفیت‌ها را مدنظر قرار دهند. نماینده عالی دولت در استان فارس از در نظر گرفتن فرصت سه‌ماهه برای بازنگری در سند آمایش سرزمین استان فارس به‌عنوان پیشنهاد دیگر خبر داد و گفت: در این مدت نظرات نمایندگان، فرمانداران، ائمه جمعه شهرستان‌ها، مدیران استان و معاونان استانداری اخذ و موارد در بازنگری لحاظ شود.

پایبندی به سند آمایش سرزمین به‌عنوان سیاستی اصلی در تمام تصمیم‌گیری‌های استان فارس موضوع دیگری بود که ایمانیه بر آن تاکید کرد و گفت: این سند باید مبنای تمام تصمیم‌گیری‌ها قرار گیرد و محور اجرایی اقدامات باشد و در بازه زمانی ۳ تا ۴ ماهه اصلاح شود.

سخن پایانی

کنار هم گذاشتن اخبار دیروز و امروز، نشان می‌دهد سند آمایش بیش از آنکه باعث همگرایی و وحدت روش در اتخاذ تصمیمات مسئولان شود باعث ایجاد سردرگمی و تشتت آرا شده است.

هنوز معلوم نیست سند ابلاغ شده قبلی لازم‌الاجرا است یا خیر یا اسناد آمایش استانی در راستای سندی ملی و یکپارچه قرار دارند؟

با تقسیم ۷۵ درصد سود در مجمع عمومی

فولاد هرمزگان ۶۰هزار میلیارد ریال سود تقسیم کرد

مجمع عمومی سالیانه سهامداران شرکت فولاد هرمزگان برگزار شد. در این مجمع جوانب مختلف عملکرد این شرکت در سال ۱۴۰۰ تشریح شد.

در مجمع سالیانه سهامداران شرکت فولاد هرمزگان که با حضور مدیرعامل این شرکت برگزار شد. گزارش عملکرد مالی شرکت فولاد هرمزگان در سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۰ ارائه شد.

عطاالله معروفخانی، ضمن تشکر از مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه و هیات‌مدیره آن اظهار داشت: خوشبختانه در همه زمینه‌ها به ویژه در زمینه توسعه، پیشگام بوده‌ایم و موفقیت‌های بزرگی به دست آمده است. در بهمن ماه سال گذشته، برای اولین بار در فولاد هرمزگان شاهد کلنگ‌زنی سه طرح بزرگ با حضور استاندار، مدیرعامل فولاد مبارکه و نمایندگان استان بودیم.

وی ضمن تشکر از همه سهامداران، متن پیام هیات‌مدیره را قرائت کرد. این پیام، حاوی گزارشی پیرامون عملکرد مهمترین اقدامات انجام شده در بخش‌های مختلف و نیز مهمترین موفقیت‌های به دست آمده بود.

رئوس مطالب این گزارش که توسط مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان به اطلاع حضار رسید به شرح زیر است: حدود ۹۵ درصد سهام فولاد هرمزگان به شرکت فولاد مبارکه تعلق دارد. در حال حاضر ۱۵۲۳ نفر در این شرکت کار می‌کنند.

شرکت فولاد هرمزگان با تامین حدود ۶ درصد نیاز بازار چهارمین تولیدکننده بزرگ فولاد به شمار می‌آید و ظرفیت نهایی تولید تختال در این شرکت حدود ۱,۵ میلیون تن در سال است.

کسب تندیس بلورین در نوزدهمین همایش تعالی سازمانی و کسب تندیس مدیر ارزش‌آفرین، کسب عنوان محصول برتر در جشنواره حاتم، کسب عنوان شرکت برتر در جشنواره شهید رجایی، دریافت نشان عالی مسئولیت‌های اجتماعی، دستیابی به رکورد تولید سالیانه، بومی‌سازی حدود ۷۰ تجهیز استراتژیک، تولید ۹۷ درصدی محصول آهن اسفنجی، کاهش توقفات تولید، کاهش ۴درصدی مصرف انرژی، احداث تصفیه‌خانه‌های پساب صنعتی، تدوین استراتژی برای شرایط تحریم، خرید به موقع برق از بخش خصوصی، افزایش موجودی گندله و آهن اسفنجی، کاهش خریدهای داخلی و حمایت از تولید داخل، کسب دریافت عنوان واحد برتر توسعه به انتخاب وزارت صمت، راه‌اندازی سیستم افزایش رضایت مشتریان و طراحی محصولات جدید؛ تنها شماری از افتخارات به دست آمده در طول سال گذشته است.

معروفخانی در تشریح بیشتر محتوای این گزارش به بخش دستاوردهای فروش پرداخت و گفت: درآمد ناشی از فروش ۶۱درصد افزایش یافته است. فروش به ۲۱۶ هزار میلیارد ریال رسید. درآمد فروش در بازار داخلی در مقایسه با سال گذشته ۷۰درصد افزایش پیدا کرد. رشد درآمد فروش در بازار خارجی معادل ۵۱ درصد بوده است. ارزش صادرات ظرف یک سال گذشته به عدد ۸۷هزار میلیارد ریال رسید. فروش محصولات دارای ارزش افزوده بالاتر در مقایسه با پارسال ۳ درصد افزایش پیدا کرد. همچنین شاهد توسعه بازارهای صادراتی جدید در مناطق اروپا، شمال آفریقا و آسیای جنوب شرقی بودیم و موفق به دریافت عنوان صادرکننده موفق شدیم.

وی تصریح کرد: براساس ارزیابی ایمیدرو، سهم شرکت در تولید فولاد کشور افزایش یافته است. فروش کلی تختال در مجموع ۶۱ درصد رشد را نسبت به سال ۹۹ تجربه کرد. شاهد رشد ۵۰ درصدی صادرات هستیم. سود خالص معادل ۹۴ هزار میلیارد ریال است. سود عملیاتی به دست آمده ۸۹ هزار میلیارد ریال است که به معنای رشد ۵۰ درصدی است. سود خالص ۵۴ درصد رشد داشته است.

▣ مهمترین برنامه‌های توسعه

معروفخانی گفت: افزایش ظرفیت واحدهای ذوب و ریخته‌گری، احداث واحد تولید محصول گرم، احداث واحد تولید اکسیژن، افزایش ظرفیت سیلوهای آهن اسفنجی، توسعه ایستگاه کاهش فشار گاز طبیعی، احداث تصفیخانه پساب‌های صنعتی، نمونه‌گیر اتوماتیک دمای ذوب کوره‌های قوس الکتریکی، احداث واحد تولید آهک، مشارکت در سرمایه‌گذاری از جمله مهمترین برنامه‌های توسعه شرکت فولاد هرمزگان است.

وی بعد از تشریح مهمترین اقدامات و برنامه‌های انجام شده در حوزه توسعه منابع انسانی به بیان پیشنهادات هیات‌مدیره پرداخت و به موارد زیر اشاره کرد: تصویب صورت‌های مالی بعد از استماع گزارش حسابدار مستقل و بازرس قانونی شرکت و تنفیذ کلیه معاملات مشمول ماده ۱۲۹ قانون تجارت.

▣ تشریح گزارش حسابرسی سهام شرکت

در ادامه اسلامی، حسابرس مستقل و بازرس قانونی گزارش حسابرسی سهام این شرکت را تشریح کرد و معروفخانی به اهم موضوعات مطرح شده پاسخ داد.

متقی، معاون مالی و اقتصادی اظهار داشت: گزارش افزایش سرمایه در حال تهیه است. این گزارش در ماه‌های آینده تهیه و اطلاع رسانی می‌شود.

در ادامه، ناظر مجمع درباره موضوع عدم ورود بعضی سهامداران به سامان سجام و مشکلاتی که این موضوع برای شرکت به وجود می‌آورد سخن گفت.

رجبی، نماینده سازمان بورس و اوراق بهادار خواستار فرهنگ سازی در این باره شد و گفت سود سهامداران حقیقی را از این طریق پرداخت می‌کنیم. از سهامداران دعوت می‌کنیم ثبت‌نام کنند تا پرداخت‌ها تسهیل شود و در سال‌های بعد شاهد وجود سود سنواتی انباشته نباشیم.

نماینده سازمان بورس گفت: فولاد هرمزگان از جمله شرکت‌های خوشنام در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی و با نگاهی گذرا به محتوای رسانه‌ها متوجه این موضوع می‌شوید. پیشنهاد می‌کنم که درباره هزینه‌های اجتماعی گزارشی تهیه شود.

▣ انقلابی دیگر در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی

معروفخانی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: خوشبختانه فولاد هرمزگان در عرصه مسولیت‌های اجتماعی، خوشنام است و در سال ۱۴۰۰ انقلابی دیگر را در این حوزه رقم زد.

تمام نمایندگان استان، مدیران کل، استاندار و به ویژه مردم نجیب استان به نیکی از فولاد هرمزگان یاد می‌کنند. تخت پوشش قرار دادن پنج هزار یتیم از جمله مهمترین اقدامات انجام شده است. قرار است این عدد به ده هزار نفر افزایش یابد.

وی افزود: چند روز قبل فوتبال ساحلی افتخاری جهانی کسب کرد. این خبر خوب را تبریک می‌گویم.

وی در ادامه اهم فعالیت‌های انجام شده درباره نقش‌آفرینی این شرکت در ارتباط با بحران‌هایی مثل زلزله و سیل به بخشی از اقدامات انجام شده توسط این شرکت اشاره کرد. توزیع غذای گرم در میان سیل‌زدگان، تهیه و توزیع بسته بهداشتی، اهدای ماسک و دستگاه اکسیژن در ایام اوج کرونا پاره‌ای از فعالیت‌های انجام شده توسط این شرکت است.

معروفخانی گفت: خوشبختانه افزایش ۵۰درصدی بودجه مربوط به فعالیت‌های اجتماعی این شرکت تایید شده است. مصمم هستیم در عمل به تاکیدات مقام معظم رهبری، مبنی بر نقش‌آفرینی صنایع در محرومیت‌زدایی و فعالیت‌های اجتماعی؛ بیش از پیش کار کنیم. در پایان از هیات‌مدیره شرکت فولاد هرمزگان و تلاش‌های میدانی آنها و نیز تلاش‌های کارگران نجیب و سختکوش این شرکت تشکر می‌کنم. در حاشیه مجمع سالیانه سهامداران شرکت فولاد هرمزگان با مدیرعامل این شرکت و نیز، رئیس هیات‌مدیره و نماینده شرکت فولاد مبارکه به گفتگو نشستیم.

▣ دلایل اهمیت طرح جدید فولاد هرمزگان

معروفخانی در گفت‌وگو با خبرنگار صمت گفت: با کمک و حمایت‌های بی‌دریغ‌های طیب‌نیا، مدیرعامل محترم شرکت فولاد مبارکه اصفهان، طرح توسعه سه و نیم میلیون تنی نورد گرم را در دستور کار داریم. مرحله مطالعه مقدماتی طرح تقریبا رو به اتمام است. انشاالله شاهد کلنگ زنی طرح در روزهای آینده خواهیم بود.

وی در ارتباط با اهمیت عملیاتی شدن این طرح گفت: در صورت عملیاتی شدن این طرح، زنجیره تولید کامل فولاد هرمزگان کامل خواهد شد. اسلب به جای آنکه ابتدا سرد و بعد به ورقکاران فروخته شود، مستقیما در تولید ورق استفاده می‌شود. این طرح سبب کاهش مصرف انرژی خواهد شد. در مجموع هم برای کشور و برای حوزه صنعت، اتفاق مبارکی محسوب می‌شود. تکمیل زنجیره تولید در شرکت فولاد هرمزگان باعث ایجاد ارزش‌افزوده خواهد شد.

امیدواریم که طرح ظرف دو تا سه سال آینده به بهره‌برداری برسد. طرح در مرحله مطالعه است. در صورت تکمیل مطالعات می‌توان با اطمینان بیشتری درباره صرفه‌جویی ارزی که نصیب کشور می‌کند اظهارنظر کرد.

وی در رابطه با مشکل تامین انرژی موردنیاز صنایع فولادی خاطرنشان کرد: در دو ماهه ابتدای سال به دلیل رضایت‌مندی کارگران و کارکنان عزیز شاهد افزایش تولید بودیم. رشد هفت درصدی به معنی عبور از ظرفیت اسمی است که اتفاق مهمی است و جای خوشحالی دارد. در صورت برطرف شدن مشکل برق، هر ماه شاهد رکوردزنی خواهیم بود و رکوردهای جدیدی ثبت خواهد شد.

فولاد هرمزگان در میان فولادی‌های هم‌رده خود، بهترین عملکرد را از نظر کاهش قیمت تمام شده تولید داشته است. درصد رشد سودآوری این شرکت در وضعیت بسیار خوبی است.

وی در ادامه گفت: از مردم عزیزمان درخواست می‌کنم در مصرف برق صرفه‌جویی کنند. در ساعاتی از روز می‌توان مصرف برق را به حداقل رساند تا از این طریق به صنعت کشور کمک شود. برخلاف کشورهای دیگر در اینجا صنعت اولین حوزه‌ای است که مشمول قطعی برق می‌شود. این مساله روی اشتغال‌زایی تاثیر منفی به جا می‌گذارد و سبب نوسانات شدید بازار و بهم خوردن تعادل عرضه و تقاضا و تعطیلی صنایع کوچک می‌شود.

▣ نقش‌آفرینی صنعت فولاد در بخش‌های زیرساختی

مصطفی عطایی‌پور، رئیس هیات‌مدیره و نماینده فولاد مبارکه نیز در گفت‌وگو با خبرنگار صمت گفت: صنعت فولاد در بسترسازی برای زیرساخت‌های کشور نقش‌آفرین است. برای مثال ما در شرکت فولاد مبارکه، خرید لوکومتیو را انجام داده‌ایم، به دنبال نیروگاه ۱۰۰۰ مگاواتی و نیز نیروگاه خورشیدی و بادی هستیم. فولاد مبارکه سعی کرده است در این زمینه پیشرو باشد. بقای صنعت در گرو توسعه است.

امید می‌رود که سال بعد بتوانیم شاهد سطح خوبی از توسعه در فولاد هرمزگان باشیم. احیا ذخایر آهن اسفنجی، تصفیه‌خانه، پایان مطالعات نورد گرم و رسیدن به آمار تولید ۳,۵ میلیون تن نورد جز مهمترین برنامه‌های توسعه است.

عطایی‌پور تصریح کرد: از طریق توسعه است که ارزش افزوده ایجاد می‌شود. تبدیل اسلب به ورق‌های تجاری بدون شک ارزش افزوده بسیار بالایی به همراه دارد. هدف اصلی فولاد مبارکه تامین نیاز بازار داخل است اما برای تامین اقلامی مثل قطعات موردنیاز خود باید ارزآوری داشته باشد. طوری برنامه‌ریزی شده است که صادرات هیچ لطمه‌ای به بازار داخل وارد نکند.

وی افزود: شرکت فولاد هرمزگان با مدیریت آقای معروفخانی توانسته سود بسیار خوبی ایجاد کند و باید از ایشان تشکر کرد. طرح‌های توسعه‌ای شرکت فولاد هرمزگان را به طور جدی دنبال می‌کنیم تا از انجام آنها مطمئن شویم.

خبر

ضرورت سرمایه‌گذاری در حوزه فناوری

جذب سرمایه در حوزه تکنولوژی و همچنین تسهیل واردات فناوری یکی از ضروریات توسعه صنعت فولاد کشور است. به‌گزارش ایراسین، محمد آقاجانلو، مدیرعامل شرکت ملی فولاد درباره تولید فولادهای پیشرفته اظهار کرد: ارتقای ارزش‌افزوده در فرآیندهای تولیدی موردتوجه قرار دارد؛ برهمین اساس نیز انتظار می‌رود به‌سمت تولید محصولات پیشرفته با ارزش‌افزوده بالاتر پیش برود.

وی ادامه داد: برخی شرکت‌های بزرگ فولادی دنیا همچون تاتااستیل در بخش‌های مختلف زنجیره ارزش، از فعالیت معدنی تا خودروسازی فعال هستند. در شرایط فعلی که صنعت فولاد در ایران به یک بلوغ نسبی رسیده و ظرفیت تولید در این بخش حدود ۴۴ میلیون تن برآورد می‌شود، انتظار می‌رود، ما هم به‌سمت تولید محصولات پیشرفته با ارزش‌افزوده بالا پیش برویم، چنانچه از آمار تولید در هر حلقه از زنجیره تولید فولاد فاصله بگیریم، می‌توانیم ارزیابی دقیق‌تری از عملکرد این صنعت داشته باشیم.براساس بررسی‌های انجام‌گرفته توسط کره‌جنوبی، بیش‌ترین ارزش‌افزوده تولید در زنجیره فولاد این کشور به تولید ورق‌های رنگی اختصاص دارد. ما نیز باید با بررسی دقیق، میزان ارزش‌افزایی هر حلقه از زنجیره تولید فولاد کشور را ارزیابی کنیم، در ادامه نیز سرمایه بیشتری را به حوزه تکنولوژی اختصاص دهیم و همزمان واردات فناوری‌های نوین را تسهیل کنیم. گفتنی است، هفته گذشته کنفرانسی با موضوع تولید فولادهای پیشرفته و ارزش‌افزوده بالا در تهران برگزار شد. فعالان صنعت فولاد کشور در این همایش حضور یافتند و درباره تولید محصولات پیشرفته تعامل و همفکری کردند.

صنایع معدنی، از متهمان بیابان‌زایی

مرضیه احقافی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

بیابان‌زایی نوعی تخریب خاک است که بر اثر عوامل مختلف از جمله تغییر آب‌وهوا و فعالیت‌های انسانی اتفاق می‌افتد

بیابان‌زایی پدیده‌ای است که در اثر عملکرد نادرست انسان در طبیعت پدید می‌آید. بیابان‌زایی یکی از شیوه‌های تخریب خاک در مناطق خشک، نیمه‌خشک و کم‌رطوبت است که بر اثر عوامل مختلف از جمله تغییر آب‌وهوا و فعالیت‌های انسانی اتفاق می‌افتد. استخراج از معادن و توسعه صنایع‌معدنی خود یکی از عوامل موثر بر بیابان‌زایی هستند، البته می‌توان با اجرای اقدامات مختلف این اثرات منفی را محدود کرد.

کاهش تخریب محیط‌زیست

حسن حسینقلی، فعال بخش معدن در گفت‌وگو با صمت و درباره آثار منفی فعالیت‌های معدنی بر محیط‌زیست اظهار کرد: حیات بشر در زمین به‌منزله تخریب محیط‌زیست است. تمامی فرآیندهای تولیدی، لطماتی را به طبیعت تحمیل می‌کند؛ با این وجود نمی‌توان مانع زندگی بشر شد، البته می‌توان آسیب‌های ناشی از فعالیت‌های بشر در همه حوزه‌ها به محیط‌زیست را به‌حداقل رساند. وی افزود: فعالیت در بخش معدن و صنایع‌معدنی نیز آسیب‌هایی را به طبیعت تحمیل می‌کند؛ با این وجود باید تاکید کرد اثرگذاری فعالیت‌های معدنی بر طبیعت، محدودتر هستند. از کل مساحت کشور، ۷ درصد مورد بررسی‌های اکتشافی قرار گرفته است. ۳ درصد از این ۷ درصد، پروانه بهره‌برداری دارد و تنها در یک درصد مساحت کشور، فعالیت‌های بهره‌برداری معدنی و استخراج انجام می‌شود، بنابراین انتظار می‌رود میزان اثرگذاری فعالیت‌های معدنی و همچنین تخریب آنها به‌طور همزمان موردتوجه قرار گیرد.

حسن حسینقلی

حسینقلی گفت: فعالان بخش معدن هرساله سهمی را باعنوان حقوق دولتی پرداخت می‌کنند. دولت نیز هیچ تخفیفی در دریافت این حقوق دولتی نمی‌دهد و هرساله نیز این مبلغ را افزایش می‌دهد. دولت موظف است ۱۲ درصد حقوق دولتی را در اختیار منابع طبیعی و سازمان محیط‌زیست قرار دهد تا این منابع مالی به بهسازی تخریب‌های محیط زیستی تعلق گیرد، بنابراین دولت در قبال به‌حداقل رساندن آسیب‌های محیط‌زیستی مسئول است و باید اقدامات لازم را در این بخش اجرایی کند.

وی افزود: باوجود آسیب‌هایی که فعالیت‌های معدنی به محیط‌زیست تحمیل می‌کنند، اما نمی‌توان منکر اثرات مثبت اقتصادی و حتی اجتماعی این دست فعالیت‌ها شد و آنها را متوقف کرد. تنها باید با ساماندهی شرایط، این آسیب‌ها را به‌حداقل ممکن کاهش داد.

مرتضی یزدخواستی

این فعال بخش معدن گفت: ذخیره‌سازی باطله‌های به‌جامانده از فرآوری معدن، دیگر چالش دائمی میان سازمان محیط‌زیست و معدنکاران است، در حالی که در تمام دنیا مکانی برای ذخیره‌سازی باطله تحت‌عنوان سد باطله اختصاص داده می‌شود، در واقع انتظار می‌رود این باطله‌ها در مکانی به‌درستی انبار شود تا چالشی در این‌باره حاصل نشود. چنانچه تعامل میان فعالان محیط‌زیستی و معدنکاران افزایش یابد و همچنین اقدامات معدنی و محیط‌زیستی در دنیا رصد شود، زمینه‌ای برای رفع این دست مشکلات در کشور فراهم می‌شود.

حسینقلی افزود: همزمان از معدنکاران نیز انتظار می‌رود، اهتمام خود را به‌کار ببندند تا آسیب به محیط‌زیست را به‌حداقل ممکن کاهش دهند.

وی در پایان گفت: در سال‌های اخیر طرحی مطرح شد که مبنی بر آن معدنکاران به‌جای پرداخت سهمی به دولت برای اصلاح محیط زیست، خودشان این هزینه را به‌شخصه متقبل شوند. این طرح با نمایندگان مجلس و در جلسات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی مطرح شد، اما به‌نتیجه نرسید،پس هنوز نظارت دقیقی بر نحوه هزینه‌کرد این سهم توسط دولت و اختصاص هزینه بازسازی طبیعت وجود ندارد، بنابراین از دولت انتظار می‌رود نسبت به هزینه‌کرد خود برای بازسازی طبیعت پس از فعالیت‌های معدنی، شفاف باشد.

تولید پایدار و رقابت‌پذیر

مرتضی یزدخواستی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: الزامات آمایش سرزمین در مسیر احداث صنایع‌معدنی باید موردتوجه قرار می‌گرفت؛ هرچند این الزام در احداث برخی واحدها از جمله طرح‌های هفت‌گانه فولادی موردتوجه قرار نگرفت. در احداث واحدهای فولادی دسترسی به مواد اولیه، تامین آب و دسترسی به زیرساخت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چرا که زمینه رقابت‌پذیری هرچه بیشتر این واحدها و تداوم تولید آنها را فراهم می‌کند. وی تاکید کرد: بی‌توجهی به الزامات موردبحث موجب شده که در حال حاضر در تامین نیاز صنایع فولاد اصفهان با کمبود آب روبه‌رو شویم. باتوجه به کمبود آب موردنیاز صنایع در استان‌های کرمان و یزد خط لوله‌ای از خلیج‌فارس به این مناطق کشیده شده است.

در همین حال باید خاطرنشان کرد باتوجه به کمبود آب کشور، طرح‌های توسعه صنعت فولاد طی سال‌های اخیر به مجاورت آب‌های آزاد منتقل شده‌اند. وی افزود: علت اصلی برای بی‌توجهی به شاخصه‌های جانمایی و آمایش سرزمین در احداث واحدهای فولادی را باید تاثیر این صنایع بر توسعه مناطق مختلف و اشتغالزایی عنوان کرد، هرچند در چنین شرایطی بهره‌وری در این صنایع و رقابت‌پذیری تولید آنها با اما و اگر روبه‌رو می‌شود. برای احداث واحدهای صنعتی باید شرایط بهینه‌ای از منظر در دسترس بودن زیرساخت‌ها، مواد اولیه، دسترسی به مسیرهای تجاری و سایر منابع تعیین شود. باتوجه به فاکتورهای یادشده منطقی‌ترین گزینه برای احداث واحدهای فولادی را باید در مجاورت آب‌های آزاد دانست،همان‌طورکه در حال حاضر نیز طرح‌های توسعه صنعت فولاد به هرمزگان و چابهار منتقل شده‌اند.

احداث نیروگاه برای تامین برق موردنیاز فولاد مبارکه زمینه تامین برق مردم آن منطقه را نیز فراهم کرده است. بنابراین، احداث صنعت فولاد زمینه رشد پایدار را فراهم می‌کند. در همین حال احداث صنعت فولاد در یک منطقه به‌منزله ایجاد موقعیت‌های شغلی متعدد مستقیم و غیرمستقیم است. همین اشتغالزایی زمینه رشد پایدار را فراهم می‌کند. با این وجود ظرفیت‌های هر منطقه برای توسعه نیز باید موردتوجه قرار گیرند.

سخن پایانی

باوجود تمام تاکیدی که درباره برنامه‌های آمایش سرزمین شده، هنوز برخی صنایع با تکیه بر جهت‌گیری‌های سیاسی و جلب‌آرای مردمی ایجاد می‌شوند و توسعه می‌یابند. توسعه در این مسیر اشتباه‌ترین اقدام ممکن است و آثار تخریبی قابل‌توجهی را به محیط‌زیست تحمیل می‌کند، بنابراین اصلاح نگاه به توسعه و محیط‌زیست و تعامل فعالیت در این ۲ بخش ضروری به‌نظر می‌رسد.

سهم ذوب‌آهن از تولید محصولات کیفی

شرکت ذوب‌آهن اصفهان امسال ۴۰۰ هزارتن محصولات با ارزش‌افزوده بالا تولید می‌کند.

ایرج رخصتی، مدیرعامل شرکت ذوب‌آهن اصفهان با ذکر این مطلب گفت: تولید محصولات با ارزش‌افزوده بالا یکی از استراتژی‌های اصلی این شرکت است. وی افزود: با اجرای طرح‌های توسعه تا افق ۱۴۰۴ بیش از ۶۰ درصد از محصولات تولیدی ذوب‌آهن، فولادهای آلیاژی و کیفی با ارزش‌افزوده بالا خواهد بود.

مدیرعامل ذوب‌آهن اصفهان بااشاره به‌وجود زنجیره کامل تولید فولاد از مواد معدنی تا محصول نهایی در این مجتمع عظیم صنعتی، تولید فولاد به‌روش کوره بلند-کنورتور مشابه ۷۰ درصد واحدهای تولید فولاد جهان را یکی از مزیت‌های اصلی این شرکت برای تولید محصولات با ارزش‌افزوده بالا دانست و گفت: این شرکت با دارا بودن گواهینامه‌ها و استانداردهای ملی و بین‌المللی در تولید محصولات فولادی در سال گذشته موفق به صادرات یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن از محصولات خود شد.

رخصتی، طراحی و تولید ریل ملی در ذوب‌آهن اصفهان را یکی از مهم‌ترین گام‌های صنایع فولادی کشور برای تولید محصولات صنعتی دانست و گفت: در این راستا، فولاد موردنیاز ریل تولید شد و همچنین انواع ریل موردنیاز کشور از جمله ریل مترو، معدن، زبانه سوزن و... نیز تولید شد که به‌لحاظ بومی‌سازی یکی از افتخارات سال‌های اخیر صنعت کشور محسوب می‌شود.

مدیرعامل ذوب‌آهن اصفهان اظهار کرد: این شرکت از ۱۰ سال گذشته، رویکرد تولید محصولات صنعتی را به‌صورت جدی دنبال و به‌تدریج از تولید محصولات ساختمانی به‌سمت تولید محصولات صنعتی حرکت کرده است.

وی به پروژه‌های توسعه این شرکت در راستای تولید محصولات صنعتی اشاره کرد و گفت: پروژه‌های احداث خط جدید کلاف آلیاژی در کارگاه نورد ۳۵۰، احداث کوره پاتیلی شماره ۳ و بازسازی کوره پاتیلی شماره ۱، احداث واحد VOD در بخش فولادسازی و ریخته‌گری تختال و نورد گرم و سرد الکتریکی از جمله پروژه‌هایی است که تولید محصولات صنعتی در ذوب‌آهن اصفهان را متحول می‌سازد.

وی به ۱۲ مورد فولادهای خاص تولیدشده در ذوب‌آهن اصفهان اشاره کرد و گفت: این شرکت قادر به تولید انواع فولادهای آلیاژی از جمله کم‌آلیاژ، پرآلیاژ، میکروآلیاژ با استحکام بالا، ابزار و فولاد ضد زنگ است و همچنین قادر به تولید هرگونه سفارش برای فولادهای خاص است.

رخصتی نتایج اقتصادی حاصل از توسعه تولید فولادهای آلیاژی و صنعتی را برای ذوب‌آهن اصفهان بسیار چشمگیر دانست و گفت: نسبت حاشیه سود تولید ورق سرد الکتریکی و ورق گرم آلیاژی نسبت به سایر محصولات بسیار قابل‌توجه است و همچنین تولید ریل و تیرآهن H بال‌پهن و فولادهای آلیاژی همچون کلاف آلیاژی، سیم و... نیز نسبت به دیگر محصولات، حاشیه سود خوبی ایجاد می‌کند.

وی افزود: در تولید محصولات ساختمانی نیز، به‌سمت تولید محصولاتی رفتیم که سایر فولادسازان کشور قادر به تولید آن نبوده‌اند، از جمله این محصولات می‌توان به تیرآهن‌های بال‌پهن اشاره کرد که در استحکام صنعت ساختمان کشور اهمیت بسیاری دارد و می‌تواند تحولی در این صنعت ایجاد کند.

رخصتی افزود: گرایش ذوب‌آهن اصفهان به تولید محصولات صنعتی به این معنا نیست که نیاز کشور به محصولات ساختمانی را نادیده گرفته‌ایم، بلکه هرگاه نیاز باشد این محصولات را به اندازه کافی و براساس تقاضای بازار تولید می‌کنیم و در ابتدای امسال نیز نقش مهمی در کنترل قیمت‌ها ایفا کرده‌ایم.

تامین برق صنایع بزرگ وظیفه همه مسئولان است

همه مسئولان وظیفه دارند برق موردنیاز صنایع بزرگ و به‌ویژه فولاد مبارکه را تامین کنند.

به‌گزارش ایراسین، پروین صالحی، نماینده مردم مبارکه در مجلس شورای اسلامی بااشاره به محدودیت‌های اعمال‌شده برای مصرف برق صنایع و به‌ویژه صنایع بزرگ مانند فولاد مبارکه اظهار کرد: تامین انرژی یکی از ملزومات صنعت برای تولید و به‌ویژه تولید باکیفیت است.

وی با بیان اینکه مسئولان باید نسبت به تامین برق صنایع توجه ویژه داشته باشند، افزود: این در حالی است که به‌دلیل افزایش دما و مصرف در بخش خانگی، خاموشی‌ها در صنایع اعمال می‌شود.

نماینده مردم مبارکه در مجلس شورای اسلامی بااشاره به اینکه به‌تازگی در مجلس طرح توسعه فضاهای نیروگاهی کشور توسط صنایع مصوب شده است، ابراز کرد: باید توجه داشت که در کشور و فصل گرما با کمبود هزار و ۵۰۰ مگاوات برق روبه‌رو هستیم و تا این نیاز تامین نشود، با مشکل روبه‌رو خواهیم شد.

وی ادامه داد: فولادمبارکه برای این امر راه‌اندازی نیروگاه هزار مگاواتی و نیروگاه خورشیدی را در دستور کار دارد و به‌زودی این پروژه در شهر مجلسی شهرستان مبارکه افتتاح خواهد شد.

صالحی مبارکه گفت: تا قبل از افتتاح این نیروگاه‌ها همه مسئولان وظیفه دارند که با حمایت‌های مختلف برق موردنیاز صنعت فولاد را تامین کنند و به‌عنوان نماینده مردم مبارکه در این زمینه همه توان خود را به‌کار خواهم گرفت.

وی درباره تسهیل در دریافت مجوزهای راه‌اندازی نیروگاه برق فولاد مبارکه در شهر مجلسی افزود: در این زمینه مجوزهای لازم صادر و مطالعات موردنیاز در حال انجام است و به‌زودی عملیات اجرایی آن آغاز خواهد شد.

نوبت اول

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر)

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر) در نظر دارد نسبت به:

ردیف	موضوع	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه (ریال)	زمان بازگشایی پاکت‌ها
۱	انجام بیمه مسئولیت مدنی	۱،۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰	۱۴۰۱/۰۴/۱۲ ساعت ۱۱ صبح

طبق شرایط و شرح خدمات پیوست به صورت مناقصه عمومی از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

مهلت دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۸ صبح مورخه ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ الی ۱۰ صبح مورخه ۱۴۰۱/۰۳/۲۹

آخرین مهلت بارگذاری اسناد در سایت جهت شرکت در مناقصه: ساعت ۱۰ صبح مورخه ۱۴۰۱/۰۴/۱۲

ضمنا پاکت الف به آدرس: استان سیستان و بلوچستان- شهر ایرانشهر- خیابان امام خمینی(ره)- اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر)- دبیرخانه اداره کل تحویل گردد.

کدپستی: ۱۳۱۶۳- ۹۹۱۶۹ **تلفن:** ۳- ۳۷۲۲۰۸۵۱ - ۰۵۴

حداقل پایه مورد نیاز: براساس بخشنامه شماره ۶۹۴۳۲ مورخ ۱۳۹۴/۰۴/۳۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

موضوع: حداکثر ظرفیت کاری مجاز پیمانکاران

محل برگزاری جلسه مناقصه: دفتر مدیریت اداره کل

روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر)

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۲۹

نوبت اول

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر)

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر) در نظر دارد اقلام ذیل را:

ردیف	موضوع پروژه	محل اجرا	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه(ریال)
۱	خرید رنگ سرد ترافیکی، تینر و پودر شیشه (گلاسبید)	حوزه استحفاظی اداره کل	۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰

به صورت مناقصه عمومی و براساس قیمت مقطوع از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت خرید نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

مهلت دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۸ صبح مورخه ۱۴۰۱/۰۳/۲۶ الی ۶ بعدازظهر مورخه ۱۴۰۱/۰۳/۳۰

آخرین مهلت بارگذاری اسناد در سایت جهت شرکت در مناقصه: ساعت ۸ صبح مورخه ۱۴۰۱/۰۴/۱۳

زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۰ صبح مورخه ۱۴۰۱/۰۴/۱۳

ضمنا پاکت الف به آدرس: استان سیستان و بلوچستان- شهر ایرانشهر- خیابان امام خمینی(ره)- اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر)- دبیرخانه اداره کل تحویل گردد.

کدپستی: ۱۳۱۶۳- ۹۹۱۶۹ **تلفن:** ۳- ۳۷۲۲۰۸۵۱-۰۵۴

محل برگزاری جلسه مناقصه: دفتر مدیریت اداره کل

فقط شرکت‌هایی که مجوز با تاریخ معتبر از اداره کل ایمنی و حریم راه‌های وزارت راه و شهرسازی دارند می‌توانند در این مناقصه شرکت کنند.

روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای جنوب استان سیستان و بلوچستان (ایرانشهر)

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۲۹

زمین‌های کشاورزی در خدمت منافع

پیشنهاداتی برای اجرای درست آمایش سرزمین

بیابان‌هایی که هر روز بیشتر می‌شوند

بیابان‌زدایی، تلاش مستمر در راستای توسعه پایدار

بیابان‌زایی، از مشکلاتی است که انسان معاصر و جوامع انسانی را مورد تهدید و خطر قرار داده است؛ چنانچه آثار مخرب بیابان‌زایی بر جوامع و ملت‌ها مشهود است و صدمات جبران‌ناپذیری را به همراه دارد. این پدیده به‌عنوان مانعی در مسیر رشد و توسعه اقتصادی مناطق مورد هجوم، زیانبار محسوب می‌شود. بیابان‌زایی همیشه در قالب نابودی سرمایه‌هایی چون محصولات کشاورزی نمود می‌یابد و نتیجه آن فروپاشی معیشت دامداران و کشاورزان است. این امر سبب فشار آمدن به اقتصاد و سایر وجوه اجتماعی در زندگی شهری می‌شود و از دیگر سو نابودی نظام دامداری سنتی را به همراه خواهد داشت. همچنین مهاجرت دامداران و بیابان‌نشینان به سبب بروز معایب و مشکلات ناشی از بیابان‌زایی سبب ایجاد تنش‌ها و بحران‌های روانی و اخلاقی در کوچندگان می‌شود. مهاجران با جدا شدن سریع از فرهنگ سنتی دامداری و غرق شدن در فرهنگ شهرنشینی با عدم سنخیت فرهنگی روبه‌رو می‌شوند که نتیجه آن بی‌هویتی فرهنگی و ناسازگاری با ارکان اخلاقی و اجتماعی شهرنشینی است. بیابان‌زایی تحت تاثیر عواملی چون شرایط محیطی ناپایدار و شکننده مناطق خشک و بهره‌برداری انسان از زمین به‌منظور تامین معاش ایجاد می‌شود.

عکس: آیدا فریدی

بیابان‌زدایی و مهار بیابان‌زایی یکی از مهم‌ترین دغدغه‌هایی به‌شمار می‌رود که توجه جدی صاحب‌نظران و برنامه‌ریزان را به خود جلب کرده است؛ بنابراین تقویت پوشش گیاهی، اجرای عملیات اصلاحی، جلوگیری از هدررفت آب و... تنها بخشی از فعالیت‌های لازم برای پیشگیری از توسعه بیابان‌ها در کشور است.

▣ سومین چالش جامعه جهانی

بیابان‌زایی در کنار دو چالش بزرگ چون تغییر اقلیم و کمبود آب شیرین به‌عنوان سومین چالش مهم جامعه جهانی در سده ۲۱ محسوب می‌شود و همراه با تغییر آب‌وهوا و از دست رفتن تنوع زیستی، به‌عنوان بزرگ‌ترین چالش توسعه پایدار شناخته شده است. بیابان‌زدایی به مجموعه کارها و روش‌هایی گفته می‌شود که در چارچوب طرحی جامع برای توسعه سبزکاری در بیابان و جلوگیری از روند شتابناک تخریب سرزمین‌ها در مناطق خشک، نیمه‌خشک و نیمه‌مرطوب، مبتنی بر اصول پایدار انجام می‌شود. در مقابل معضل جهانی بیابان‌زایی، مفهومی باعنوان بیابان‌زدایی وجود دارد که به کارها و روش‌هایی برای سبزکاری در بیابان و جلوگیری از روند سریع تخریب سرزمین‌ها در مناطق خشک، نیمه‌خشک و نیمه‌مرطوب می‌پردازد. بیابان‌زایی و عواقب آن در چند دهه اخیر در جهان به‌ویژه افریقا و آسیا تلنگری برای جهانیان بود تا تمام تلاش خود را برای مبارزه با این معضل جهانی به کار گیرند و چاره‌ای برای آن بیندیشند. در کنفرانس سران ریو (۱) در ۱۹۹۲ میلادی موضوع بیابان‌زایی در افریقا مطرح و این امر منجر به تاسیس کنوانسیون جهانی بیابان‌زدایی به‌عنوان زیرمجموعه‌ای از سازمان ملل شد. در ۱۹۹۴ میلادی مجمع عمومی سازمان ملل به‌منظور افزایش آگاهی عمومی در این زمینه و پیگیری جدی‌تر برنامه‌های کنوانسیون، ۱۷ ژوئن برابر با ۲۷ خرداد را با عنوان روز جهانی بیابان‌زدایی نام‌گذاری کرد.

عبدالرضا رحمانی، کارشناس ارشد بیابان‌زدایی و پژوهشگر حوزه محیط‌زیست، در گفت‌وگو با ایرنا در بررسی چالش‌های بیابان‌زایی و تاثیرات آن را بر زندگی و جامعه گفت: این پدیده به‌عنوان یکی از بارزترین وجوه تخریب منابع طبیعی در جهان مطرح و در چند دهه گذشته کوشش‌های جهانی فراوانی برای مقابله و تعدیل آن انجام شده است. شناخت فرآیندهای بیابان‌زایی و عوامل به‌وجودآورنده و تشدیدکننده آن، همچنین آگاهی از شدت و ضعف این فرآیندها و عوامل، امری مهم و ضروری است که باید مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد. بیابان‌زایی فرآیندی است که باعث تغییرات اساسی در یک اکوسیستم می‌شود و محیطی را از حالت به‌نسبت غیربیابانی به‌حالت بیابانی تبدیل می‌کند که باید گفت این پدیده در اثر افزایش فشار انسان بر اکوسیستم‌های حساس ایجاد می‌شود و کاهش بازدهی تولید و عدم برگشت‌پذیری آن را به‌دنبال دارد.

▣ رعایت نکردن موازین علمی در بخش کشاورزی

این کارشناس محیط‌زیست رعایت نکردن موازین علمی در بخش کشاورزی را از عوامل تشدیدکننده بیابان‌زایی دانست و اظهار کرد: بوته‌کنی، آبیاری غلط، استفاده نکردن بهینه از زمین‌ها و قابلیت آنها، تبدیل بی‌رویه زمین‌های مرتعی به دیمزار، رعایت نکردن موازین علمی در شخم زمین، کشت فشرده و نامناسب در زمین‌های کشاورزی، تغییرات آب و هوایی، افزایش جمعیت و نیاز انسان‌ها به مواد غذایی بیشتر و شرایط متغیر اجتماعی و اقتصادی از عوامل بیابان‌زایی است که در این مسائل انسان نقشی اساسی دارد. در واقع انسان می‌تواند با شناخت این عوامل و جلوگیری از گسترش آنها، پدیده بیابان‌زایی را متوقف کند و اقداماتی را که به بیابان‌زدایی می‌انجامد، انجام دهد. باوجود اینکه عوامل زیست‌محیطی، تغییرات آب‌وهوایی و کمبود بارش نقش بسزایی در فرسایش زمین و پیشروی بیابان‌ها دارد، در برخی موارد فعالیت‌های انسانی را نیز باید در زمره این گروه قرار داد. طرح‌های بیابان‌زدایی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای مقابله با این پدیده است. تشکل‌های زیست‌محیطی و مردم نقش بسزایی در اجرای این طرح‌ها و کنترل بیابان‌زایی دارند؛ در واقع بدون حضور مردم و کمک آنها مقابله با پدیده بیابان‌زایی روند کندتری پیش می‌گیرد. استفاده از سیستم‌های پخش سیلاب و استحصال آب یکی از روش‌های موثر در کنترل بیابان‌زایی است. در این روش می‌توان با جمع‌آوری رواناب‌ها از هدر رفتن آنها جلوگیری و از آن برای کنترل بیابان‌زایی استفاده کرد.

▣ ۱۰ هشدار برای خطر بیابانی شدن ایران

ایران به‌علت اقلیم خشک و نیمه‌خشکی که دارد، همواره در معرض مشکلات مربوط به کم‌آبی، خشکسالی و بیابان‌زایی قرار دارد. تغییرات اقلیمی به‌عنوان چالشی جهانی و در کنار آن فعالیت‌های انسانی و برخی تصمیم‌های مدیریتی در داخل کشور سبب شده معدود پهنه‌های سبزرنگ باقیمانده در ایران نیز جای خود را به رنگ خشک بیابان بدهند. در ادامه به ۱۰ نکته درباره بیابان‌زایی اشاره می‌شود:

۱- بیابان‌زایی نوعی تخریب زمین است که در پی آن منطقه به زمینی خشک و لم‌یزرع تبدیل می‌شود.

۲- معمولا چنین منطقه‌ای آب، پوشش گیاهی و حیات وحش خود را از دست می‌دهد.

۳- اگر مناطق دارای جریانات سطحی مانند تالاب‌ها و دریاچه‌ها به‌دلیل استفاده از منابع آبی دچار کاهش سطح آبی شوند، تبدیل به مناطق بیابانی خواهند شد.

۴- براساس اطلس مناطق بیابانی بیش از ۸۸ درصد وسعت کشور می‌تواند تحت تاثیر بیابان‌زایی قرار گیرد.

۵- در دهه اخیر حدود یک میلیون هکتار کانون گردوغبار فعال به آمار بیابان‌های کشور افزوده شده است.

۶- اعمال سیاست‌های نادرست در زمینه مدیریت منابع آب و کشاورزی و تغییر اقلیم و دخالت‌های انسانی از اصلی‌ترین علل بیابان‌زایی هستند.

۷- در سال‌هایی که با خشکسالی مواجهیم، وسعت بیابان‌های کشور به‌دلیل عدم رویش کافی پوشش گیاهی افزایش می‌یابد.

۸- اگر گسترش سدسازی‌ها، افزایش سطح زیر کشت و نبود مدیریت آب در کشور ادامه پیدا کند، در آینده‌ای نزدیک دشت‌های بزرگ و تولیدی کشور به‌علت بیابان‌زایی از چرخه خارج خواهند شد.

۹- وابستگی شدید دامداران به مرتع و سدسازی بدون توجه به مدیریت آب از دیگر عوامل بیابان‌زایی است.

۱۰- بیابان‌زایی و کاهش مساحت بافت جنگلی به‌طور مستقیم سبب تولید ریزگرد می‌شود.

سخن پایانی

روز جهانی مبارزه با بیابان‌زایی و خشکسالی هر سال ۱۷ ژوئن، به‌منظور ارتقای آگاهی عمومی از تلاش‌های بین‌المللی برای مبارزه با بیابان‌زایی برگزار می‌شود. به‌گفته بسیاری از کارشناسان مدیریت مبتنی بر مشارکت جوامع محلی با کاربری‌های متجانس مانند اکوتوریسم بیابانی، پرورش شتر، نیروگاه‌های بادی و خورشیدی می‌تواند از راهکارهای مدیریت بیابان‌زایی باشد. علاوه بر این بسیاری از کارشناسان کاهش چرای دام در مراتع حساس و کم‌پوشش و فرهنگ‌سازی در جهت کاهش فشار بر اراضی حساس و کم‌بارش و دارای اقلیم خشک و شکننده را از دیگر راهکارهای مقابله با پدیده بیابان‌زایی می‌دانند. برخی دیگر بر استفاده از ظرفیت اشتغالزایی در بیابان‌ها تاکید داشته و معتقدند حتی در این شرایط نیز می‌توان علاوه بر تبدیل مشکل «بیابان» به یک فرصت اشتغالزایی از بهره‌برداری‌های بیش از حد که منجر به بیابان‌زایی بیشتر می‌شود نیز جلوگیری کرد.

نوبت اول

آگهی مناقصات عمومی

شرکت آب و فاضلاب استان لرستان درنظر دارد مناقصات عمومی ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. لذا با توجه به اینکه کلیه مراحل برگزاری مناقصه اعم از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکات از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir صورت خواهد پذیرفت، لازم است کلیه مناقصه‌گران واجد صلاحیت در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ می‌باشد.

ردیف	عنوان پروژه	برآورد اولیه (ریال)	مبلغ تضمین (ریال)	مدت پیمان(ماه)	محل تامین اعتبار	کد فراخوان در سامانه
۱	اجرای انشعابات آب منطقه آزادگان به انضمام زیرسازی و ترمیم (آسفالت) نوارهای حفاری خطوط اصلی اجرا شده قبلی و انشعابات منطقه مذکور در شهر دورود	۴۱.۷۹۹.۰۴۷.۱۹۱	۲.۰۸۹.۹۵۲.۳۶۰	۸	عمرانی	۲۰۰۱۰۰۱۳۴۰۰۰۰۰۴۷
۲	بهسازی چشمه، احداث ایستگاه پمپاژ، حفر و تجهیز چاهک، احداث مخزن بتنی ۱۰۰متر مکعبی، اجرای خط انتقال و شبکه توزیع آب روستای کولوی بخش پایی شهرستان خرم‌آباد	۴۱.۱۹۱.۷۴۷.۴۱۱	۲.۰۵۹.۵۸۷.۳۷۱	۷	عمرانی	۲۰۰۱۰۰۱۳۴۰۰۰۰۰۴۸
۳	احداث مخزن ۵۰۰۰مترمکعبی به انضمام اجرای تاسیسات جانبی منطقه شمالی شهر الیگودرز	۱۱۹.۰۷۰.۹۴۷.۷۹۰	۵.۹۵۳.۵۴۷.۳۹۰	۱۲	عمرانی	۲۰۰۱۰۰۱۳۴۰۰۰۰۰۴۹
۴	تامین نیروی انسانی جهت عملیات مربوط به مشترکین در سطح استان(در قالب سود مدیریتی) (تجدید مناقصه)	۹۶.۳۱۷.۱۸۳.۲۵۲	۴.۸۱۵.۸۵۹.۱۶۳	۱۲	جاری	۲۰۰۱۰۰۱۳۴۰۰۰۰۰۵۰
۵	تامین آب شرب (احداث دو باب مخزن ۱۰ و ۲۰ مترمکعبی، یک حلقه چاهک پمپاژی و تجهیز آن، خط پمپاژ و اجرای شبکه آب داخلی) روستای قائد رحمت شهرستان دورود	۲۱.۷۹۰.۴۱۹.۷۱۱	۱.۰۸۹.۵۲۰.۹۸۶	۳	عمرانی	۲۰۰۱۰۰۱۳۴۰۰۰۰۰۵۱

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: از ساعت ۱۲ ظهر مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ لغایت ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۲.

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد قیمت: تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۴.

زمان بازگشایی پاکات: ساعت ۹ صبح مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۵.

زمان اعتبار پیشنهاد قیمت: ساعت ۹ صبح مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۴.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکات (الف): آدرس: خرم‌آباد - میدان ۲۲ بهمن - بلوار ولیعصر (عج) - خیابان شهید شفیع‌پور (۶۰ متری شمالی)- کدپستی: ۶۸۱۷۸۵۵۳۷۱ تلفن ۵-۳۳۲۲۵۸۰۴ -۳۳۲۲۴۴۹۲ - ۳۳۲۲۲۷۴۵ -۰۶۶

اطلاعات سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه:

مرکز تماس ۰۲۱-۲۷۳۱۳۱۳۱

دفتر ثبت‌نام: ۰۲۱-۸۸۹۶۹۷۳۷ -۰۲۱-۸۵۱۹۳۷۶۸

روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب استان لرستان

آگهی مناقصه ۰۱/۱۲۹۹ق

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر در نظر دارد " احداث محل دپوی گندله شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر " را از طریق برگزاری مناقصه عمومی- کشوری به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

متقاضیان می توانند جهت دریافت اسناد مناقصه از طریق:

- سایت اینترنتی شرکت به آدرس WWW.GISDCO.COM بخش مزایده ها و مناقصه ها
- تحویل مدارک : تهران، میدان ارژانتین، خیابان الوند، خیابان سی و یکم غربی، پلاک ۲۲، معاونت بازرگانی، تحویل گیرنده اقای قاسمی اقدام نمایند.

- مناقصه حاضر به صورت دو مرحله ای می باشد. بنابراین نحوه ارسال پاکات مناقصه به ترتیب ذیل می باشد:

مناقصه گران در ابتدا می بایست پاکت "الف" و "ب" را شامل ضمانت نامه و پیشنهاد فنی خود را در زمان و محل مقرر تحویل نمایند. پیشنهاد فنی ارائه شده توسط واحد مهندسی بررسی شده و پس از تایید، نحوه ارائه پیشنهاد مالی پاکت "ج" اطلاع رسانی خواهد گردید.

- جهت کسب اطلاعات و مشخصات فنی بیشتر با جناب اقای مهندس نصرت آبادی و تماس ۰۹۳۵۰۵۹۸۶۸۲ هماهنگی فرمایید.

- جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره های ۴ - ۰۲۱۸۸۱۹۷۶۷۰ داخلی ۲۱۲ و ۰۹۱۳۳۹۱۹۱۱۰ بنام آقای قاسمی در روزهای شنبه الی چهار شنبه در ساعات اداری تماس حاصل فرمایید.

آخرین مهلت ارسال مدارک : ۱۴۰۱/۰۴/۱۱

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر
DOLGOHAR IRON & STEEL DEVELOPMENT CO.
معاونت بازرگانی

آگهی مزایده عمومی واگذاری حق بهره برداری اراضی صنعتی و کارگاهی

در شهرکهای صنعتی اشتهارد، کوثر و نظرآباد

شرکت شهرکهای صنعتی استان البرز

۱- موضوع مزایده:
- واگذاری حق بهره‌برداری ۷ قطعه زمین صنعتی در شهرک صنعتی اشتهارد
- واگذاری حق بهره‌برداری ۴ قطعه زمین کارگاهی در شهرک صنعتی نظرآباد
- واگذاری حق بهره‌برداری۵ قطعه زمین صنعتی و ۳ قطعه زمین کارگاهی در شهرک صنعتی کوثر

۲- متقاضیان می‌توانند از روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۱ جهت خرید اسناد مزایده به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir) مراجعه نمایند.

۳- آخرین مهلت دریافت اسناد: ساعت: ۲۳:۵۹ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۵

۴- آخرین مهلت ارسال پیشنهادات: ساعت: ۱۳:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲

۵ -زمان بازگشایی پاکات الف و ب (ارزیابی کیفی): ساعت: ۱۴:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲

۶-زمان اعلام نتایج ارزیابی کیفی و بازگشایی پاکات قیمت: ساعت: ۱۳:۳۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۶

۷-تاریخ اعلام به برنده: ساعت: ۱۵:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۶

۸- مبلغ تضمین شرکت در مزایده: که می‌بایست بصورت فیش نقدی واریزی و یا ضمانتنامه بانکی در سامانه بارگذاری گردد. (اصل ضمانتنامه بانکی می‌بایست حداکثر تا ساعت ۱۲ روز بازگشایی پاکات ارزیابی کیفی به دبیرخانه شرکت شهرکهای صنعتی استان البرز تحویل داده شود).

۹- هزینه خرید اسناد ۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال واریز به شماره حساب ۴۰۰۱۱۱۴۸۰۴۰۲۰۶۹۱ (شبا: IR۴۸۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۱۱۴۸۰۴۰۲۰۶۹۱) به نام تمرکز وجوه درآمد شرکت شهرکهای صنعتی استان البرز (پرداخت از طریق سامانه صورت پذیرد)

۱۰- آدرس دریافت اسناد: تمامی مراحل مزایده می‌بایست از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت انجام پذیرد. (www.setadiran.ir)

۱۱- آدرس شرکت شهرکهای صنعتی استان البرز: کرج - میدان امام‌خمینی – بلوار یادگار امام – خیابان یاسر پنجم – پلاک ۶۶

شرکت شهرکهای صنعتی استان البرز

یادداشت

امنیت غذایی در گرو توسعه کشاورزی

علیقلی ایمانی
رئیس بنیاد ملی گندمکاران ایران

دولت‌ها به‌دنبال بهترین راهکار برای حفظ منافع حیاتی مردم خود هستند تا بتوانند ضمن متحمل شدن کمترین آسیب، بحران‌های مختلف اقتصادی را پشت‌سر بگذارند. در چند مدت اخیر تنش‌های شکل‌گرفته میان روسیه و اوکراین سبب شده نگرانی گسترده‌ای در سطح جهانی برای کشورها شکل گیرد. در بازار جهانی، روسیه و اوکراین نقش پررنگی در تامین گندم، جو، غلات و دانه‌های روغنی دارند. در چند ماه اخیر نرخ تمام محصولات غذایی استراتژیک در جهان بالا رفت و انتظار می‌رود این افزایش ادامه‌دار باشد. کشورها برای مدیریت آثار اقتصادی تنش میان روسیه و اوکراین، باید متناسب با شرایط اقتصادی و سیاست‌های اجرایی خود، دنبال راهکار مناسب باشند. ایران نیز به‌عنوان کشوری که از روسیه و اوکراین غلات خود را وارد می‌کرد، باید سیاست‌های مناسبی را در این‌باره اتخاذ کند. اگر ایران خواهان برون‌رفت از مشکلات فعلی جهانی در تامین گندم و غلات است، باید با تدوین راهکارهای مناسب، ضمن حفظ ثبات بازارهای داخلی اتکای خود به جهان را کاهش دهد. برای مقابله با بحران شکل‌گرفته، چندین راهکار پیش‌روی ایران است. در قدم نخست، افزایش بهره‌وری از اراضی ملی و توسعه کشاورزی از جمله راهکارهای تاثیرگذار بر رفع مشکلات مربوط به تامین غلات به‌شمار می‌رود. همواره باثبات‌ترین و بهترین راهکار برای مقابله با کمبودهای موادغذایی جهانی، خودکفایی در تولید است. به‌بیانی دیگر، کاهش واردات اقلام استراتژیک عامل مهمی برای تثبیت بازارهای داخلی است، چرا که هرچه در تامین مایحتاج خود به‌ویژه کالاهای استراتژیک و موادغذایی بیشتر به کشورهای خارجی وابسته باشیم، تنش‌های سیاسی و اقتصادی سایر کشورها بر شرایط داخلی و بازارهای ما نیز اثر مستقیم خواهند گذاشت، بنابراین بهترین راه‌حل، توجه به ظرفیت‌های داخلی در راستای بهبود تولید و در نهایت دستیابی به خودکفایی در اقلام خوراکی استراتژیک است. یکی از گام‌های مهم خودکفایی، تدوین برنامه‌های اصولی متناسب با ظرفیت‌های موجود است. وزارت جهاد کشاورزی برنامه‌هایی برای خودکفایی در تولید محصول گندم و خوداتکایی در دانه‌های روغنی تدوین کرده است که امیدواریم تا پایان امسال به‌نتیجه برسد. در حال حاضر ظرفیت‌های مناسبی برای تولید گندم در کشور داریم؛ تنها حمایت دولتی لازم است تا از این ظرفیت‌های بالقوه استفاده شده و در نهایت بتوان محصولی باکیفیت ارائه کرد. در سال‌های اخیر به‌دلیل خشکسالی، تولید گندم ایران تحت‌تاثیر قرار گرفت و با کاهش محصولات مواجه شدیم. همین اتفاق سبب شد تا نیاز به واردات گندم بیشتری داشته باشیم. در صورت جوابگو بودن طرح‌های توسعه‌ای که وزارت جهاد کشاورزی در بحث گندم و سایر کالاهای استراتژیک در نظر دارد، انتظار می‌رود تا نیاز به واردات این کالاها محدودتر شود. باید تاکید کرد ثبات اقتصادی از مهم‌ترین پیامدهای خودکفایی در تولید محصولات غذایی استراتژیک است و تنها در این شرایط کشور می‌تواند امنیت غذایی خود را تضمین کند. باید توجه داشت در حال حاضر به فصل برداشت گندم رسیدیم و زمان برداشت دانه‌های روغنی نیز نزدیک است. انتظار می‌رود تا دولت منابع مالی مناسب برای خرید محصولات از کشاورزان را تهیه کند تا آنها بتوانند ضمن برداشت محصولات خود، درباره آینده فعالیت‌های کشاورزی خود نیز برنامه‌ریزی داشته باشند. در این صورت از ورود دلالان و واسطه‌ها در خرید محصولات کشاورزی جلوگیری خواهد شد، چرا که یکی از مهم‌ترین مشکلات فعلی گندمکاران، طلب‌های معوقه از دولت است. نبود منابع مالی در گردش برای کشاورزان سبب شده تا برخی از این فعالان زراعی رغبت خود برای ادامه فعالیت در بخش کشاورزی را از دست بدهند. این افراد زمین‌های خود را فروخته و با تغییر کاربری، در تلاش هستند تا درآمدزایی مناسبی برای خود داشته باشند، از این‌رو قابل توجه است تا دولت به‌تمامی ابعاد مشکلات گندمکاران و کشاورزان توجه جدی داشته باشد.

صمت تاثیر تغییر کاربری اراضی بر بیابان‌زایی را بررسی کرد

زمین‌های کشاورزی در خدمت منافع شخصی

بیابان‌زایی امنیت غذایی مردم را تهدید می‌کند

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

بحث بیابان‌زدایی باتوجه به اقلیم‌های آسیب‌پذیر و در معرض خطر نابودی پهنه‌های سبز، از دغدغه‌های اصلی فعالان محیط‌زیستی و حتی مردم عادی تلقی می‌شود. یکی از مسائل مهم در توسعه بیابان‌زایی، بحران تغییر کاربری اراضی زمین‌های زراعی و شالیزارها است. طبق بررسی کارشناسان، تغییر کاربری هر هکتار زمین کشاورزی، امنیت غذایی ۲۰ نفر را به‌مخاطره می‌اندازد و این به‌معنای نابودی امنیت غذایی ایران با تغییر کاربری زمین‌های زراعی به‌ویژه شالیزارها است. بدیهی است، کاهش رغبت به کشت‌وکار و متمایل شدن به تولید صنعتی، چه در قالب دلالی مسکن و ویلا و چه به بهانه توسعه بسترهای صنعتی، از عوامل اصلی افزایش بیابان‌زایی است. ۲۷ خرداد مصادف با روز جهانی بیابان‌زدایی و همچنین روز جهانی کشاورزی است، به همین دلیل صمت تاثیر توسعه کشاورزی بر بیابان‌زدایی را بررسی کرده و درباره ابعاد پیامدهای تغییر کاربری اراضی کشاورزی، با کارشناسان مربوطه به گفت‌وگو پرداخته است.

به‌دلیل وجود افرادی که آینده‌نگری نداشته و تنها سود مالی امروزی خود را در اولویت قرار داده‌اند، بخش مهمی از زمین‌های شالیکاری، زراعی و کشاورزی تغییر کاربری داده و سوله‌های صنعتی، کارخانه یا حتی واحدهای مسکونی در این زمین‌ها ساخته شده است

تهدید امنیت غذایی با تغییر کاربری اراضی کشاورزی

یکی از چالش‌های اساسی بخش کشاورزی کشور، تغییر کاربری اراضی کشاورزی است. به‌گزارش تسنیم، بررسی‌ها نشان می‌دهد افزایش مهاجرت روستاییان به شهرها، افزایش بیکاری، کاهش درآمد کشاورزان، توسعه نامتوازن شهرها و شهرک‌ها و گسترش معضل حاشیه‌نشینی، کاهش شدید و غیرقابل‌جبران کیفیت و کمیت تولیدات کشاورزی و سطح زیرکشت محصولات زراعی و باغی به‌ویژه در اراضی مرغوب کشاورزی و خروج عرصه‌های کشاورزی از چرخه تولید و تغییر اقلیم از بزرگ‌ترین مشکلات و چالش‌های ناشی از تغییر کاربری غیرمجاز اراضی کشاورزی است.

از بزرگ‌ترین پیامدهای ناگوار و خسارات جبران‌ناپذیر تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی، تهدید امنیت غذایی کشور است. یافته‌های تحقیقاتی نشان می‌دهد در حال حاضر برای هر ایرانی ۲ هزار و ۴۰۰ متر زمین کشاورزی در کشور وجود دارد. وقتی این میزان زمین تخریب و دچار تغییر کاربری و یا به هر شکلی از گردونه تولید خارج شود، به‌یقین امنیت غذایی ملت ایران دچار مخاطره می‌شود.

کاهش تولیدات کشاورزی و دامی و رکود در صنایع تبدیلی وابسته به این تولیدات و در مخاطره قرار گرفتن استقلال اقتصادی و کاهش تولید ناخالص ملی از دیگر پیامدهای این پدیده است. محاسبات نشان می‌دهد هر هکتار زمین کشاورزی در صورت تغییر به غیر کشاورزی، امنیت غذایی ۲۰ نفر را به‌خطر می‌اندازد. همچنین مطالعات نشان می‌دهد بین ۲ متغیر؛ تغییر کاربری و افزایش درآمد ارتباط معناداری وجود دارد؛ با این توضیح که هرچه تغییر کاربری اراضی کشاورزی بیشتر شود، نرخ اراضی بالاتر و به همان نسبت افزایش درآمد ناگهانی نصیب خانوارها می‌شود. به‌دنبال افزایش درآمد، بهبود زندگی خانوارها فراهم می‌شود و کشاورزان نیز در کوتاه‌مدت منافع خود را در فروش زمین‌های‌شان به دلالان و تغییر کاربری اراضی‌شان می‌بینند و در نهایت اراضی جنگلی، شالیزاری، باغ‌ها و در مجموع منابع‌طبیعی کشور از عرصه تولید خارج و به ساختمان و ویلا تبدیل می‌شوند.

حفظ چرخه طبیعت اولویت باشد

ابوالفتح نیکنام، کارشناس امنیت‌غذایی و نماینده سابق مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت، یکی از مهم‌ترین مسائل مربوط به ارتباط میان بیابان‌زدایی و کشاورزی را چالش توسعه ساخت‌وسازهای غیرضروری عنوان کرد. او پیش از توضیح تاثیر ساخت‌وسازها بر بیابان‌زایی، به اهمیت حفظ منابع‌طبیعی تاکید کرد و گفت: طبیعت مادر بشریت است و هرگونه آسیب‌رسانی به آن، زندگی انسان را به‌طور مستقیم تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. ایجاد تغییر در روند طبیعت به‌طوری که چرخه‌های زیست‌محیطی را دچار دگرگونی کند، ناگزیر بر زندگی افراد نیز اثر منفی خواهد داشت، از این‌رو ضروری به‌نظر می‌رسد تا در زمان تصمیم‌گیری برای هرگونه توسعه صنعتی، اقتصادی یا حتی کشاورزی، به مسئله حفظ چرخه طبیعی محیط‌زیست توجه کافی شود.

نیکنام ادامه داد: حفاظت از محیط‌زیست، وظیفه‌ای نه فقط اجتماعی و فرهنگی، بلکه ملی و جهانی است. تمامی نهادها از افراد گرفته تا شرکت‌ها و سازمان‌های خصوصی و دولتی، وظیفه دارند تا سیاست‌گذاری‌های خود را برمبنای صیانت از محیط‌زیست و در ادامه توسعه صنعتی تدوین کنند. لازم به تاکید است، دانش و فناوری مناسبی در سطح جهانی در راستای حفاظت از منابع‌طبیعی وجود دارد و هر فرد می‌تواند متناسب با بضاعت خود، با بکارگیری این روش‌ها از زمین محافظت کند، اما مشکل و ایراد از جایی شروع می‌شود که افراد تنها منافع خود را در صدر اولویت فعالیت‌ها قرار می‌دهند.

افزایش بهره‌وری در تولید و مصرف، از راهکارهای موثر و مفید در راستای مقابله با بحران غذایی فعلی است، از این‌رو کشورها توجه زیادی به بسترهای زراعی خود داشته و در تلاش هستند تا بسترهای توسعه کشاورزی را بهبود بخشند

خودخواهی‌های آسیب‌زا

نیکنام در ادامه صحبت‌های خود، یکی از عوامل مهم از بین‌رفتن سطوح قابل کشت و زراعت را توسعه صنعتی عنوان کرد. او معتقد است با از بین رفتن منابع طبیعی، انسان گامی موثر برای بیابان‌زایی برداشته است. نیکنام در این‌باره توضیح داد: در اولویت قرار گرفتن منافع مالی، سودهای صنعتی، خودخواهی و نبود آینده‌نگری سبب شده تا در چند دهه اخیر در تمامی کشورها شاهد از دست رفتن منابع طبیعی و تخریب بخشی از محیط‌زیست باشیم، اما این اتفاق در ایران به‌میزان مهمی رخ داده و نهادهای دولتی توجه مهمی به این مسئله نداشته‌اند. وی ادامه داد: برخی افراد همواره به‌دنبال آسان کردن کار خود هستند؛ حتی اگر این آسان‌سازی، به قیمت ایجاد مشکل برای دیگران تمام شود. چنین تفکری سبب می‌شود تا زمان بروز چالش نیز انسان‌ها در صدد کمک به یکدیگر برنیایند. اگر چنین تفکری در سطوح گسترده رایج شود، زندگی کردن برای تمامی افراد بسیار دشوار خواهد شد. به‌دلیل وجود افرادی که آینده‌نگری نداشته و تنها سود مالی امروزی خود را در اولویت قرار داده‌اند، شاهد هستیم بخش مهمی از زمین‌های شالیکاری، زراعی و کشاورزی تغییر کاربری داده و سوله‌های صنعتی، کارخانه یا حتی واحدهای مسکونی در این زمین‌ها ساخته شده است.

بیابان‌زایی با توسعه صنعتی

این کارشناس امنیت غذایی در ادامه به اهمیت وظایف نهادهای دولتی برای جلوگیری از افزایش بیابان‌زایی این‌چنینی اشاره کرد. او مهم‌ترین راهکار را تغییر فرهنگ در ساخت‌وساز و مصرف زمین عنوان کرد و توضیح داد: تمام مقامات اجرایی، مدیران دولتی و حتی جامعه مدرسان کشور وظیفه دارند تا به ابعاد تاثیر توسعه صنعتی بر محیط‌زیست و تخریب‌های ناشی از آن توجه داشته و بر اصلاح فرهنگ و حتی ساختارهای قانونی متناسب با آن بکوشند. صیانت از محیط‌زیست آسان نیست و باید تمام بسترهای مناسب اجتماعی، فرهنگی و قانونی در این‌باره مهیا شوند. نیکنام ادامه داد: ضرورت تامین مسکن و فضای صنعتی برای تولید و اقتصاد، از اهمیت زیادی برخوردار است، اما به زوایا و پیامدهای توسعه غیراصولی تولید صنعتی توجهی نشده و به‌نحوی زیاده‌طلبی افراد، زیان‌های گسترده‌ای را به ایران وارد کرده است. برخی افراد نامناسب بودن شرایط اقتصادی را عامل تغییر کاربری اراضی کشاورزی و و زمین‌های شالی عنوان می‌کنند، اما فارغ از این مسئله که دولت باید چاره‌ای برای آن بیندیشد، وجود تفکرات غلط از مصرف‌گرایی نیز عامل مهمی در مسئله مذکور است. این نماینده اسبق مجلس تصریح کرد: نبود فرهنگ ایجاد مسکن در ابعاد و اندازه لازم، یکی از تفکرات غلط رایج است، از این‌رو شاهد افزایش تقاضا برای املاک با متراژ بالا یا حتی واحدهای مسکونی در مناطق غیرقابل‌سکونت در دل طبیعت هستیم. این تفکر غلط در دهه‌های اخیر مشکلات متعددی را برای محیط‌زیست کشور به‌وجود آورده است.

اهمیت تغییر الگوی مصرف زمین

نیکنام به سازکار کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی در استفاده از زمین‌های در دسترس اشاره کرد. او معتقد است تغییر الگوی مصرف، مهم‌ترین راهکار بیابان‌زدایی در ایران به‌شمار می‌رود. نیکنام تصریح کرد: خشک شدن زمین‌های شالی، تغییر کاربری اراضی کشاورزی و تبدیل آنها به شهرک‌های صنعتی یا منطقه مسکونی، از دلایل مهم بیابان‌زایی است. باید توجه داشت توسعه صنعتی با حفاظت از محیط‌زیست در تقابل نبوده و می‌توان با تدوین دستورالعمل‌های مناسب، به هردوی این اهداف دست پیدا کرد.

به‌عنوان مثال کشور چین که از بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده در جهان محسوب می‌شود، اگر برای فعالیت خود نیاز به سوله‌ای ۵ هزار متری داشته باشد، این متراژ فضا را در ۳ الی ۴ طبقه تقسیم‌بندی می‌کند، در این صورت زمین مصرفی برای ساخت سوله به یک‌چهارم کاهش می‌یابد.

وی ادامه داد: اما در ایران چنین روندی وجود نداشته و افراد به‌دلیل کاهش صرف هزینه در ساخت‌وساز، سوله‌های تک‌طبقه‌ای می‌سازند. در این صورت زمین به‌کارگرفته به‌مراتب بیشتر از حد موردنیاز است. همین موضوع پله پله توسعه یافته و افراد زمین‌های زراعی را تبدیل به شهرک‌های صنعتی می‌کنند. در چنین شرایطی بدیهی است محیط‌زیست ایران به‌خطر افتاده و نه‌تنها توسعه کشاورزی انجام نمی‌شود، بلکه شاهد تبدیل شدن زمین‌های سرسبز به بیابان خشک صنعتی هستیم.

توسعه کشاورزی به‌نفع اقتصاد جهانی

حمیدرضا جیهانی، کارشناس اقتصاد بین‌الملل در گفت‌وگو با صمت به اهمیت امنیت‌غذایی و حفظ تولیدات کشاورزی در شرایط جهانی کنونی تاکید کرد. او معتقد است با شکل‌گیری چالش‌های مربوط به تامین اقلام استراتژیک، ضرورت بکارگیری فرصت‌ها و منابع در دسترس در حوزه کشاورزی بیشتر هویدا شده است. جیهانی در این‌باره توضیح داد: همواره تنش‌های جهانی از جمله مسائل تاثیرگذار بر بخش‌های اقتصادی است. در ابتدا باید تاکید کرد معادلات جهانی همواره باثبات نبوده و سیاستمداران باید نسبت به هماهنگ‌سازی خود با شرایط متغیر اقتصادی، آگاه باشند. مهم‌ترین تنش شکل‌گرفته در چند ماه اخیر، مربوط به جنگ روسیه و اوکراین است. این ۲ کشور که نقش مهمی در تامین اقلام خوراکی و استراتژیک جهانی داشته و شرایط اقتصادی پیش‌آمده، بحران تامین غلات را برای سایر کشورها به‌وجود آورده است. وی ادامه داد: افزایش کرایه حمل بارهای صادراتی، کمبود تولید کالا، خالی شدن انبارها و در نهایت بالارفتن نرخ تمام‌شده اقلام استراتژیک در ابعاد جهانی، از مهم‌ترین بحران‌هایی است که در ماه‌های پیش‌رو کشورها را تهدید می‌کند. همین موضوع سبب شده تا کشورها نسبت به ظرفیت‌های زراعی خود توجه بیشتری داشته باشند. توسعه کشاورزی پایدار و همچنین تدوین استراتژی‌های زراعی مناسب از ضرورت‌های شناخته‌شده در فضای اقتصادی امروز است.

مقابله با بحران غذایی

جیهانی در ادامه ضمن پیش‌بینی افزایش نرخ کالاهای استراتژیک غذایی در سال‌های آتی گفت: انتظار می‌رود در ادامه افزایش تقاضا در برابر کاهش تولید، نرخ محصولات غذایی را بسیار افزایش دهد. باید خاطرنشان کرد اگر کشورها نتوانند راهکاری جایگزین برای تامین موادغذایی خود پیدا کنند، شاهد رشد فزاینده سراسری بهای محصولات‌غذایی خواهیم بود. برخی کشورها به‌سمت تامین نیاز خود از بازارهای صادراتی جایگزین حرکت کرده‌اند، اما سیل تقاضا برای خرید غلات از کشورهایی که تا پیش از این ظرفیت محدودی برای تولید داشتند، نمی‌تواند تنها راه‌حل برای شرایط فعلی باشد. این کارشناس اقتصاد بین‌الملل تصریح کرد: در دهه‌های گذشته جهان خیز بزرگی برای دستیابی به توسعه‌های صنعتی برداشت. همین موضوع سبب شد تا در برهه‌های زمانی متعددی، شاهد از بین‌رفتن محیط‌زیست یا کاهش تولیدات زراعی باشیم، اما امروزه اثبات شده قدرت تنها در رشد تولید صنعتی نبوده و بازدهی‌های مربوط به تامین اقلام خوراکی نیز از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. افزایش بهره‌وری در تولید و مصرف از دیگر راهکارهای موثر و مفید در راستای مقابله با بحران غذایی فعلی است، از این‌رو کشورها توجه زیادی به بسترهای زراعی خود داشته و در تلاش هستند تا بسترهای توسعه کشاورزی را بهبود بخشند.

ضرورت اصلاح بهره‌وری کشاورزی

جیهانی در ادامه توسعه کشاورزی در ایران را امکان‌پذیر توصیف کرد. او معتقد است اصلاح ساختارهای مدیریتی و زراعی می‌تواند مشکل ایران را در تامین مواد غذایی مرتفع کند. این کارشناس اقتصاد بین‌الملل در این‌باره توضیح داد: مهم‌ترین راهکار موجود برای دستیابی به توسعه کشاورزی، اصلاح الگوی کشت و زراعت است. با ارتقای بهره‌وری از منابع آبی و خاکی موجود می‌توانیم افزایش بهره‌وری تن در هکتار را در محصولات کشاورزی و زراعی شاهد باشیم. ایران باتوجه به ظرفیت‌های موجود، توانایی دستیابی به خوداتکایی در بحث تامین اقلام استراتژیک خود را دارد. به‌عنوان‌مثال تولید گندم در ایران می‌تواند به حداقل شش و نیم تن در هر هکتار زمین برسد. وی خاطرنشان کرد: ظرفیت‌های حاضر در کشور، بستر مناسبی را برای ثبات اقتصادی فراهم می‌کنند، اما در دهه‌های اخیر توجه مناسبی به توسعه کشاورزی و حفظ زمین‌های زراعی نشده است. همین موضوع سبب شده تا برای تامین مهم‌ترین مایحتاج خوراکی، به واردات نیازمند باشیم. جیهانی در ادامه تاکید کرد: غیر از بحث توجه به افزایش بهره‌وری از زمین‌های کشاورزی، یکی از راهکارهای موثر برای تامین نیاز ایران به گندم بهینه‌سازی مصرف است. با کاهش میزان دورریز مواد غذایی، نیازمندی ایران به واردات گندم و غلات از سایر کشورها، کاهش محسوس داشته و در این شرایط تنش‌های بین‌المللی تاثیر کمتری بر اقتصاد کشور خواهد داشت.

سخن پایانی

اخلال در نظام اقتصادی و چرخه‌های طبیعی با تغییر کاربری اراضی کشاورزی با هدف ساخت‌وسازهای غیرمجاز مسکونی، صنعتی و خدماتی در حاشیه یا نزدیک روستاها بیماری شایع محیط‌زیست ایران است. کاهش روزافزون فضای سبز و درختان در عرصه طبیعی کشاورزی به‌صورت غیرقابل‌برگشت، از پیامدهای ناگوار تغییر کاربری غیرمجاز اراضی کشاورزی به‌شمار می‌رود. بیشتر این زمین‌ها در نهایت زیربنای ویلاها یا شهرک‌های صنعتی را تشکیل داده و درآمدهایی که از تغییر کاربری اراضی حاصل می‌شود، به‌مراتب بیشتر از فعالیت کشاورزی است. همین سود و منفعت‌های کلان مالی، افراد را به‌سمت از بین بردن زمین‌های کشاورزی خود ترغیب می‌کند.

در گفت‌وگو با کارشناس اقتصاد مطرح شد

پیشنهاداتی برای اجرای درست آمایش سرزمین

گروه گفت‌وگو
editor@smtnews.ir

برنامه‌ریزی و انتخاب مکان‌های مناسب برای ایجاد مناطق صنعتی با تکیه بر آمایش سرزمین، یکی از مهم‌ترین راهکارهای رسیدن به توسعه پایدار است. در این شرایط و با توجه به ویژگی‌های محیط‌زیستی سرزمین می‌توان با ایجاد تعادل منطقه‌ای به کاهش اثرات مخرب محیط‌زیستی صنایع و استفاده حداکثری از قابلیت‌های محیطی دست یافت.

آمایش سرزمین به برنامه‌ریزی فضایی در مقیاس ملی و منطقه‌ای اطلاق می‌شود. سند ملی آمایش سرزمین از سال گذشته در کشور تدوین و اجرای آن آغاز شده است و در این میان، بسیاری معتقدند با جانمایی مناسب محل قرارگیری صنایع با تکیه بر آمایش سرزمین علاوه بر توسعه متوازن می‌توان در راستای تحقق توسعه پایدار گام برداشت. با توجه به اهمیت حفظ محیط زیست در توسعه، صمت به بررسی ابعاد تدوین سند توسعه صنعتی و تجاری با رویکرد آمایش سرزمین پرداخته و با رضا موسایی، دبیر دفتر مطالعات راهبردی رونق تولید دانشگاه امام صادق گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید.

به‌منظور کاهش نابرابری‌ها و بهبود وضعیت مناطق گوناگون، تدوین و اجرای طرح‌های آمایش سرزمین بیش‌ازپیش حائز اهمیت است

آمایش سرزمین؛ از تعریف تا اجرا

آمایش سرزمین، ارزیابی نظام‌مند عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... به‌منظور یافتن راهی برای تشویق و کمک به جامعه بهره‌برداران در انتخاب گزینه‌هایی مناسب برای افزایش و پایداری توان سرزمینی در جهت برآورد نیازهای جامعه است. از مهم‌ترین خصوصیات این نگاه؛ جامع‌نگری، کیفیت و سازماندهی فضایی آن است. به عبارت دیگر، پایدارترین آرایشی که به ۳ مؤلفه مهم جمعیت، سرمایه، منابع طبیعی و محیطی شود.

از دیگر عوامل نارسایی طرح‌های آمایش سرزمین در ایران می‌توان به دو مورد اشاره کرد. «تکساحتی بودن نظام برنامه‌ریزی» نکته نخست است که به‌نظر می‌رسد مطالعات آمایش انجام‌شده تاکنون اغلب متکی بر اطلاعات قوه مجریه بوده و اطلاعات سایر قوا در نظر نگرفته نشده است. «بحران کاهش اعتماد به سیاست‌گذاری» نیز نکته دوم است که گاهی تصمیمات بدون پشتوانه کارشناسی منجر به هزینه‌کردهای جدی برای کشور و مردم شده است. از سوی دیگر، نحوه عملکرد نظام تصمیم‌گیری کشور به‌گونه‌ای است که نقش بسیار کمرنگی برای مشارکت مردم در نظر گرفته است.

◉ در تحلیل اسناد آمایش استانی، مشکلات نظام رگولاتوری کشور را در چه مواردی ارزیابی می‌کنید؟

یکی از مهم‌ترین مشکلات نظام رگولاتوری کشور، کم‌توجهی به مسائل حیاتی و اقتضائات زمانی است. در ارتباط با اسناد آمایش استانی نیز می‌توان گفت این اسناد با کاستی‌ها و نواقص جدی مواجه هستند. این چالش‌ها در چندین مورد طبقه‌بندی شده‌اند که می‌توان به مواردی مانند «فراهم نبودن الزامات حداقلی تدوین سند آمایش سرزمین» اشاره کرد؛ بنابراین مهم‌ترین الزامات حداقلی که پیش از تدوین سند آمایش ملی و استانی باید فراهم شود، شامل چند مورد است.

پیش از تدوین، باید با یک منطق و هویت قابل‌اتکا، هدف که برای کشور متصور هستیم، ترسیم شود. همچنین باید شناخت کافی از شرایط بین‌الملل وجود داشته باشد. در کنار این موارد، وجود یک دولت توسعه‌گرا یعنی دولتی که دولتمردان آن به برنامه‌های توسعه‌ای در مسیر تحقق تولید مولد و فناورانه اعتقاد راسخ داشته و از نزدیک درگیر برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای باشند، از الزامات برنامه‌ریزی اقتصادی مطلوب است.

◉ و اینها شامل چه مواردی هستند؟

نخستین نکته، «وجود استراتژی توسعه صنعتی کارآمد» است. در برنامه‌های استراتژیک دورنمایی از وضعیت مطلوب طراحی می‌شود، به‌طوری‌که همه خط‌مشی‌های ثابتی که آغاز و انجام آنها نیل به هدف‌های عالی را میسر می‌کند، در بردارد. براساس تجربه تاریخی سایر کشورها، اغلب کشورهایی به توسعه دست یافته‌اند که از توان تولیدی بالایی برخوردارند؛ بنابراین می‌توان گفت تحول توان تولیدی (تولید فناورانه) و توسعه با یکدیگر هم بسته‌اند.

نکته بعدی می‌تواند «نظام آماری قابل‌اتکا» باشد. به این معنا که برای تدوین سند آمایش سرزمین، باید نظام آماری پویا و گسترده‌ای برای کل کشور وجود داشته باشد.

«ظرفیت با کفایت بدنه اجرایی کشور» از دیگر موارد است. براساس آموزه‌های نهادگرایی، مسئله در فرآیند تحقق اهداف توسعه‌ای از اهمیت بالایی برخوردار است. به‌عبارت دیگر، حتی اگر بهترین قاعده‌گذاری‌ها انجام شود اما در سطح اجرا توانایی لازم وجود نداشته باشد، دستاوردی نخواهد داشت.

با توجه به تجربه انحلال و احیای مجدد سازمان برنامه‌وبودجه، ساختار فعلی سازمان به‌عنوان اصلی‌ترین نهاد متولی برنامه آمایش در کشور، بسیار شکننده و ناهماهنگ است و از سوی دیگر، وزارت راه و شهرسازی با پیگیری طرح‌های جامع و کالبدی، به شکلی دیگر، یک منطقه یا سرزمین ختم می‌شود، برنامه آمایش سرزمین نامیده می‌شود. آمایش سندی است که برای تحقق توسعه پایدار فضایی، مجموعه اهداف، راهبردها، سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی بخش‌های دولتی و غیردولتی را در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی و کالبدی در برمی‌گیرد؛ این برنامه در چارچوب چشم‌انداز، اهداف توسعه ملی، با رویکردی توسعه‌گرا، مشارکت‌جو و انعطاف‌پذیر تهیه می‌شود.

در حال انجام اقدامی موازی با سازمان برنامه‌وبودجه است که این مسئله نیز می‌تواند در کنار توان و ظرفیت ناکافی بدنه اجرایی، موجب ایجاد ناهماهنگی و کم‌اثرتر شدن اقدامات انجام‌شده شود.

◉ با این روند، در برخی نهادهای دخیل توافق‌نداشتن روی مفاهیم کلیدی برنامه‌های آمایش سرزمین به چشم می‌خورد. برای رفع این مشکل چه باید کرد؟

هماهنگی و توسعه از جمله مهم‌ترین مفاهیم برنامه‌ریزی به‌شمار می‌روند. بدون شک نبود توافق بر این مفاهیم کلیدی در برنامه‌های آمایش کشور مشکلاتی ایجاد می‌کند. فلسفه وجودی برنامه‌ریزی، حل‌وفصل بحران ناهماهنگی است؛ بنابراین انتظار می‌رود در اسناد توسعه‌ای مانند سند آمایش ملی و استانی اقدام به تبیین ناهماهنگی‌های بحران‌زا در سطوح منطقه‌ای، بین منطقه‌ای و ملی شود. این در حالی است که اغلب این اسناد فاقد شایستگی لازم برای تحقق این مهم هستند.

از سوی دیگر، بررسی محتوایی اسناد آمایش در دسترس، حکایت از آن دارد که درک مشخصی از توسعه یا مفهوم برنامه‌ریزی منطقه‌ای و آمایش سرزمین وجود ندارد. به‌طورکلی ارزیابی می‌شود یک نظم فکری حاکم بر تهیه سند آمایش استانی، فاقد اسلوب روش‌شناختی و ذهنیت برنامه‌ای بوده است.همچنین توافق‌نداشتن بر اولویت تدوین سند ملی آمایش بر اسناد آمایش استانی موجب بروز ناهماهنگی در تدوین اسناد استانی شده است. هر استان به‌عنوان جزئی از کل کشور باید در راستای اهداف بلندمدت کشور پیش رود و نباید از سرنوشت مشترک و درهم‌تنیده استان‌ها و فعالیت‌های اقتصادی در کشور غفلت کرد.

◉ با توجه به موارد یادشده آیا تهیه و اجرای درست برنامه‌های آمایش استانی، امکان‌پذیر است؟

موازی‌کاری در نهادهای گوناگون در تدوین اسناد توسعه و نامشخص بودن جایگاه اسناد جامع توسعه‌بخشی مانند سند جامع آب، انرژی، حمل‌ونقل و... و طرح‌های جامع و کالبدی استان‌ها در تدوین اسناد آمایش ملی و استانی، یکی دیگر از مصادیق ناهماهنگی در برنامه‌ریزی و تدوین اسناد آمایش به‌شمار می‌رود.

موردتوافق نبودن کارآمدی شرح خدمات ابلاغی برای تدوین اسناد آمایش، منجر به بروز مشکلات اساسی مانند حجم بالای اسناد آمایش، ارائه مطالب تکراری و کاهش امکان اولویت‌بندی و ایجاد ارتباط مناسب مطالب ارائه‌شده در بخش‌های مطالعات پایه و برنامه‌ریزی راهبردی شده است.

◉ چه راهکارهایی برای سودمندشدن طرح‌های آمایش تدوین‌شده، پیشنهاد می‌شود؟

باتوجه به طرح‌های آمایش تدوین‌شده و تحلیل عملکرد آنها در کشور، چندین راهکار قابل ذکر است. برای دستیابی به تعادل‌های منطقه‌ای در شهرستان‌های یک استان باید نوعی عدم‌تمرکز در ارائه خدمات، سرمایه‌گذاری‌های نوین و ایجاد زیرساخت‌ها، موردتوجه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان و مدیران ارشد استان قرار گیرد.

برای کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای، احداث مراکز آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای می‌تواند به‌عنوان راهکار بلندمدت، اصلاح بافت و ساختار راه‌های ارتباطی و تسریع و تسهیل خدمات‌رسانی به دهستان‌ها و شهرستان‌ها به‌عنوان برنامه میان‌مدت و استفاده از بذرهای اصلاح‌شده، استفاده از ماشین‌آلات کشاورزی مدرن و آبیاری تحت‌فشار و توسعه مناطق تبدیلی به‌عنوان برنامه کوتاه‌مدت موردتوجه قرار گیرد.

از سوی دیگر، به‌دلیل مهاجرت به سمت شهرهای بزرگ، معمولا روستاها و شهرهای کوچک از نیروی متخصص خالی شده‌اند. عمده‌ترین علت این مهاجرت اوضاع نامناسب اقتصادی، نابرابری‌های دستمزد در شهر و روستا، عدم‌برخورداری از امکانات و خدمات شهری مطلوب و بیکاری بوده؛ بنابراین به‌منظور کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای در سطح استان، ضروری است تمهیداتی برای بهبود شرایط در مناطق یادشده و کاهش مهاجرت‌های شهری اندیشیده شود.

برای دستیابی به نتیجه مطلوب و کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای، استراتژی‌های اتخاذشده در راستای برنامه‌ریزی باید با شرایط گوناگون شهرستان‌های استان تطابق داشته باشد همچنین به‌منظور فراهم‌سازی زمینه کلی توسعه استان ضرورت دارد تا از وجود منابع متعدد طبیعی و انسانی در جای‌جای استان بهره‌برداری بهینه شود.

◉ پیشنهاد مشخص برای موفقیت در این مسیر چیست؟

پیشنهاد می‌شود در اعمال سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه کشور در تخصیص منابع به استان‌هایی که مناطق روستایی آنها از نابرابری بیشتری رنج می‌برند، تلاش بیشتری شود. همچنین نظارت مناسبی بر تخصیص کارآمد منابع بین مناطق شهری و روستایی انجام شود. تعدیل موانع توسعه منطقه‌ای در کشور مستلزم تغییر نظام و ساختار برنامه‌ریزی است. ساختار برنامه‌ریزی باید به‌گونه‌ای باشد که قدرت تصمیم‌گیری مردم به نمایندگان را در بُعد منطقه‌ای، به‌منظور تعیین سرنوشت و وضعیت حال و آینده خود ارتقا دهد.

ایجاد واحدهای کوچک‌مقیاس صنعتی با سرمایه‌گذاری‌های مستقیم یا مشارکت بنگاه‌های بزرگ اقتصادی دولتی و بخش عمومی در شهرستان‌های کمتر توسعه‌یافته می‌تواند از شکاف نابرابری در استان‌ها بکاهد.

استقرار سرمایه مدیریتی کارآمد و اثربخش در استان‌های محروم به‌منظور بهبود مدیریت بخش عمومی و افزایش کیفیت عملکردی نهادهای اجرایی با انتخاب مدیران اقتصادی نهادهای اجرایی براساس شاخص‌های شایسته‌سالارانه موجب بهبود روند توسعه استان‌ها و کاهش نابرابری می‌شود.

پیشنهاد می‌شود به‌عنوان ماهیت اقتصادی و صنعتی طرح‌های آمایش، مسئولیت تدوین اسناد آمایش کشور به وزارت صنعت، معدن و تجارت داده شود.

به‌منظور کاهش نابرابری‌ها و بهبود وضعیت توسعه مناطق گوناگون در دوران کنونی، لزوم تدوین و اجرای طرح‌های آمایش بیش‌ازپیش حائز اهمیت است؛ طرح‌های آمایش از آنجا که به‌عنوان ریل‌های حرکت کشور به سمت توسعه به‌شمار می‌روند، نیازمند تجزیه‌وتحلیل دقیق از سمت کارشناسان به‌ویژه کارشناسان اقتصادی و محیط‌زیست هستند، مهم‌تر از تدوین طرح نیز لزوم اجرای آن از سوی نهادهای ذی‌ربط است، از این‌رو اخیرا طرح آمایش سرزمین از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت با هدف ایجاد اشتغال و ارزش‌افزوده در حوزه صنعت، معدن و تجارت آغاز شده که در آن پروژه‌هایی که بیش از ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارند، پروژه‌های دارای زنجیره ارزش‌افزوده هستند و واحدهای راکدی که توانمندی بازگشت به چرخه تولید را دارند در قالب این طرح قرار می‌گیرند.

رضا موسایی

طرح‌های آمایشی از آنجا که ریل‌های حرکت کشور به سمت توسعه به‌شمار می‌روند، نیازمند تجزیه‌وتحلیل دقیق از سوی کارشناسان به‌ویژه کارشناسان اقتصاد و همچنین محیط‌زیست هستند

نظرگاه

چگونه با بیابان‌زایی مقابله کنیم؟

یک فعال محیط‌زیست درباره مقابله با بیابان‌زایی گفت: نهادهای دولتی به‌نوعی سیاست‌گذار، تصمیم‌گیرنده و اجراکننده طرح‌ها و برنامه‌ها در زمینه مقابله با بیابان‌زایی هستند؛ بنابراین لازم است نهادهای دولتی با سیاست‌گذاری درست، آمایش سرزمین و اجرا نکردن پروژه‌های مخرب در مناطق بکر و طبیعی کشور، از بیابان‌زایی جلوگیری کنند.

۱۷ ژوئن مصادف با ۲۸ خرداد، روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی است. در شرایطی که بیش از ۲۰ درصد مساحت کشور را بیابان‌ها تشکیل می‌دهد، آتش‌سوزی‌های گسترده‌ای که در سطح رویشگاه‌های زاگرس رخ داد می‌توانست کشور را به سمت بیابانی شدن سوق می‌دهد.

یک فعال محیط‌زیست ضمن بیان اینکه گسترش اراضی بیابانی کشور امنیت غذای مردم را به خطر می‌اندازد، گفت: در حال حاضر شاهد از بین رفتن جنگل‌ها و مراتع کشور هستیم و با پدیده تخریب سرزمین مواجه شده‌ایم.

تداوم روند گسترش اراضی بیابانی می‌تواند تاثیر زیادی بر امنیت غذایی و از بین رفتن منابع زیستی کشور بگذارد.

سعید طهماسبیان اعمال تحریم‌های اقتصادی و افزایش میزان بهره‌برداری و مصرف از منابع طبیعی کشور را از عوامل تشدیدکننده بیابان‌زایی و گسترش اراضی بیابانی دانست و تصریح کرد: ایران به‌دلیل تحریم برخی منابع اقتصادی در شرایط خاصی قرار دارد و علاوه‌بر آن شاهد افزایش مصرف منابع طبیعی کشور از جمله آب هستیم.

تداوم مصرف زیاد منابع طبیعی در شرایط کنونی به همراه اتخاذ سیاست‌های غلط و پدیده تغییرات آب و هوایی که خود ناشی از فعالیت‌های انسانی است، مطمئنا ما را در زمینه منابع زیستی با مشکل مواجه خواهد کرد و چالش‌های زیادی را پیش روی ما قرار می‌دهد.

وی در پاسخ به این پرسش که چقدر زمان برای جبران تخریب سرزمین و مقابله با بیابان‌زایی باقی‌مانده است، اظهارکرد: به‌نظر من همین الان هم برای جبران خیلی دیر شده و ما بخشی از سرزمین‌مان را از دست داده‌ایم و زمان محدود باقی مانده به‌زودی تمام خواهد شد.

طهماسبیان با اشاره به اینکه نهادهای دولتی بیشترین نقش را در مقابله با بیابان‌زایی ایفا می‌کنند، تاکید کرد: نهادهای دولتی به‌نوعی سیاست‌گذار، تصمیم‌گیرنده و اجراکننده طرح‌ها و برنامه‌ها در زمینه مقابله با بیابان‌زایی هستند؛ بنابراین لازم است نهادهای دولتی با سیاست‌گذاری درست، آمایش سرزمین و اجرا نکردن پروژه‌های مخرب در مناطق بکر و طبیعی کشور از بیابان‌زایی جلوگیری کنند.

این فعال محیط‌زیست در ادامه ضمن بیان اینکه مردم نیز باید در زمینه مقابله با بیابان‌زایی و عوامل تخریب منابع طبیعی از آگاهی‌های لازم برخوردار باشند، خاطرنشان کرد: با این حال، مردم هیچ‌گاه در مناطق حفاظت‌شده یا بکر طبیعی، معدن راه‌اندازی نمی‌کنند و اجرای این نوع سیاست‌ها، مصوبات و پروژه‌ها که باعث می‌شود با پدیده بیابان‌زایی مواجه شویم در حیطه فعالیت‌های نهادهای دولتی است. درنتیجه نقش نهادهای دولتی و تصمیم‌گیر خیلی بیشتر از نقش مردم در مقابله با بیابان‌زایی است؛ بنابراین نهادهای رسمی کشور باید سیاست‌های خود را با آمایش سرزمین هم‌راستا کنند.

طهماسبیان در پایان درباره نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در مقابله با بیابان‌زایی گفت: سازمان‌های مردم‌نهاد در گام نخست باید از نهادهای تصمیم‌گیر در زمینه مقابله با بیابان‌زایی مطالبه‌گری کنند و به این مسئله واقف باشند که بخشی از رویکرد پروژه‌های زیست‌محیطی که اجرا می‌کنند باید مربوط به موضوع مقابله با تخریب سرزمین باشد. علاوه بر آن می‌توانند در آگاه‌سازی جوامع محلی نقش بسیار کلیدی را ایفا کنند.

دریچه

مهم‌ترین چالش بشر در قرن حاضر

ایـران بالـغ بـر ۲.۴ درصـد از مجموع کل بیابان‌های جهان را به خود اختصاص داده است که در ۲۲ استان از جمله اصفهان پراکنده است. اسـتان اصفهان با وسعتی بالغ بر ۱۰.۷ میلیون هکتار یکی از اسـتان‌های مرکـزی کویر ایران است که دارای اقلیم خشک و نیمه‌خشک است، از ایـن پهنـه ۳.۲ میلیون هکتار که معادل ۳۰ درصد اسـتان اسـت را اراضی بیابانی و شنزار تشـکیل داده کـه به‌طورعمـده در بخش‌های شـمالی و شرقی استان اصفهان پراکنده است، طبق مطالعاتی انجام‌شـده این اراضی مشتمل از ۱۶ کانون بحران فرسایش بادی، ۲ کانون در برخوار، سگزی، گاوخونی و دشت انارک شرایط خاص‌تری دارند. مناطق بیابانی اسـتان شامل کاشـان، آران و بیـدگل، نائین، خور و بیابانک، شـرق اصفهان و برخوار و اردسـتان اسـت، در ۵ دهه گذشـته بر اثر فعالیت‌های بیابان‌زدایی انجام شـده و بیـش از ۳۰۸ هزار هکتار جنگل دست‌کاشـت در کانون‌هـای فرسـایش بادی ایجاد شـده که سـبب حفاظت ۷۲۰ کیلومتر جـاده مواصلاتـی و ۳۷۰ کیلومتـر راه‌آهـن، فرودگاه و ۲۱۶ روسـتا و ۳۸ هزار هکتار اراضی کشـاورزی انجام شده اسـت، اسنادی از جمله آیین‌نامه آمادگی با آثار زیانبار پدیده گردوغبار کنوانسـیون مقابله با بیابان‌زایی و تعدیل اثرات خشکسـالی مـاده ۱۱ قانـون افزایـش بخش کشـاورزی منابع‌طبیعی که دولت مکلف شده با شناسـایی کانون‌های بحرانی و فشار بادی و مقابله با پدیده بیابان‌زایی و پراکندگی شن‌های روان و گردوغبار در شهرهای داخلی و خارجی به‌گونه‌ای عمل کند که سـالانه شاهد فرسایش خاک نباشیم.

بیابان‌زدایی، اولویت مهم استان اصفهان شود

حسینعلی نریمانی، رئیس اداره بیابان‌زدایی اداره کل منابع‌طبیعـی و آبخیزداری اسـتان اصفهـان در گفت‌وگـو بـا ایمنا بـا گلایه از تخصیـص اعتبـارات انـدک بـرای مقابله با بیابان‌زایی، اظهار می‌کند: بیابان‌زایی پهنه‌ای اتفاق می‌افتد و بیابان‌زدایی به‌صورت نقطه‌ای انجام می‌شـود، در این شـرایط بیابان‌زایی با شیب تندی در حال پیشـروی است. امسال اثبات شـد که تغییرات اقلیمی واقعی است و در کل دنیـا اتفاق می‌افتد؛ مقایسـه بارش‌ها در سـال ۹۸ و بعد از سـال ۹۹ با سـال‌های ۹۶ و ۹۷ و ۱۴۰۰ بـه مـا ثابـت می‌کنـد، تغییـرات اقلیمی واقعی اسـت باید خود را با این شـرایط تطبیق دهیم. وی ادامه می‌دهد: اگر به‌صورت غیراصولی کشـاورزی می‌کنیم، باید به‌سمت افزایش بهره‌وری حرکت کنیم، همچنیـن اگـر در مناطق خشـک از معادن سطحی بهره‌برداری می‌کنیم، باید این کار را کنتـرل کنیم. در مجموع تغییرات اقلیمی به ما می‌گوید که یک‌بار دیگر فعالیت‌های خود را مرور کنیم و اقداماتی را که موجب تشدید بیابان‌زایی می‌شـود، متوقف یا اصلاح کنیم. سرپرست معاونت فنی اداره کل منابع‌طبیعی استان اصفهان تصریح می‌کند: طی نیم قرن گذشته، ۳۰۸ هزار هکتار از کانون‌های بحران استان را احیا کرده‌ایم، این کانون‌ها اکنون به جنگل دست‌کاشت تبدیل شده و در پناه آن، صنعت رونق و مناطق مسـکونی شکل گرفته و جاده‌ها و اراضی کشاورزی حفظ شده است. رئیس اداره بیابان‌زدایی اداره کل منابع‌طبیعی و آبخیزداری استان اصفهان با تاکید بر اینکه با شـرایط اقلیمی موجود بایـد بیابان‌زدایی اولویت مهم استان قرار گیرد، اضافه می‌کند: در بحث بیابان‌زدایی، اعتبارات استانی بسیار کم اسـت و اگـر بخواهیم با همین شـرایط اعتبارات پیش رویم، شاهد افزایش بیابان‌زایی در اسـتان خواهیم بود. باید با شرایط اقلیمی موجود سـازگار شـویم، اما باید فشار خود را از طبیعت کمتر کنیـم، به‌عنوان‌مثال معادن سـطحی همچون خاکرس، شن، گچ و ... باید از اسـتان حذف شود، همچنین در بحث آب، با جریان زاینـده‌رود، بیش از ۱۰۰ هزار هکتار اراضی کشـاورزی زیرکشـت می‌رود و اگر حقابه کشـاورزان داده شـود، به‌طورقطع گردوغبارها کمتر خواهد شد.

سخن پایانی

براسـاس اطلاعـات منتشرشـده، هر هکتار جنـگل می‌توانـد حدود ۲ تن اکسـیژن تولید کرده و ۸ تن تصفیه اکسـیژن داشـته باشـد، همچنیـن هـر هکتار جنـگل می‌تواند در یک سـال، ۶۷ تن گرد را مهـار کند، به‌علاوه اینکه شهرسـتان‌های نائین، کاشان، نطنز، اردستان، آران و بیـدگل، برخوار، خور، بیابانک و اصفهان در مجاورت کویر مرکزی ایران قرار دارند و باید هر سال اقدامات بیابان‌زدایی به‌منظور تشکیل شن‌های روان انجام شود.

تهدید جدی بیابان‌زایی برای منابع طبیعی خراسان‌رضوی

بیابان‌هایی که هر روز وسیع‌تر می‌شوند

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

اسـتفاده بهینه و مطلوب از امکانات، ظرفیت‌ها و ثروت‌های طبیعی ضرورتی برای پیشـرفت، تحول و رشـد جوامع اسـت، اما بیابان‌زایی، به‌عنوان عاملی در نابـودی منابع و ثروت‌های ملی، معضلی اسـت کـه باید برای مهـار آن اقدام کرد تا از پیامدهای نامبارک آن پیشـگیری شـود. هم‌اکنـون ایران ۳۲ میلیون هکتار بیابان دارد که هم منشـأ زمین‌شناسـی و هم اقلیمی دارد و در دهه اخیر به‌دلیل اعمال سیاسـت‌های اشـتباه در زمینه مدیریت منابع آب و کشاورزی و در مجموع به‌سـبب تغییر اقلیم و دخالت‌های انسـانی، حدود یک میلیـون هکتار کانون گردوغبار فعال به آمار بیابان‌های کشـور افزوده شده است. در این میان، خراسان‌رضوی نیز به‌عنوان یکی از اسـتان‌های دارای مساحت زیاد و البته اقلیم خشـک و نیمه‌خشک، و دارای بخش اعظمی از بیابان‌های کشـور، در مسـیر رشـد بیابان‌زایی قرار دارد که حدود نیمی از گسـتره آن را بیابان تشکیل داده و در این بحبوحه، بازگشت دوباره خشکسالی رشد این پدیده ناخوشایند را شتاب داده است.

عکس: آیدا فریدی

گسـترش بیابان از مواردی است که در کشورهای با اقلیم خشک و نیمه‌خشـک بیشتر دیده می‌شـود و نظر به مفاهیم توسعه پایدار منابع‌طبیعـی و ضرورت بهره‌وری صحیح از این منابع، باید برای مهار بیابانی شدن و مقابله با بیابان‌زایی فعالیت‌های موثری داشت

انهدام سرمایه‌ها

در ۲ قرن اخیر به‌ویژه از چند دهه پیش بیابان اثرات مخرب و زیان‌بخشـی به محیط‌زیسـت وارد کرده اسـت و بر اثر اسـتفاده نادرست از منابع طبیعی، بیابان‌ها به‌سـرعت گسـترش یافته‌اند که در سال‌های ۱۳۴۱ تا ۱۳۶۹ حدود ۴ میلیون هکتار به‌وسـعت بیابان‌های ایران افزوده شـده است. کارشناسان و متخصصان در تعریف بیابان، قسـمتی از زمین را که خشـک، غیرقابل‌کشت و بدون پوشش گیاهی باشد، بیابان می‌خوانند و البته نکته حائزاهمیت آن است که نمی‌توان همه بیابان‌ها را باوجود شرایط مختلفی که از نظر وضعیت طبیعی مانند میزان بارندگی، شـدت خشکی، جنس خاک و پوشش گیاهی دارند، در یک ردیف قرار داد. بیابان‌زایی، عوارض و پیامدهای نامطلوبی به‌همراه دارد که از آن جمله می‌توان به انهدام سـرمایه‌ها همچون کشتزارها و مراتع، فروپاشی نظام بخشی دامداران و کشاورزان، هجوم ریزگردها، افزایش مهاجرت به نقاط شهری و افزودن به مشکلات اجتماعی و اقتصادی شهرهای بزرگ اشاره کرد.

۱۷ درصد بیابان‌های ایران در خراسان رضوی

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسـان‌رضوی با بیان اینکه ۱۷ درصد از مسـاحت کل بیابان‌های ایران در این اسـتان شـرقی کشـور قرار دارد، گفت: بر این اسـاس هم‌اینـک ۵.۵ میلیون هکتار از مسـاحت خراسـان‌رضوی یعنی ۴۸ درصد از گستره این استان را اقلیم بیابانی تشـکیل می‌دهد. محسن فنودی ادامه داد: ۸ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار از مجموع ۱۱ میلیون و ۸۰۰ هزار هکتار مسـاحت کل خراسان‌رضوی عرصه منابع‌طبیعی است. مدیرکل منابع‌طبیعی و آبخیزداری خراسـان‌رضوی گفت: همچنیـن محیط طبیعی ۲۲ شهرستان از مجموع ۳۳ شهرستان این استان عرصه فرسایش بادی اسـت،بنابراین همه این شهرسـتان‌ها تحت‌تاثیـر تحرکات جوی و اقلیمی بیابانی قرار دارند. وی افزود: بیابان به مناطقی اطلاق می‌شود که اقلیم فراخشـک و خشک با متوسط بارندگی سالانه کمتر از ۱۵۰ میلیمتر دارند و درصد پوشـش گیاهی آنها کمتر از ۱۰ درصد است. فنـودی ادامه داد: بیابان‌زایی نیز فرآیند جاری در طبیعت اسـت که در روند آن، زمین در مناطق خشـک، نیمه‌خشـک و حتی خشـک نیمه‌مرطوب بر اثر عوامل طبیعی و انسانی مورد تخریب قرار می‌گیرد.

رشد ۲برابری کانون‌های گردوغبار

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسـان‌رضوی با اشـاره به افزایش سـطح و شـمار کانون‌های تحت‌تاثیر فرسایش بادی در این اسـتان گفت: طبق آخرین بررسـی‌های انجام‌شده از سوی سازمان جنگل‌هـا، مراتع و آبخیزداری، اکنون ۳۰ کانون زیر تاثیر فرسـایش بادی با سـطحی معادل ۲ میلیون و ۴۰۰ هـزار هکتار در این اسـتان وجـود دارد. محسـن فنودی با بیان اینکه این شـمار پیـش از انجـام این مطالعـات ۱۶ کانون با سـطح یک میلیـون و ۲۰۰ هزار هکتار بـود، افزود: نمی‌تـوان به‌طوردقیق اعلام کرد کـه همه این کانون‌ها به یک‌باره ایجاد شـده‌اند، بلکه احتمال دارد بررسی‌های تخصصی و شناسـایی در این زمینه بیشتر شـده است. وی ادامه داد: کانون‌های تحت‌تاثیر فرسـایش بادی شـامل ۳ بخش مناطق بحرانی (مناطق مولـد ریزگرد و غبار)، انتقال و میزبان غبار و ریزگرد اسـت، بنابراین مناطق بحرانی و مدیریت آنها به‌منظور جلوگیری از تولید غبار و گرد از اهمیت و اولویت بیشـتر برخوردار اسـت. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسـان‌رضوی گفت: سـطح کنونـی مناطق بحرانی تحت‌تاثیر فرسـایش بادی در این استان بیش از یک میلیون و ۲۰۰ هـزار هکتار اسـت و حال آنکه قبل از این ۷۵۰ هـزار هکتار بود. وی افزود: برای مدیریت مناطق بحرانی تاکنون در سـطحی معادل ۵۷۰ هزار هکتار در اسـتان با ایجاد جنگل طبیعی، عملیات احیای بیابان انجام شـده است. این مسئول اظهار کرد: میزان خسارت وارده ناشی از کانون‌های بحرانی فرسـایش بادی در اسـتان خراسـان‌رضوی به منابع اقتصادی و زیسـتی، سالانه بیش از ۱۳۰ میلیارد تومان برآورد شده است.

> اکنون ۳۰ کانون زیر تاثیر فرسایش بادی با سطحی معادل ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار هکتار در خراسان رضوی وجود دارد

هشدار نسبت به بروز پدیده گردوغبار

معـاون هماهنگـی امـور عمرانی اسـتاندار خراسـان‌رضوی نیز چنـدی پیش بااشـاره به کاهش بارندگی و افزایش خشکسـالی، نسـبت بـه احتمال قـوی وقـوع پدیـده گردوغبار در این استان هشـدار داده بود. سـیدکمال‌الدین میرجعفریـان افـزوده بـود: باتوجـه به کاهش چشمگیر بارندگی در امسـال، وقوع این پدیده قطعی و حتمی اسـت و دسـتگاه‌هایی از جمله سازمان جهاد کشـاورزی، دانشگاه علوم‌پزشکی مشـهد و اداره کل منابع‌طبیعـی و آبخیزداری استان باید در این زمینه هوشیارانه عمل کنند.

وی با بیـان اینکه میانگیـن بارندگی در این اسـتان از ابتدای سـال زراعی جـاری تاکنون نسـبت به مدت مشـابه قبل ۶۷ درصد کاهش دارد، ادامـه داده بـود: از ابتـدای سـال زراعی جاری در مهر سال گذشته تاکنون ۸۵ میلیمتر باران در اسـتان خراسان‌رضوی باریده است که نسـبت به دوره آمـاری ۴۹ درصد کاهش دارد. معاون استاندار خراسان‌رضوی گفته بود: تمامی شهرسـتان‌های خراسان‌رضوی طی سال زراعی جاری نسـبت به مدت مشابه سال قبل کاهش بارندگی داشته‌اند و جز شهرسـتان کوهسـرخ، بقیـه شهرسـتان‌ها نسـبت به دوره آماری هم از کاهـش بارندگی برخوردار بوده‌اند.

وی افزوده بود: در این مدت کمترین بارندگی در گنابـاد با ۳۰ میلیمتر و بیشـترین بارندگی در کوهسـرخ با ۱۷۸ میلیمتر گزارش شـده و میانگین بارندگی در خراسـان‌رضوی در سـال زراعی گذشـته ۲۸۶ میلیمتر و در دوره آماری ۱۶۵ میلیمتر بوده است. میرجعفریان ادامه داد: در فروردین امسـال میانگین بارش در اسـتان خراسـان‌رضوی ۷ میلیمتر گزارش شده که این میزان در سـال گذشـته ۱۲۷ و در دوره آماری ۴۰ میلیمتر بوده است.

به‌گفتـه وی، باتوجـه بـه روند فعلـی، وقوع پدیده گردوغبار در اسـتان با شـدت بیشتری رخ می‌دهد و لازم اسـت اقدامات پیشگیرانه با استفاده از منابع مربوط برای این اقدامات انجام شود.

بیابان، تهدیدی برای منابع طبیعی

عضـو شـورای پژوهـش و فنـاوری اداره کل حفاظـت محیط‌زیسـت خراسـان‌رضوی گفت: طبق گزارش‌های رسـمی، سرانه فرسایش خاک در ایران سـالانه حدود ۱۱ تا ۱۵ تن در هکتار اسـت که برای خراسان‌رضوی این عدد بین ۱۸ تا ۲۰ تن در هکتار گزارش شده و این نشان‌دهنده شدت تخریب سرزمین در این استان است.

هادی معماریان افزود: نتایج تحقیقی که توسـط پژوهشـگران دانشـگاه فردوسی مشهد و دانشگاه بیرجند روی عوامل بیابان‌زایی در خراسان انجام شده، نشـان داده است که بهره‌برداری بی‌رویه از سفره‌های آب زیرزمینی، خشکسـالی‌های مکرر، برداشـت بیـش از حـد از منابـع آب زیرزمینی، بهره‌بـرداری شـدید از جنگل‌ها و مراتـع، بهره‌برداری بی‌رویه از پوشـش گیاهی، الگوی غلط کشـت و رعایت نکردن تناوب زراعی و فرسایش‌پذیری خاک در برابر عوامل فرسـاینده از مهم‌ترین مولفه‌های موثر در گسـترش بیابان در این خطه در ۳۰ سال گذشته بوده‌اند.

وی افزود: در ارتباط با معیارهای فعالیت‌های انسانی و اقلیم، راهبردهایی قابل‌طرح اسـت که نیازمند بررسی و زمینه‌سازی دولت و بخش خصوصی برای اجرای آنها است.

معماریان ادامه داد: در این راسـتا برنامه‌های جذب مشـارکت مردمی و آموزش‌های عمومی، توسعه تحقیقات کاربردی و تلفیق آن با دانش بومی، اصلاح قوانین، سـازماندهی تشـکیلات و اصلاح نظـام برنامه‌ریزی باید در اولویت قرار گیرد.

وی گفـت: اصـلاح روش‌های مرسـوم کشـاورزی، بهینه‌سـازی الگوی کشـت و تدوین طرح جامع واکنش اضطراری خشکسـالی در کشـاورزی نیز از جمله راهبردهایی اسـت که در بخش اقلیم قابل‌پیاده‌سـازی اسـت. این پژوهشـگر حوزه محیط‌زیسـت تصریح کرد: اگر روند تخریب سرزمین در اسـتان خراسـان‌رضوی با همین سـرعت پیش بـرود ،در کمتر از یک دهـه آینده بـه نقطه غیرقابل‌برگشـت در تخریب محیط‌زیسـت خواهیم رسـید. معماریان ادامـه داد: در این حالت سیسـتم طبیعی زمین دیگر قابل‌بازیابی نیسـت و طبیعت به‌سـوی ما حمله خواهد کرد که نتیجه آن مهاجرت‌های اکولوژیـک خواهد بود، هم‌اکنون در برخی نقاط اسـتان مانند دشت کاشمر و نیشابور، به‌دلیل برداشـت بیش از حد از منابع و فرونشست زمیـن، به ایـن نقطه بی‌بازگشـت بسـیار نزدیک شده‌ایم.

سخن پایانی

براسـاس دستورالعمل‌های کنوانسـیون مقابله با بیابان‌زایی، ۲ مقوله بیابانی شـدن و تخریب سـرزمین مفاهیمی جدا از یکدیگر هسـتند و براسـاس آخرین اطلاعاتی که ایران به این کنوانسیون ارائه داده، حدود ۱۰۰ میلیون هکتار از اراضی کشور ما در معرض تخریب سرزمین است که در این بین ۷۵ میلیون هکتار در معرض فرسایش آبی و ۲۵ میلیون هکتار در معرض فرسایش بادی قرار دارد.

راهکارهای همکاری اقتصادی اصفهان و تاتارستان

اتـاق بازرگانـی، صنایع، معـادن و کشـاورزی اصفهان میزبـان هیات تجاری تاتارستان فعال در زمینه‌های قطعات خودرو، مواد شیمیایی و مواد اولیه پلیمری، حمل‌ونقل دریایی، لجسـتیک، غـلات، بازیافت و فرآوری مواد سـازنده کاغذ و پلی‌اتیلن و ساخت‌وساز بود.

به‌گزارش روابط‌عمومی اتاق بازرگانی اصفهان در جلسه‌ای که به‌منظور بررسی راهکارهای همکاری اقتصادی اصفهان و تاتارسـتان و به‌سرپرسـتی نایب رئیس اتاق بازرگانی و صنایع جمهوری تاتارسـتان فدراسیون روسیه برگزار شد، فرشته امینی، عضو هیات‌رئیسـه اتاق بازرگانی اصفهان، ضمن خوشـامدگویی به‌هیات تاتارسـتانی از وجـود ظرفیت‌هایی برای همکاری اقتصـادی و تجاری اصفهان و تاتارستان ابراز خرسندی کرد.

در ادامـه Nikolaev Artur Sergeevich آرتور نیکلایو، نایب رئیس اتاق بازرگانی و صنایع جمهوری تاتارستان فدراسیون روسیه گفت: این منطقه سالانه در حـدود ۳۲ میلیـون تن نفت اسـتخراج کرده که ۲۰ میلیـون آن در منطقه فرآوری می‌شود.

نایب رئیس اتاق بازرگانی و صنایع جمهوری تاتارسـتان فدراسیون روسیه در ادامه گفت: ۶۰ درصد تایرهای خودروهای سنگین تولیدی در خاک روسیه و ۲۵ درصد محصولات پلیمری و کائوچو در این منطقه تولید می‌شـود. نیکلایو درباره صنایع سـنگین نیز گفت: برند کاماز که از شهرت جهانی برخوردار است، در این منطقه واقع شده.

نایب رئیس اتاق بازرگانی و صنایع جمهوری تاتارستان فدراسیون روسیه وجود شـرکت بزرگ کشتیرانی، دارا بودن مقام اول تولید شیر در جمهوری فدراسیون روسـیه و قرار گرفتن جـزء ۱۰ تولیدکننده بزرگ محصولات کشـاورزی به‌ویژه در زمینه تولید گوشـت، سـیب‌زمینی و چغندر قند، تولید هلیکوپترهای دارای شهرت جهانی، ساخت هواپیما و توسعه چشمگیر فناوری اطلاعات را نیز از دیگر ظرفیت‌های اقتصادی منطقه دانست.

نیکلایـو افـزود: در منطقه اقتصادی اینوپولیس بالغ بر ۳۰۰ شـرکت فعال در حوزه فناوری مشغول فعالیت هستند و سیکل کامل آموزش متخصصان جوان از سراسـر دنیا نیز در این شهر هوشمند در حال انجام است. وی ساخت و طراحی نت‌بـوک، فـرآوری و بازیافت مـواد الکترونیکی و طراحـی پلتفرم‌های برگزاری مناقصـات را از دیگر اقدامات منطقه بیان کرد و به ارائه توضیحاتی درباره شـهر هوشمند اینا‌پولیس و موقعیت جغرافیایی تاتارستان پرداخت.

در ادامه این جلسـه نیز مدیر واحد بازاریابـی و روابط بین‌الملل اتاق بازرگانی اصفهان به معرفی ظرفیت‌های تجاری استان اصفهان پرداخت و دوطرف به‌تبادل هیـات تجـاری بین اصفهـان و جمهوری تاتارسـتان تاکید کـرده و بر ضرورت برگزاری وبینارهای تخصصی مشترک در راستای توسعه طرفین تاکید کردند.

رشد صادرات یزد در ۲ ماه نخست امسال

رئیس سـازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد با بیان اینکه یزد پیشـرو در صادرات کالاهای غیرنفتی اسـت، گفـت: صادرات اسـتان در ۲ ماهه نخست امسال (۱۴۰۱) به‌لحاظ وزنی ۲۱ درصد و به لحاظ ارزش ۲۹ درصد رشـد داشته است.

به‌گزارش روابط‌عمومی سـازمان صنعت، معـدن و تجارت اسـتان یـزد، محمدرضا علمداریـزدی در حاشـیه کارگروه توسـعه صـادرات غیرنفتی گفت: سـازمان صنعت، معدن و تجارت اسـتان یزد در سال گذشته (۱۴۰۰) تعداد ۵۱۷۰ ثبت سـفارش انجام داده اسـت که بیـش از ۸۳ درصـد آن در بخش صنعت بوده است.

دبیر کارگروه توسـعه صادرات غیرنفتی اسـتان یزد گفت: در سـال ۱۴۰۰، میزان صادرات اسـتان به‌لحـاظ وزنی ۳ میلیون و ۱۱۳ هـزار تن و به‌لحاظ ارزش دلاری بیش از ۴۹۱ میلیـون دلار بوده که به‌لحاظ وزنی رشـد ۵ درصدی و به‌لحاظ دلاری رشد ۳۳ درصدی داشته است.

علمداریزدی افزود: رتبه استان یزد در میزان صـادرات غیرنفتی در کشـور هشتم است و این رتبه مدام حفظ شده و حتی گاهی که تغییر کـرده جزء ۵ اسـتان برتر کشور در حوزه صادرات غیرنفتی قرار گرفته‌ایم.

رئیس سـازمان صنعت، معـدن و تجارت اسـتان همچنین گفت: در کارگروه توسعه صـادرات، تقویـم برگزاری نمایشـگاه‌های اسـتان موردتصویـب قرار گرفـت که ۳۵ نمایشـگاه را تا پایان سال شـامل می‌شود و در ادامـه گـزارش صـادرات محصولات کشـاورزی و گزارش حمل‌ونقـل کالاهای صادراتی نیز موردبررسـی قرار گرفت. وی گفت: کارهای زیربنایی مدیریت هوشـمند حمل‌ونقل جاده‌ای انجام شـده و سـازمان صنعت،معدن و تجارت جلسـه‌ای مشترک با سـازمان راهداری درباره سیسـتم جامع تجارت خواهد داشت که در رصد و مدیریت هوشمند بازار اثرگذار است.

به مناسبت روز جهانی مبارزه با بیابان‌زایی مطرح شد:

توسعه همه‌جانبه، مخرب محیط‌زیست نیست

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

۱۷ ژوئن ۱۹۹۴، پس از تدوین نهایی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، از سوی سازمان ملل روز جهانی مبارزه با بیابان‌زایی نام گرفت. هدف از چنین نام‌گذاری‌هایی توجه بیشتر عموم مردم به مشکلات و بحران‌های ناشی از گسترش فزاینده بیابان‌زایی در سراسر جهان است. بسیاری از فعالیت‌های بشر به بیابان‌زایی منتهی می‌شوند؛ بنابراین بازنگری در عملکرد بشر در مسیر توسعه صنعتی ضروری به‌نظر می‌رسد. فعالیت در بخش معدن و صنایع معدنی، محرک توسعه و رشد اقتصادی است، با این وجود، آسیب‌هایی را به محیط‌زیست تحمیل می‌کند. این فعالیت‌ها حتی می‌تواند به از بین رفتن پوشش‌های گیاهی و رشد بیابان‌زایی منتهی شود. برای مقابله با اثرات محیط‌زیستی صنایع و کاهش آنها از یک‌سو انتظار می‌رود در تعیین محل احداث این صنایع دقت‌نظر کافی شود و از سوی دیگر، معادن و صنایع معدنی نسبت به طبیعت موظف و مسئول باشند. با وجود اهمیت و اثرگذاری طبیعت بر زیست طبیعی ما در طول دهه‌های گذشته نسبت به این موضوع بی‌توجهی شده، تا جایی‌که حتی در روند احداث صنایع به موضوعات و اولویت‌های آمایش سرزمین نیز توجه کافی نشده است. این موضوع در حال حاضر از یک‌سو به چالشی جدی در مسیر تداوم فعالیت صنایع بدل شده و از سوی دیگر، حیات طبیعت ما را تحت‌تاثیر قرار داده است.

عکس: آیدا فریدی

> فعالیت در بخش معدن و صنایع معدنی، محرک توسعه و رشد اقتصادی است، با این وجود، آسیب‌هایی را به محیط‌زیست تحمیل می‌کند. این فعالیت‌ها حتی می‌تواند منجر به از بین رفتن پوشش‌های گیاهی و رشد بیابان‌زایی شود

صنایع معدنی و بیابان‌زایی

سعید برزگر، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: معدن و صنایع معدنی یکی از دلایل اصلی رشد و توسعه اقتصادی به‌شمار می‌روند. از آنجا که ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است، در طول سال‌های گذشته اقدامات موثری برای بهره‌مندی از این ظرفیت‌ها اجرایی شده، همزمان صنایع معدنی نیز در کشور احداث شده و توسعه یافته‌اند.

وی افزود: بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی به‌منزله توسعه صنعتی و اقتصادی در کشور است و موقعیت‌های شغلی متعددی را ایجاد می‌کند.

در همین حال، زمینه ارتقای سطح زندگی مردم بومی را فراهم می‌کند؛ بنابراین نمی‌توان فعالیت‌های معدنی و احداث صنایع معدنی وابسته به آن را متوقف کرد. با این وجود، نباید نسبت به چالش‌های محیط‌زیستی ناشی از این روند توسعه بی‌تفاوت بود.

به‌عنوان مثال، فرآوری مواد معدنی به انباشت باطله منجر می‌شود؛ باطله‌هایی که عموما سطح بالایی از انواع مواد آسیب‌زننده به محیط‌زیست را به همراه دارند. در مواردی این باطله‌ها بدون توجه به نکات ایمنی و محیط‌زیستی به شکل یک سد از باطله‌ها رها می‌شوند. این مواد می‌توانند زمینه آلودگی گیاهان و خاک را فراهم و حتی محیط‌زیست را تا کیلومترها تهدید کنند. با این وجود، راهکارهایی برای مقابله با این شرایط و به حداقل رساندن آسیب‌های محیط‌زیستی ناشی از فعالیت‌های معدنی و صنعتی وجود دارد.

برزگر گفت: درواقع انتظار می‌رود همزمان با توسعه فعالیت‌های معدنی، تلاش بیشتری برای حفاظت از طبیعت انجام شود.

وی افزود: بسیاری از صنایع معدنی کشور با تکیه بر ظرفیت‌های معدنی احداث شده و توسعه یافته‌اند اما در روند احداث این صنایع به اصول محیط‌زیستی توجه کافی نشده است.

این در حالی است که مباحث مربوط به آمایش سرزمین در کشور ما در طول دهه‌های گذشته انجام‌شده اما در اجرا و روند احداث صنایع به این مطالعات توجه کافی نشده است.

برزگر گفت: در برنامه‌های آمایش سرزمین، تعامل انسان و محیط‌زیست به‌عنوان رکنی اساسی در تامین اهداف توسعه، مورد کنکاش قرار می‌گیرد. در همین حال، استعدادها و ظرفیت‌های هر منطقه سنجیده و با تکیه بر آن مسیر درست توسعه شناسایی و معرفی می‌شود.

مطالعات آمایش سرزمین در کشور ما در دهه ۵۰ آغاز شده، با این وجود در موارد متعددی مسیر توسعه خلاف جهت نتایج این مطالعات بوده است. به‌عنوان مثال در مواردی نظرات سیاسی در احداث صنایع غالب بوده است.

در چنین شرایطی شاهد احداث بسیاری از واحدهای صنعتی کشور با جانمایی اشتباه بوده‌ایم. در واقع این صنایع تنها با تکیه بر جهت‌گیری‌های سیاسی و جلب آرای مردمی ایجاد می‌شوند و توسعه می‌یابند.

باید اعتراف کرد که توسعه در این مسیر، اشتباه‌ترین اقدام ممکن است و حتی به‌مرور زمان پایدار نخواهد بود.

وی گفت: در طول دهه‌های اخیر، واحدهای فولادی متعددی در مناطق کویری و خشک کشور احداث شدند.

البته همواره توجیهاتی همچون دسترسی آسان به مواد اولیه و نزدیکی به ذخایر معدنی برای احداث این واحدها مطرح می‌شود.

با این وجود در طول سال‌های اخیر و با شدت گرفتن چالش‌های کم‌آبی، دیگر اشتباه عملکردی سیاست‌گذاران در احداث این صنایع بر کسی پوشیده نیست و تجدیدنظر در روند توسعه یادشده ضروری به‌نظر می‌رسد.

برزگر گفت: در پایان باید خاطرنشان کرد که صنایع از وظایف ویژه‌ای در قبال محیط‌زیست برخوردار هستند. این صنایع می‌توانند با صرف هزینه، اقداماتی را برای مقابله با بیابان‌زایی اجرایی کنند.

از جمله مهم‌ترین این اقدامات می‌توان به کاشت درختان و گیاهان مقاوم و متناسب با مناطق خشک، کاشت گیاهان ویژه مقابله با بیابان‌زایی و بهره‌گیری از روش‌های کارآمد در انباشتن آب باران اشاره کرد.

> با وجود اهمیت و اثرگذاری طبیعت بر زیست طبیعی، در طول دهه‌های گذشته نسبت به این موضوع بی‌توجهی شده؛ تا جایی‌که حتی در روند احداث صنایع به موضوعات و اولویت‌های آمایش سرزمین نیز توجه کافی نشده است

توجه به ظرفیت‌های منطقه‌ای

آنوش رحام، دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: بخشی از مطالعات آمایش سرزمین در کشور متاثر از فشارهای سیاسی موردتوجه قرار نگرفته‌اند.

این موضوع به جانمایی اشتباه صنایع منتهی شده و در حال حاضر از یک‌سو، تداوم تولید و توسعه صنعتی را با خلل روبه‌رو کرده و ازسوی دیگر، آسیب‌هایی به محیط‌زیست تحمیل می‌کند. البته بخشی از روند احداث صنایع در کشور، قبل از انجام مطالعات آمایش سرزمین و بدون توجه به ظرفیت‌ها و محدودیت‌های سرزمینی انجام شده است.

این فعال صنعت فولاد با اشاره به محدودیت‌های جدی کشور در تامین آب، افزود: روند توسعه صنعتی ادامه دارد؛ بنابراین انتظار می‌رود در افزایش ظرفیت‌های جدید، مکان‌یابی دقیق در اولویت باشد.

رحام در ادامه خاطرنشان کرد: در مقیاس ملی نیازمند تدوین برنامه‌ای جامع هستیم که در آن تمامی ظرفیت‌های ملی و منطقه‌ای موردتوجه قرار گیرد.

در همین حال، انتظار می‌رود توزیع مناسب و هماهنگ صنایع در کشور نیز به‌عنوان اولویت موردتوجه باشد.

مطالعات آمایش سرزمین در دهه ۵۰ توسط سازمان برنامه‌وبودجه وقت آغاز و نتایج آن نیز منتشر شد. این مطالعات در سال‌های بعد ادامه یافت و به‌روز شد. با این وجود، نتایج منتشر شده از این تحقیقات در روند فعالیت صنایع آن‌قدرها موردتوجه نبوده است.

با وجود کاستی و کم‌توجهی‌هایی که درباره آمایش سرزمین وجود داشته، اگر حتی در موقعیت کنونی این‌گونه موضوعات مورد بازبینی و توجه قرار گیرند هم اتفاقات مثبتی می‌افتد.

دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی گفت: کشور ما از ظرفیت‌های ویژه طبیعی در حوزه‌های معدنی و صنعتی برخوردار است؛ بنابراین مسیر توسعه برای ما باز است و تنها انتظار می‌رود در این مسیر به ظرفیت‌های منطقه‌ای نیز توجه کافی شود.

وی گفت: در همین حال انتظار می‌رود اطلس جامعی در حوزه صنایع تنظیم شود تا صنایع از یک‌سو، نیازهای اجتماعی استان‌ها را تامین کنند و از سوی دیگر، میزان تحقق برنامه‌های توسعه‌ای را در استان‌ها موردتوجه قرار دهند. توجه به تمام موارد یادشده نیازمند برقراری هماهنگی در سطح کلان است.

در ادامه باید فعالیت در حوزه‌های تجارت و خدمات در کنار هم موردتوجه قرار گیرند و زیرساخت‌های اصولی برای توسعه تامین شوند.

رحام افزود: بی‌توجهی به ظرفیت‌های واقعی هر منطقه موجب شده فرآیند جذب سرمایه به مناطق گوناگون متناسب با توان و نیاز کشور نباشد.

همین موضوع نیز امنیت سرمایه‌گذاری‌های صنعتی را با تهدید روبه‌رو کرده است؛ بنابراین تخصیص سرمایه باید با توجه به مطالعات آمایش سرزمین همراه باشد.

سخن پایانی

ایران، کشوری با ۱۶۴ میلیون هکتار مساحت است. اقلیم خشک سطح گسترده‌ای از مساحت کشور را در برمی‌گیرد، تاجایی‌که ۳۲ میلیون هکتار از مساحت کشور، محدوده بیابانی است.

در همین حال هر ساله حدود ۱۰۰ هزار هکتار به بیابان‌های کشور افزوده می‌شود و بدین‌ترتیب، اصلاح الگوی عملکرد صنایع برای مقابله با بیابان‌زایی ضروری به‌نظر می‌رسد. یعنی از یک‌سو این صنایع موظف به انجام اقداماتی در راستای حمایت از محیط‌زیست هستند و از سوی دیگر، در روند احداث و توسعه صنایع باید محیط‌زیست و موضوع آمایش سرزمین در اولویت باشد.

توجه به این نکته، احداث صنایع معدنی به‌منزله توسعه صنعتی و اقتصادی است و به‌دنبال آن موقعیت‌های شغلی متعددی در کشور ایجاد می‌شود.

اما برای احداث صنایع گوناگون باید فاکتورهای دیگری نیز موردتوجه قرار گیرد تا تداوم تولید در صنایع تضمین شود.

به همین دلیل در مطالعات آمایش سرزمین بهره‌مندی از ذخایر معدنی و حتی احداث صنایع وابسته به معدن با هدف فرآوری این ذخایر و زنجیره‌های بعدی تولید محصولات صنایع معدنی موردتوجه قرار گرفته است.

با این وجود، مطالعات یادشده هیچ‌گاه در اولویت سیاست‌گذاران نبوده و اصلاح شرایط یادشده ضروری به‌نظر می‌رسد.

ضرورت تولید محصولات فولادی با ارزش‌افزوده بالا

تولید فولاد پیشرفته در سال‌های اخیر موردتوجه قرار گرفته و از این‌رو انتظار می‌رود فعالان صنعت فولاد به سمت کیفی‌سازی محصولات فولادی پیش برویم. به گزارش ایراسین، ابوتراب فاضل، مدیرعامل شرکت توسعه صنایع و معادن غدیر در نخستین کنفرانس تخصصی فولادهای پیشرفته با ارزش‌افزوده بالا، اظهار کرد: تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ هدف‌گذاری شده و باید همزمان با تحقق اهداف توسعه‌ای صنعت فولاد کشور، تولید محصولات پیشرفته با ارزش‌افزوده بالا نیز در دستور کار سیاست‌گذاران باشد.

وی افزود: زنجیره فولاد در کشور ما از حلقه سنگ آهن آغاز می‌شود و تا تولید محصول نهایی؛ یعنی ورق فولادی ادامه می‌یابد. با این وجود باید خاطرنشان کرد که در حال حاضر، تولید فولادهای عمومی در دنیا از استقبال کمتری برخوردار است.

مدیرعامل شرکت توسعه صنایع و معادن غدیر تاکید کرد: برای آنکه بتوانیم جریان بازاریابی و فروش فولاد در کشور را حفظ کنیم باید بتوانیم فولادهای کیفی را تولید کنیم. فاصله تولید فولادهای باکیفیت ایران و جهان معنادار است، با تولید فولادهای باکیفیت، سود قابل‌توجهی را از آن خود می‌کنیم که به‌منزله پایداری تولید است.

مدیرعامل شرکت توسعه صنایع و معادن غدیر تصریح کرد: متوسط نرخ فروش فولادهای عمومی در ایران حدود ۱۶ هزار تومان بوده است. میانگین کسب سود ما در فولادهای آلیاژی حدود ۲۲ هزار تومان است که نشان از ارزش‌افزوده بالاتر در این بخش دارد.

فاضل افزود: در تحلیل‌های تجاری صنعت فولاد به این نتیجه رسیدیم که باید سهم خود را در تولید فولادهای پیشرفته با ارزش‌افزوده بالا افزایش دهیم و برای کاهش آسیب‌های تجاری در این مسیر گام برداریم.

وی در پایان گفت: باید به سمت کیفی‌سازی محصولات فولادی برویم. سیاست‌گذاری دولت در حوزه فولاد دارای نقصان است و امیدواریم در سال جاری در این زمینه اقدامات اساسی توسط دولت اجرایی شود.

در پایان باید خاطرنشان کرد که نخستین کنفرانس تخصصی استیل‌پرایس با محوریت فولادهای پیشرفته با ارزش‌افزوده بالا با حضور سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، شرکت فولاد مبارکه، شرکت فولاد آلیاژی و فولاد خراسان، شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر و شرکت ذوب آهن اصفهان برگزار شد و تولید فولاد کیفی و پیشرفته جزو مهم‌ترین موضوعات مطرح‌شده در این نشست بودند.

یادداشت

توسعه از مسیر اشتباه

مرضیه احقاقی
روزنامه‌نگار

تلاش برای حذف بیابان‌زایی در سال‌های اخیر و با شدت گرفتن آسیب‌های محیط زیستی مورد توجه جهانیان قرار گرفته است. همزمان انتظار می‌رود فعالیت‌های توسعه‌ای و تولید در بخش‌های مختلف از جمله معدن و صنایع معدنی با توجه حداکثری به شاخص‌های محیط زیستی همراه باشد. بر همین اساس، توسعه بر پایه معیارهای آمایش سرزمین موردتوجه قرار دارد. ارزیابی عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... در مناطق گوناگون با هدف شناسایی ظرفیت‌ها و برطرف کردن نیازهای جامعه در سایه طرح‌های آمایش سرزمین اجرایی می‌شود. طرح آمایش سرزمین، نخستین‌بار در سال ۱۳۵۴ در کشور مورد توجه قرار گرفت. با وجود گذشت حدود نیم قرن از مطرح شدن مباحث مربوط به آمایش سرزمین، هنوز یک سند جامع و کامل آمایش سرزمین تدوین نشده است. این نبود وفاق و اجماع نظر موجب‌شده همچنان شاهد نابرابری‌های منطقه‌ای و ناکامی در سیاست‌های توسعه‌ای باشیم. تکیه اقتصاد کشور به نفت، سنتی بودن نظام برنامه‌ریزی و اقتصاد رانتی را باید از مهم‌ترین عوامل عدم‌موفقیت در این مسیر نام برد و تاکید کرد همچنان راه طولانی برای تکیه بر اهداف آمایش سرزمین در مسیر توسعه در پیش است. در ادامه باید خاطرنشان کرد که ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است؛ ظرفیت‌هایی که هر از چندگاهی از آنها با عنوان الزامی در مسیر توسعه اقتصادی نام برده می‌شود.

این منابع معدنی، اساس شکل‌گیری صنایع معدنی هستند اما در تمام این سال‌ها، انتخاب مکان مناسب برای احداث صنایع معدنی مورد بحث و اختلاف‌نظر بوده است. احداث این صنایع در هر منطقه‌ای نوید رشد و توسعه زیرساخت‌ها را می‌دهد، درنتیجه اغلب کشمکش‌های سیاسی برای احداث واحدهای صنایع معدنی میان سیاست‌گذاران و افراد با نفوذ شکل می‌گیرد. برندگان نیز امتیاز احداث این صنایع را در استان یا شهر موردنظر خود بدون توجه به ظرفیت‌های منطقه‌ای کسب می‌کنند. کما اینکه در سال‌های گذشته شاهد بودیم واحدهای متعدد فولادی در مناطق کویری و خشک کشور احداث شدند. البته همواره توجیهاتی مانند دسترسی آسان به مواد اولیه و نزدیکی به ذخایر معدنی برای احداث این واحدها مطرح می‌شود اما به باور اغلب فعالان فولادی، احداث صنعتی آب‌بر در منطقه‌ای خشک فاقد توجیه است، چراکه حتی اگر بنا به انتقال آب هم باشد، تامین نیاز شرب مردم در اولویت قرار دارد. به‌علاوه آنکه این بحران روزبه‌روز با گسترش خشکسالی احتمالی در سال‌های آینده جدی‌تر می‌شود. البته سیاست‌گذاران به احداث صنایع فولاد در مناطق خشک کشور هم بسنده نکرده و با علم به کمبود آب، اقدام به احداث خط لوله‌ای از خلیج‌فارس تا این مناطق کرده‌اند؛ طرحی که فاز نخست آن فارغ از توجیه‌پذیری اقتصادی به بهره‌برداری رسیده و فازهای دیگر آن در دست اجرا قرار دارند. متولیان امر نیز با افتخار و بدون توجه به هزینه تمام‌شده انتقال آب و پیامدهای محیط زیستی آن، از این پروژه‌ها با عنوان افتخار ملی یاد می‌کنند. حال باید به تمام این چالش‌ها، محدود بودن عمر معادن در مقایسه با عمر صنعت فولاد هم اشاره کرد؛ یعنی در آینده نه‌چندان دور و با اتمام ذخایر سنگ آهن در استان‌های موردبحث، دیگر فعالیت واحدهای فولادی در این مناطق هیچ توجیه اقتصادی نخواهد داشت. بی‌تدبیری در مسیر احداث صنایع تنها به فولاد باز نمی‌گردد، بلکه در موارد دیگری شاهد اعمال نفوذ و مکان‌یابی اشتباه برای احداث صنایع مس و بی‌توجهی به خطرات محیط‌زیستی ناشی از آن بوده‌ایم. این بی‌تدبیری در صنایع سرب و روی و آلومینیوم رنگ و بوی دیگری به خود گرفته است و واحدهایی با ظرفیت‌های به مراتب پایین‌تر از مقیاس‌های جهانی احداث کرده‌ایم. اشتباهات یادشده علاوه بر آسیب‌هایی که به محیط زیست وارد می‌کند، از رقابت‌پذیری این صنایع در سطح بین‌المللی نیز می‌کاهد؛ درنتیجه با کوچک‌ترین تکانه‌ای در اقتصاد جهان، شاهد وارد شدن آسیب‌های جدی به عملکرد فعالان صنایع معدنی کشور هستیم. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که احداث صنایع یادشده زمینه اشتغال‌زایی و رفع محرومیت را از مناطق مختلف فراهم می‌کند اما صنعتی که رقابت‌پذیر نیست، عمر چندان طولانی ندارد و نباید به تداوم فعالیت این صنایع امید بست. متاسفانه در طول سال‌های گذشته ظرفیت‌های قابل توجهی از این صنایع به اشتباه احداث شده‌اند و بازگشت از این مسیر اشتباه یا ادامه آن، هر دو متضمن پرداخت هزینه‌های سنگینی خواهد بود.

یادداشت

ضرورتی برای توسعه پایدار

محسن یحیایی
استاد دانشگاه کوئینزلند استرالیا

آمایش سرزمین فرآیندی است که براساس آن بکارگیری سرزمین به‌شکلی مرکزی و براساس برنامه توسعه بلندمدت، هماهنگ و همه‌جانبه برای کشور، برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود. ضرورت آمایش سرزمین، دستیابی به توسعه پایدار و ایجاد نتایجی مناسب و قابل‌قبول برای اجتماع و محیط‌زیست است.

آمایش سرزمین مزایای بی‌شماری را به‌همراه خواهد داشت، از جمله می‌توان به حفاظت از محیط‌زیست و منابع‌طبیعی، جلوگیری از توسعه بی‌رویه شهرها، کاهش تاثیرهای زیست‌محیطی حمل‌ونقل، منابع و جمعیت، توسعه کاربری‌های سازگار با اقلیم و توسعه و بهبود سلامت عمومی و ایمنی را نام برد.

آمایش سرزمین منحصر به سرزمین ـ به‌عنوان اساسی برای زندگی انسان ـ توجه دارد و شامل ۳ بخش اصلی است؛ محدودیت منابع زمین، نحوه استفاده از زمین و سازماندهی منطقی استفاده از سرزمین در آینده.

طرح آمایش سرزمین همراه با توسعه و بکارگیری مناسب، علاوه بر اینکه تاثیر مثبتی بر اقتصاد خواهد داشت، می‌تواند تغییرات آب‌وهوایی را به‌شکلی مثبت مدیریت کند. همچنین، با استفاده منطقی و بهینه از منابع سرزمینی، از تنوع زیستی منطقه و منابع تجدیدناپذیر یا دیرتجدیدپذیر محافظت می‌کند و با برنامه‌ریزی مناسب از توسعه در مناطقی که خطر بالایی برای طبیعت و منابع طبیعی ایجاد کرده، جلوگیری می‌کند.

همان‌طور که در تعریف موضوع ذکر شد، آمایش سرزمین دارای ۳ مولفه اصلی است؛ مولفه اول اهداف توسعه‌ای بلندمدت است که هدف‌گذاری برای طرح آمایش سرزمین را مشخص می‌کند و به توسعه راهکارهای مناسب برای رسیدن به اهداف کمک می‌کند. مولفه دوم ضرورت توسعه آن به‌صورت مرکزی است که امکان در نظر گرفتن امکانات، منابع و محدودیت‌ها را در راستای اهداف توسعه‌ای بلندمدت کشور فراهم می‌کند و مانع از پراکندگی در برنامه‌ریزی برمبنای اهداف و دیدگاه‌های محدود و منطقه‌ای می‌شود. مولفه سوم، همه‌جانبه بودن برنامه آمایش سرزمین است که منجر به توازن در همه جنبه‌های پیشرفت و توسعه در عین توجه به حفظ منافع جوامع محلی، محیط‌زیست و تنوع‌زیستی خواهد شد.

یک برنامه آمایش سرزمین موفق، با بررسی و مطالعات دقیق آینده‌نگرانه و تعیین روندهای کلی جهانی و منطقه‌ای که بر توسعه بلندمدت کشور تاثیرگذار خواهند بود، شروع می‌شود. روندهای کلی را می‌توان برمبنای شاخص مطالعاتی PESTLE در ۶ زمینه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فناوری، حقوقی و محیطی موردبررسی قرار داد. در مرحله بعد، برمبنای نتایج حاصل از این مطالعات، هدف‌گذاری راهبردی کشور در هریک از ۶ زمینه با همکاری، بحث و تبادل نظر بین متخصصان هریک از این ۶ حوزه انجام و سپس به‌صورت برنامه جامع توسعه کشور برای تصویب و اجرایی شدن توسط مراجع قانون‌گذار مورداستفاده قرار می‌گیرد. شایان ذکر است، این فرآیند هر ۵ تا ۷ سال نیاز به بازنگری و بروزرسانی دارد تا اطمینان حاصل شود که کشور در جریان تحولات جهانی و منطقه‌ای همواره در مسیر درست قرار دارد.

مرحله بعدی، استفاده از اطلاعات آماری سرزمینی به‌روز و دقیق برای طرح‌ریزی آمایش سرزمین است. این اطلاعات شامل وسعت سرزمین‌های در دسترس و مدت در دسترس بودن (برمبنای وضعیت حیات‌وحش، مالکیت‌های محلی و تغییرات بلندمدت به‌دلیل شرایط آب‌وهوایی)، کیفیت زمین‌ها، قابلیت‌های سرزمین از نظر مناسب بودن برای کاربردهای مختلف، سطح فناوری موجود در منطقه، پراکندگی جمعیتی، نیازهای منطقه‌ای و استانداردهای زندگی جوامع، شرایط و نیازهای فرهنگی و اجتماعی جوامع اقلیت و اکثریت در هر منطقه، تعامل بین عوامل اشاره‌شده بین مناطق و در نهایت تضادهای منافع موجود در هر منطقه و بین مناطق است.

طرح‌ریزی آمایش سرزمین باید توسط متخصصان در زمینه طرح‌ریزی آمایش سرزمین در همکاری با متخصصان در ۶ زمینه اصلی اشاره شده که دارای اطلاعات دقیق، به‌روز و دست اول (برمبنای مشاهده و تجربه مستقیم فرد از منطقه) از هر منطقه هستند، صورت پذیرد. در این برنامه‌ریزی‌ها همواره اهداف کلی و بلندمدت کشور در کنار شرایط و نیازهای منطقه‌ای مبنا خواهد بود، اما نکته اساسی دیگر، توجه به منافع و نیازهای جوامعی است که در اقلیت هستند و به دلایل مختلفی امکان اعلام خواسته‌ها و نیازهای آنها فراهم نیست. این جوامع اقلیت‌ها می‌تواند مرتبط با فرهنگ، سن، جنسیت، موقعیت اجتماعی، اقتصادی و مواردی از این قبیل باشد. دخالت این گروه‌های اقلیت، یکی از شاخصه‌های جامع بودن برنامه آمایش سرزمین است که بیشتر موردغفلت واقع می‌شود. اطلاع‌رسانی گسترده، مشاوره‌های دوره‌ای با همه ذی‌نفعان، توضیح دلایل و منطق برنامه‌ریزی انجام شده و فراهم کردن شرایطی که همه ذی‌نفعان، فارغ از قدرت تاثیرگذاری که دارند، امکان اظهارنظر و ارائه دیدگاه‌های‌شان را داشته باشند در موفقیت طرح آمایش سرزمین تاثیر بسزایی خواهد داشت. استفاده از زیرساخت‌های مناسب و یکپارچه برای جمع‌آوری داده‌های به‌روز و برخط، دریافت بازخوردها از اجرای طرح آمایش سرزمین، دریافت دیدگاه‌ها و نظرات افراد جامعه در محیطی فراگیر، در دسترس و امن، بررسی و ارزیابی اجرای برنامه آمایش سرزمین و در نهایت تجربه‌اندوزی از اجرای برنامه، موجب کارآمدی و بهبود برنامه‌ریزی‌های آینده خواهد شد. با بررسی روال اشاره‌شده در روند تهیه و تدوین برنامه آمایش سرزمین، مشخص می‌شود که این برنامه‌ریزی از جهت‌گیری‌های کوتاه‌مدت و دوره‌ای - که با روی کار آمدن گرایش‌های سیاسی مختلف دستخوش تغییر می‌شود - فارغ است و تنها برمبنای رویکردها و جهت‌گیری کلی و بلندمدت کشور است و تهیه و تدوین آن نیز توسط متخصصان مربوط - فارغ از گرایش‌ها و علایق سیاسی - انجام می‌شود. آمایش سرزمین با روشی اصولی و برمبنای روشی ساختارمند - که در این یادداشت به‌طور کلی به آن اشاره شد - از ضروری‌ترین پایه‌های توسعه پایدار کشور است، پس امیدواریم که به‌طور جدی در کشور پیگیری شود و به‌اجرا درآید.

کارشناسان معدنی درباره اهمیت و ضرورت آمایش سرزمین می گویند

به کجا می‌روم آخر...

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

شاید شنیده باشید که بال زدن یک پروانه می‌تواند در کشوری دیگر توفان به‌پا کند. این موضوع که «اثر پروانه‌ای» نام دارد، سنگ‌بنای نظریه آشوب است. براساس این نظریه تغییری هرچند کوچک مثل (بال‌زدن یک پروانه) در سیستمی بزرگ (مثل جو زمین) می‌تواند موجب تغییراتی شدید (مثل وقوع توفان در کشوری دیگر) در آینده شود. بر این اساس می‌توان تصور کرد هر نوع آسیب زیست‌محیطی که در این گوشه دنیا برای ما بیفتد، کل کره زمین و آحاد بشر را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. چون همه ساکن همین یک خانه سبز و آبی هستیم و دود ویرانی آن به‌چشم همه‌مان می‌رود، اما پای «زمان» هم در میان است و نباید فراموش کنیم که ما امروز در خط مقدم آسیب‌های محیط‌زیستی ایستاده‌ایم. زمان جبران برای ما رو به‌پایان است. برای رویارویی با ابرچالش محیط‌زیستی چاره‌ای جز این نیست که عزمی ملی جزم شود و به این منظور همسویی و همگرایی لازم است. آمایش سرزمین برنامه همگرایی ملی است تا جهت‌گیری ما از هر نقطه‌ای که هستیم بر یک هدف متمرکز کند. بحران‌های محیط‌زیستی امروز که حاصل استفاده غیرمنطقی از زمین است، موضوع ارزیابی توان بوم‌شناختی و آمایش کاربری‌ها را بیش از پیش ضروری کرده است. معدن هم که در ارتباط تنگاتنگ با محیط‌زیست قرار دارد، بیش و پیش از سایر شاخه‌های صنعت نیازمند بهره‌مندی از اطلاعات آمایش سرزمین است. گفت‌وگوی صمت با ۲ تن از صاحب‌نظران حوزه معدن درباره آمایش سرزمین، گویای اهمیت و ضرورت آن است.

عکس: آیدا فریدی

اطلاعات جامع آمایش سرزمین می‌تواند موجب صیانت از منابع آب، محافظت از خاک، هوا و پوشش گیاهی، حفظ گونه‌های جانوری، مدیریت ریزگردها و دیگر موضوعات پراهمیت زیست‌محیطی شود

آمایش سرزمین چیست؟

شهرام شریعتی ـ کارشناس و صاحب‌نظر مسائل معدن: موضوع آمایش یکی از اصول قانون‌اساسی است. آمایش به‌طورکلی جزو اصول رفتاری، قانونی، برنامه‌ریزی و برنامه‌گذاری هر کشوری است. وقتی درباره آمایش صحبت می‌کنیم به این معنی است که تمام مردم کشور باید از منافع هر سرمایه‌گذاری که در منطقه‌ای خاص انجام می‌شود، بهره ببرند. به‌عنوان مثال، نفت ثروت ملی است، یعنی فقط مال خوزستان نیست و به همه مردم ایران تعلق دارد. همین‌طور معادن فقط متعلق به مردم یک منطقه نیست، بنابراین باید در قوانین سهم همه مناطق و در بحث آمایش باید تمام مردم کشور در نظر گرفته شوند. این کلیات بحث آمایش است. اما وقتی با جزئیات بیشتری به موضوع نگاه کنیم، روشن می‌شود که باید درباره معادن، نفت، جنگل‌ها و کلیه انفال بررسی جامعی انجام شود که وقتی ما بنا است حق مردم را در این منابع در نظر بگیریم، سهم‌گذاری منطقی باشد. وقتی طرح آمایش معادن مطرح می‌شود، باید مشخص کنیم که نقاط قوت و ضعف و موضوعات امیدوارکننده یا مخاطره‌آمیز در این زمینه چیست.

سه پی

در تمام کارهای مدیریت استراتژیک باید سه P را در نظر بگیریم که عبارتند از: طرح (Project)، برنامه‌ریزی (Plan) و نقشه راه (Program). آمایش بخشی از نقشه راه یا برنامه جامع توسعه است،بنابراین ابتدا باید این ۳ مرحله را طی کنیم تا به بحث آمایش برسیم.

استراتژی آمایش

تنها موضوعی که در حوزه معدن کشور موردتوجه قرار گرفته، این است که استراتژی نقشه راه را تبیین کنیم تا بدانیم وقتی درباره معدنی صحبت می‌کنیم، منابع مالی موجود را چطور باید به آنها اختصاص دهیم. همان‌طور که گفته شد، آمایش موضوعی استراتژیک است و باید بحث محیط‌زیست، زیرساخت‌ها، آب، جاده‌ها، انرژی و دیگر موضوعات اثرگذار را بررسی تا در این مورد شناختی عمومی پیدا کنیم. تا زمانی که نقشه راه دقیق و روشن نباشد یا استراتژی را تدوین نکرده باشیم، نمی‌توانیم وارد بحث آمایش سرزمین شویم. ما هنوز نمی‌دانیم سهم ایرانیان از بخش معدن یا نفت چقدر است و قرار است اینها را چطور به دست‌شان برسانیم.

اصل مغفول

آمایش یکی از آن اصول قانون اساسی است که مغفول مانده و کسی دیگر سراغ آن نمی‌رود و بنابراین هر بخشی (صنعتی، معدنی یا دیگر بخش‌ها) می‌پرسند آمایش یعنی چی؟ ما هنوز نقشه جامع اداره کشور را تدوین نکرده‌ایم تا چه رسد به نقشه جامع اداره آب، معادن و موضوعات اساسی کشور. وقتی درباره موضوع تدوین قانون‌اساسی صحبت می‌کنم مربوط به سال ۵۸ است، وقتی درباره بازنگری قانون صحبت می‌کنم، مربوط به سال ۶۸ است و در تمام این مدت موضوع آمایش جزو مفاد قانون‌اساسی‌مان بوده است. پس چرا هنوز برنامه‌ریزی نشده است؟

جزء از کل

آمایش سرزمین مطالعه‌ای کلی است. پس بررسی سند آمایش سرزمین که در استان‌های مختلف برگزار می‌شود، نمی‌تواند معنای درستی داشته باشد، زیرا این سند نباید از کلیات وارد جزئیات می‌شود. بررسی منطقه‌ای درست مثل آن است که یک تکه مقوا به کسی بدهند و از او بخواهند قطعه‌ای بسازد که یک پازل بزرگ را کامل کند. این کار اصلا شدنی نیست. اول باید تصویر کلی پازل ساخته شود و بعد آن را برش زد و به قطعات کوچک تقسیم کرد. باید اول کل سرزمین را آمایش کنیم و بعد تیغ دست‌مان بگیریم و با ظرافت هر قطعه را جدا کنیم. طرح آمایش ابتدا ملی است و بعد منطقه‌ای می‌شود. یعنی اول باید همه موارد را به‌صورت کلان بررسی و جایگاه کشورمان را در کل منطقه و دنیا مشخص کنیم و بعد وارد بحث تفکیک منطقه آن بشویم.

کجا مسئول است؟

این کاری نیست که به یک یا چند وزراتخانه واگذار شود. باتوجه به وسعت و اهمیت، کار باید برعهده مرکز استراتژیک ریاست‌جمهوری یا سازمان پژوهش‌های مجلس قرار گیرد، بنابراین معلوم نیست که استان‌ها چطور بدون پیش‌نیازهای لازم وارد گود شده‌اند و سرگرم موضوع آمایش سرزمین شده‌اند؟ چارچوب اصلی کار باید از سوی نهادی با چشم‌انداز کلان تهیه شود و مشخص کنیم که ما کجا هستیم و قرار است کجا باشیم. این اتفاق یک‌بار در سال ۱۳۸۴ افتاد و قرار شد که افق ۲۰ساله کشور را مشخص کنند و موضوع آمایش سرزمین هم در تهیه و تدوین این افق بیست‌ساله لحاظ شده بود، همین‌طور قرار بود در برنامه‌های پنج ساله‌ای که مشخص می‌شد، موضوع آمایش پیگیری شود. تا امروز برنامه‌های پنج‌ساله متعددی را پشت‌سر گذاشتیم، اما هنوز برنامه راه تدوین نشده و به‌جایی نرسیده‌ایم. این کاری است که باید براساس مطالعات استراتژیک انجام شود، نه به‌صورت شعاری و بعد از نهایی شدن به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شود تا براساس آن برنامه‌ریزی و حرکت کنند. به‌عنوان‌مثال در طرح اصلی مشخص می‌شود که در سال ۱۴۳۰ و سال ۱۴۴۰ با کمبود کدام ماده مهم روبه‌رو می‌شویم، پس باتوجه به آن باید صنایع را هدایت کنیم. این کار در بسیاری از کشورها انجام شده و می‌شود،برای مثال قطر باتوجه به اینکه می‌خواست در سال ۲۰۲۲ میزبان جام‌جهانی باشد، نیاز به فولاد را پیش‌بینی کرد و از ۱۵، ۱۶ سال پیش سرمایه‌گذاری بزرگی در بخش فولادی انجام یا فرودگاه‌های خود را توسعه داد و اقداماتی از این دست. به‌هنگام آمایش، در همه زمینه‌ها برنامه‌ریزی انجام می‌شود که در کنار هم پازل چشم‌انداز کشور را تکمیل می‌کنند. ما هم اگر بخواهیم در موضوع صنعت پیشرفت کنیم، بحث آمایش را باید جدی بگیریم و از وجوه و ابعاد مختلف باید به آن پرداخت.

به کجا می‌روم آخر؟

فرض کنید، قرار است برای یک نفر برنامه زندگی تدوین شود، باید همه وجوه و جوانب فردی و اجتماعی این شخص موردتوجه قرار گیرد. باید در نظر داشت که وقتی درباره آمایش سرزمین صحبت می‌کنیم، پای ۸۰ میلیون نفر در میان است و بر این اساس به‌معنی دقیق کلمه باید همه‌جانبه باشد. اگر بحث توسعه همه‌جانبه کشور در میان است، باید همه دیدگاه‌ها در کنار هم بنشینند و با یک مدیریت کلان و حرفه‌ای وجوه مختلف را بررسی کنند. به‌طوردقیق مثل این است که کسی بخواهد خانه بسازد. قبل از آغاز کار به‌طورحتم باید طرح و نقشه ساختمان داشته باشد، پی کنی و گودبرداری کند و فونداسیون بسازد و بعد وارد مراحل تکمیلی و روبنایی شود. در بحث توسعه، دقیق نقطه درد ما همین است. نمی‌دانیم هنوز چگونه و باتوجه به چه موضوعاتی باید نقشه‌راه را تهیه و زمینه اجرای آن را فراهم کنیم.

نخستین قدم برای تهیه نقشه راه کشور و آمایش سرزمین، یافتن پاسخ سوالاتی است که مولانا در این بیت پرسیده است: از کجا آمده‌ام، آمدنم بهر چه بود / به کجا می‌روم آخر ننمایی وطنم

> ما هنوز نمی‌دانیم سهام ایرانیان از بخش معدن یا نفت چقدر است و قرار است اینها را چطور به دست‌شان برسانیم

ضرورت آمایش سرزمین

انوشیروان دلیریان ـ کارشناس و صاحب‌نظر مسائل معدن: آمایش سرزمین بهینه‌ترین شکل مطالعه است که باتوجه به شناخت منابع، شرایط اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و اقلیمی ـ و به‌طورکلی همه موضوعات تاثیرگذار روی جمعیت یک سرزمین- انجام می‌شود. به‌طورخلاصه آمایش سرزمین دیدگاهی توسعه‌ای است که رویکرد آن تقسیم بهینه ظرفیت‌های کشور در میان جمعیت ساکن آن است. به‌عنوان مثال، ۹۰ درصد جمعیت کل کشور ما در ۴۵ درصد پهنه خاکی این کشور ساکن هستند و ۵۵ درصد دیگر، تنها در ۱۰ درصد این سرزمین ساکن هستند یا اینکه ۸۶ درصد از شاغلان کشور در نیمه غربی و شمالی ایران قرار دارند و کمتر از ۱۳درصد در نیمه شرقی و جنوبی یا ۶۹ درصد برق‌رسانی در نیمه غربی و شمالی است و ۳۱ درصد در نیمه شرقی و جنوبی. اینها نمونه‌ای از اطلاعاتی است که می‌تواند تحت‌عنوان اطلاعات آمایشی ارائه شود. با همین چند نمونه مشخص می‌شود که چه اطلاعات مهم و متنوعی از آمایش سرزمین به‌دست می‌آید و دانستن آن تا کجا می‌تواند به تصمیم‌گیران کمک کند.

دیدگاه راهبردی

آمایش سرزمین در اصل دیدگاه راهبردی حاکمیت‌ها بر پهنه سرزمینی است که بر آن حاکم هستند. این نشان می‌دهد که متولی اجرای چنین فرآیندی نهادهای حاکمیتی، دولت‌ها و همه ارگان‌ها، سازمان‌ها و نهادهای زیرمجموعه آنها - در حوزه‌های تخصصی - است که اطلاعات هریک در قالب لایه‌های اطلاعاتی یک پنجره واحد تجمیع تا روشن شود در جای‌جای کشور در موضوعات کلانی مانند آب، برق، معادن، راه‌ها، امنیت و امثال آن چه نقاط ضعف و قوت و چه ویژگی‌هایی داریم. در سال ۸۳ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ضوابط ملی آمایش سرزمین را تدوین کرد و به‌تصویب مجلس هم رسید. در نهایت مقرر شد وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای درگیر باتوجه به موضوع، اطلاعات تخصصی موردنظر را کسب کنند و در نهایت در لایه‌های اطلاعاتی پنجره واحد قرار دهند تا به‌عنوان پایگاه داده‌های آمایش سرزمین مورداستفاده قرار گیرد.

چه پرسش‌هایی را پاسخ می‌دهد؟

در آمایش سرزمین بحث ملاحظات امنیتی و دفاعی، شرایط کارآیی و بازدهی اقتصادی، وحدت و یکپارچگی سرزمینی، توزیع و گسترش عدالت سرزمینی و ایجاد تعادل منطقه‌ای، بحث داغ و حساسیت‌زای محیط‌زیست، تعادل و تنظیم روابط درونی و بیرونی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، محرومیت‌زدایی به‌ویژه در بحث جمعیت روستایی و مناطق دورافتاده، کشاورزی، مواد و منابع‌معدنی و موارد متعدد دیگر از این دست که هرکدام مجموعه‌ای از اطلاعات دیگر را در خود دارد، مطرح است.

به‌نظر می‌رسد در دنیای تخصصی امروز هرچه بیشتر سرزمین و ظرفیت‌های آن را بشناسیم و نسبت به آن اطلاعات داشته باشیم، به‌طورقطع می‌توانیم در تصمیم‌گیری‌ها و راهبردهای‌مان بهتر و کارآتر باشیم.

آمایش سرزمین و صنایع مادر

آمایش سرزمین و حوزه معدن و صنایع وابسته، لازم و ملزوم یکدیگر هستند، زیرا صنایعی از این دست جزو حوزه‌های مولد و مادر به‌شمار می‌روند و سایر حوزه‌ها را تحت‌تاثیر خود قرار می‌دهند و صنایع بالادستی بسیاری از فعالیت‌های صنعتی در دنیای امروز هستند، بنابراین در این موارد دانستن اینکه در چه نقطه‌ای از کشور به چه میزان از زیرساخت‌های موردنیاز دسترسی داریم و اینکه چگونه می‌توانیم از آن استفاده کنیم، بسیار حائزاهمیت است. برای مثال اگر طرح آمایش سرزمین مناسبی داشتیم، بعضی از کارخانجات فرآوری که آب‌بر هستند را در نواحی خشک و مرکزی ایران برپا نمی‌کردیم و جانمایی درست‌تری برای آن انجام می‌دادیم. پس امروز آمایش سرزمینی در حوزه معدن کمک می‌کند که بدانیم در چه نقاطی از کشور ظرفیت معدنی داریم و آیا از پیش‌نیازهای لازم برای بهره‌برداری از معادن برخوردار هستیم یا خیر. کدام منطقه مستعد توسعه است. نقاط قوت و ضعف در حوزه معدن چیست و چگونه باید نیازهای معدنکاری را در هر نقطه‌ای مرتفع کرد. به‌طورخلاصه هرجایی که قرار است واحد معدنی احداث شود، چه در اشل بزرگ ـ که به‌طورمعمول دولتی است ـ و چه در اشل کوچک، به‌طورقطع دسترسی به اطلاعات آمایشی بسیار راهگشا خواهد بود.

بحران زیست‌محیطی

آمایش سرزمین درست و دقیق در زمینه منابع تامین آب، شناسایی کریدورهای بادخیز در پهنه‌های کشور، ظرفیت‌های معدن و صنایع‌معدنی، شرایط زیست‌محیطی و تنوع گونه‌های جانوری و دیگر نکات و مسائل ضروری لایه‌های اطلاعاتی مفیدی فراهم می‌کند تا برای مثال با استناد به آن در کانون‌های بادخیز استان‌های غربی و شمال‌غربی کشور مجوز معدنی صادر نشود. اطلاعات جامع این مطالعه می‌تواند موجب صیانت از منابع آب، محافظت از خاک، هوا و پوشش گیاهی، حفظ گونه‌های جانوری، مدیریت ریزگردها و دیگر موضوعات پراهمیت زیست‌محیطی شود، زیرا باوجود اینکه انسان روی زمین پادشاهی می‌کند، اما اینجا محل زندگی سایر موجودات زنده هم هست و بهره‌بردن از اطلاعات آمایشی به ما معدنکاران کمک می‌کند تا در زمینه جانمایی مناسب، انجام عملیات بازسازی، احیا و ترمیم، استفاده از فناوری‌های روزآمد و مناسب و دیگر سیاست‌های حرفه‌ای، بهترین گزینه را انتخاب کنید.

سخن پایانی

سند ملی آمایش سرزمین در اسفند ۱۳۹۹ به تصویب شورای‌عالی آمایش سرزمین رسید. گفته شد، این سند تصویری از جهت‌گیری بلندمدت سرزمین تا افق ۱۴۲۴ را به‌نمایش می‌گذارد، اما امروز، هنوز اثری از اجرای سند در عرصه ملی و نشانی از آن در تصمیم‌گیری‌های کلان در حوزه معدن به‌چشم نمی‌خورد.

دانش‌بنیان‌ها کمربند بیابانی کشور را باز می‌کنند

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کارشناسان معتقدند مدیریت غلط در استفاده از منابع سرزمینی در کنار آثار زیانبار تغییر اقلیمی باعث شده شمار اراضی بیابانی کشور بیش از گذشته افزایش یابد. حدود ۱۲ میلیون هکتار زمین بارور در سراسر جهان به‌علت تخریب از بین رفته و این آمار هرساله در حال افزایش است. بیابان‌زایی به‌معنی توسعه شرایط بیابانی در مناطقی است که در ابتدا زمینی بارور بوده‌اند، اما به‌واسطه فعالیت‌های مخرب انسانی انجام‌گرفته در این مناطق، در حال حاضر به زمین‌هایی بایر تبدیل شده‌اند. فعالیت‌هایی مانند جنگل‌زدایی، چرای بیش از حد و حفاظت ضعیف از خاک از جمله علل جدی بیابان‌زایی قلمداد می‌شود. به‌نقل از ایمنا، ۳۰ میلیون هکتار از عرصه‌های ملی کشور را بیابان تشکیل می‌دهد. در حالی که سالانه باید در ۵ تا ۱۰ میلیون هکتار از اراضی کشور عملیات آبخیزداری انجام بگیرد، اما به‌دلیل کمبود اعتبار میانگین این رقم در حال حاضر تنها یک‌ونیم میلیون هکتار است. در این میان نباید از اقدامات موثر دانش‌بنیان‌ها که با کمک فناوری در تلاش برای مهار این بحران هستند، غافل باشیم. مالچ‌های زیستی و غیرنفتی، کاشت گیاهان مقاوم به خشکی، تنها بخشی از فعالیت‌های معمول این شرکت‌ها برای مبارزه با بیابان‌زایی است. روز جهانی بیابان‌زدایی بهانه‌ای شد تا به بررسی فعالیت‌های دانش‌بنیان در این عرصه بپردازیم.

عکس: آیدا فریدی

بیابان‌زایی نتیجه بی‌توجهی مسئولان

آمار می‌گوید کشور ما یک درصد خشکی‌های جهان را به خود اختصاص داده، اما وسعتی معادل ۲.۲ درصد از مجموع کل بیابان‌های جهان را دارا است و ۱۷ استان کشور پدیده بیابان و بیابان‌زایی را تجربه می‌کنند. این مسئله پیامدهایی مانند قحطی، فقر، مهاجرت و بیکاری را به‌دنبال دارد و خسارات جبران‌ناپذیری را به‌بار می‌آورد. به‌عبارت دیگر، ایران جزو کشورهایی است که در کمربند گرم و خشک و بیابانی کره زمین قرار دارد. جز مناطق شمالی و شمال‌غربی بارندگی در بیشتر مناطق این کشور کم است. وجود بیابان‌ها در مناطق مرکزی و کمبود بارش به خودی خود شرایط زندگی را برای هموطنان‌مان در این مناطق دشوار کرده است، اما در سال‌های اخیر با کاهش درصد پوشش گیاهی و برداشت بی‌رویه از منابع آب‌های زیرزمینی و مهم‌تر از همه این عوامل بی‌توجهی مسئولان و برنامه‌ریزان در دستگاه‌های اجرایی باعث شده بیش از پیش بیابان‌زایی در ایران پیشرفت داشته باشد. باتوجه به اینکه بیابان‌زایی تاثیر مستقیمی بر زندگی تمام مردم ایران دارد؛ آگاهی مردم از وضعیت بیابان‌های کشور و به‌ویژه مسئله بیابان‌زایی دارای اهمیت بسیاری است.

خرابکاری انسان در طبیعت

نادرقلی ابراهیمی،دبیر کارگروه توسعه‌فناوری‌های آب، خشکسالی، فرسایش و محیط‌زیست معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در گفت‌وگو با صمت گفت: شرایطی که امروز درباره بیابان‌ها در کل کره خاکی حاکم شده است، ناشی از مدیریت نکردن منابع آب و خاک و فرصت‌های سرزمینی است. تاکنون آن‌گونه که باید از منابع آب و خاک استفاده نشده و دخل و تصرف بیش از اندازه‌ای انجام گرفته است، همچنین نگرش علمی نادرست باعث شده است که چنین شرایطی برای کل دنیا از جمله ایران به‌شکلی حاد خود را نشان دهد. بخشی از این معضل، ناشی از تغییر اقلیم است، اما نباید فراموش کنیم که تغییر اقلیم تاثیر کمتری نسبت به فعالیت‌های انسانی داشته است. در کل مجموعه عوامل انسانی و محیطی نظیر تغییرات آب‌وهوایی در فصول مختلف، نظیر بارش‌ها و بادهای غیرمتعارف و فرسایش‌های با سرعت بالا باعث شده است که کشور در معرض تنش‌های شدید محیطی و فرسایش قرار بگیرد. درست است که شرایط حاد و نگران‌کننده‌ای در طبیعت به‌وجود آمده است، اما براساس نظر کارشناسان می‌توان با پیگیری روش‌های سازگارانه تاثیرات تغییر اقلیم را خنثی کرد. روش‌های مختلفی درباره مدیریت بیابان و بیابان‌زدایی وجود دارد. در واقع نحوه شناسایی منابع بیابانی، تعیین پهنه بیابانی در کشور و در دنیا، شناخت منشأ بیابان‌ها از مواردی بوده است که دانشمندان بیش از هر مورد دیگری آن را موردمطالعه قرار داده‌اند. به‌طور کلی فرسایش دامی ناشی از چرای بی‌رویه و مدیریت غیرمتعارف منابع، باعث شده است که بیابان‌ها در کشور ما زایش داشته باشند.

وی افزود: چند سالی می‌شود که شرکت‌های دانش‌بنیان در این عرصه و در راستای کاهش بیابان‌زایی فعالیت می‌کنند. کاشت انواع گیاهان، درخت‌ها و بوته‌های مقاوم به خشکی که بتوانند در شرایط نامناسب پرورش یابند، یکی از اقداماتی است که این شرکت‌ها در راستای کاهش اراضی بیابانی انجام داده‌اند، همچنین از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان برای تثبیت خاک بیابان‌ها و جلوگیری از گرد و غبار روش‌های مختلف مهندسی به‌کاربرده می‌شود. یکی از این روش‌ها، تولید مالچ‌های زیستی و غیرنفتی است که باعث تثبیت پوشش خاک در سرزمین و مناطق مختلف در بیابان‌ها می‌شود. ابراهیمی گفت: از دیگر فعالیت‌هایی که شرکت‌های دانش‌بنیان به‌ثمر رسانده‌اند، مباحث مربوط به مدیریت تولید و اقتصادی کردن بیابان‌ها است؛ اینکه بتوان از بیابان‌ها به‌عنوان یک عرصه اقتصادی بهره جست، می‌تواند فرصتی باشد برای جذب سرمایه‌گذاری.وی بااشاره به تخصیص تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان که در این عرصه فعالیت می‌کنند، گفت: از آنجایی که بیابان‌زدایی و مباحث مربوط به بیابان در زمره فعالیت‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی کشور محسوب می‌شود، دولت باید نسبت به آن حساسیت بیشتری به‌خرج دهد. به‌عبارت دیگر، این مباحث از دیدگاه سرمایه‌گذاران، ارزش سرمایه‌گذاری ندارد و دولت باید پیگیر پروژه‌های مربوط به بیابان‌زدایی باشد. از این جهت در معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، بسیاری از پروژه‌هایی که در راستای بیابان‌زدایی کلید خورده است، موردحمایت هم قرار گرفته‌اند. از جمله این حمایت‌ها ارائه تسهیلات بلاعوض یا ارزان‌قیمت برای ایجاد شرایطی است تا شتاب‌دهنده‌ها وارد این عرصه شوند. برای مثال اقدامات بیابان‌زدایی دریاچه ارومیه موردحمایت این معاونت قرار گرفته است. همچنین در برخی مناطق بیابانی خوزستان، سیستان یا بوشهر هم تحت‌حمایت معاونت علمی ریاست‌جمهوری قرار گرفته است.

همکاری بین سازمانی داریم

قلی‌ابراهیمی درباره همکاری بین‌سازمانی در راستای حمایت از پروژه‌های مربوط به بیابان‌زدایی که شرکت‌های دانش‌بنیان مشغول به پیگیری آن هستند، گفت: ۲ سازمان اصلی در حوزه محیط‌زیست و بیابان‌ها وجود دارد که وظیفه پیگیری پروژه‌های فناورانه را دارد. یکی سازمان منابع‌طبیعی و آبخیزداری و دیگری سازمان محیط‌زیست است. به‌طورعموم سازمان محیط‌زیست به‌صورت ستادی عمل می‌کند و وارد عرصه میدان و اجرا نمی‌شود، اما کمیسیون مشترک با معاونت علمی دارد که به حمایت از پروژه‌های مربوط به بیابان‌زدایی می‌پردازند. برهمین اساس برای حمایت و فراگیری فعالیت افرادی که ادعای تولید انواع خاک‌پوش‌ها را دارند یا با روش‌های غیرنفتی و زیستی می‌توانند به تثبیت بیابان‌ها بپردازند، با همکاری این ۲ نهاد تصمیم‌گیری می‌شود. چنین روالی با سازمان آبخیزداری و منابع طبیعی هم داریم که امکانات میدانی و اجرایی در اختیار نوآوران قرار داده می‌شود و یک ارتباط مناسبی بین مجموعه معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و سازمان محیط‌زیست و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری برقرار شده است.

درهای باز محیط‌زیست به روی دانش‌بنیان‌ها

«درهای سازمان حفاظت محیط‌زیست به روی شرکت‌های دانش‌بنیان باز است تا از جوانان برای حفاظت از محیط‌زیست یاد بگیریم». این سخن نورالله مرادی، دبیر نخستین همایش ملی «محیط‌زیست و تولیدات دانش‌بنیان، نیازها و فرصت‌ها» بود که به اهمیت همکاری‌های نهادی اشاره داشت. مرادی بااشاره به اینکه رهبر معظم انقلاب نگاه آینده‌نگرانه‌ای داشته‌اند و با نام‌گذاری امسال با محوریت دانش‌بنیان موجب شده‌اند تا رویکرد جدیدی در زمینه تولید داشته باشیم، اظهار کرد: با دستور رئیس سازمان، ۴۳۷ شرکت دانش‌بنیان در زمینه محیط‌زیست شناسایی شده و در این همایش شرکت کرده‌اند. امیدواریم به‌زودی نمایشگاهی بزرگ در این زمینه برای شرکت‌های دانش‌بنیان برگزار کنیم.گفتنی است، یکی از اهداف و رسالت‌های کلان صندوق ملی محیط‌زیست ارائه تسهیلات به صنایع متقاضی برای رفع چالش‌های محیط‌زیستی آنها است. سجاد انجم‌شعاع، مدیرعامل صندوق ملی محیط‌زیست درباره مهم‌ترین رویکرد این صندوق در باب پروژه‌های زیست‌محیطی گفت: مهم‌ترین اقدام از دید صندوق ملی محیط‌زیست، استفاده از سازکارهای مالی و اقتصادی مناسب با شرایط حاضر اقتصادی کشور برای کاهش ریسک ورود بخش خصوصی به‌طورعام و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌طور خاص در حوزه محیط‌زیست و بیابان‌زدایی است.

توجه به ظرفیت مردمی، یک حلقه مفقوده

وی افزود: همان‌طور که تا پیش از این هم اشاره شده، ۲ حلقه مفقوده مهم در سال‌های گذشته در بحث اقتصاد محیط‌زیست عبارت بوده‌اند از: غفلت از ظرفیت بخش مردمی و خصوصی کشور و دوم غفلت از استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان. برای این منظور لازم است در گام اول ظرفیت‌های حوزه محیط‌زیست کشور که قابل‌واگذاری به بخش خصوصی است، احصا شود و با سازکار قانونی لازم به آنان منتقل شود. در گام دوم همان‌طور که در اصل ۵۰ قانون اساسی مسئولیت حفاظت از محیط‌زیست را وظیفه عمومی تلقی کرده با ایجاد سازکار مناسب درآمدی و نظارتی شاهد حفاظت پایدار از محیط‌زیست کشور توسط مردم باشیم و در گام سوم سازمان حفاظت محیط‌زیست باید به یک دستگاه درآمدزا برای دولت تبدیل شود نه یک دستگاه هزینه‌بر، بنابراین می‌توان گفت امروزه استفاده از روش‌های مشارکت بخش عمومی ـ خصوصی (PPP) در حوزه محیط‌زیست کشور یک الزام است. انجم‌شاع گفت: حال در اجرای این فرآیند جدید استفاده از شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان چه در حوزه نظارت و پایش، چه در حوزه نگهداری و حفظ تنوع زیستی و حتی بهره‌برداری از پروژه‌های محیط‌زیست کشور می‌تواند موثر باشد، چون کارنامه شرکت‌های دانش‌بنیان در سایر حوزه‌ها به‌طور کلی موفقیت‌آمیز بوده است و موجب تحولات گسترده و مثبت شده است، بدین‌ترتیب از خلاقیت و نوآوری شرکت‌های دانش‌بنیان بهره‌گیری می‌شود و می‌توان با راهکارهایی که صرفه اقتصادی بالاتری دارد، نتایج بهتری را در حوزه محیط‌زیست کسب کرد. همچنین نقش سازمان باید به‌عنوان یک نهاد سرمایه‌پذیر در کنار انجام وظایف حاکمیتی خود باشد و در عین حال از انگیزه‌های اقتصادی و سودآوری بخش غیردولتی به‌عنوان موتور محرک و پیشران حفظ محیط‌زیست و کاهش آلایندگی به‌درستی استفاده کند. وی بااشاره به اقدامات در دست اجرا از سوی این صندوق گفت: اقدامات در دست اجرای صندوق برای حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان را می‌توان به فراخوان شرکت‌های دانش‌بنیان و همفکری و جلب نظرات و ایده‌های آنان، طراحی مدل مالی و اقتصادی برای همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان، همکاری با سایر نهادهای مالی دیگر درباره ارائه منابع تلفیقی مشترک مانند صندوق نوآوری و شکوفایی، همکاری راهبردی با نهادهای متولی برای جلب مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان از جمله ستاد نانو از جمله اقداماتی است که در حال حاضر از سوی صندوق برای توسعه فعالیت‌های زیست‌محیطی دانش‌بنیان‌ها در دست اجرا است. علاوه بر اقداماتی که در برنامه میان‌مدت این صندوق (تا پایان دولت سیزدهم) در دستور کار صندوق قرار دارد شامل این موارد گفته‌شده است؛ مشارکت در سرمایه‌گذاری در طرح‌های دانش‌بنیان حوزه محیط‌زیست، ارائه تسهیلات مالی جذاب برای تامین مالی طرح‌های دانش‌بنیان و مشارکت در ایجاد بستر و پلتفرم بازارگاه‌های مرتبط با محیط‌زیست.

سازمان، تسهیلگری می‌کند

وی بااشاره به نقش نظارتی سازمان محیط‌زیست گفت: همان‌گونه که مشهود است، در سال‌های گذشته، نقش سازمان به‌طورعمده یک نقش نظارتی بوده است. در دولت سیزدهم، این نگاه تغییر کرده است و استفاده حداکثری از مردمی کردن اقتصاد در حوزه محیط‌زیست در دستور کار قرار گرفته است. در این راستا سازمان قصد دارد رویکرد تسهیلگری و به اصطلاح کاتالیزوری بیشتری را ایفا کند و با ایجاد مشوق‌های لازم و طراحی مکانیزم‌های اقتصادی و اجتماعی منجر به جلب مشارکت حداکثری مردم در حفظ و احیای محیط‌زیست و کاهش آلاینده‌ها شود. در این خصوص طرح‌های جدیدی در دست بررسی و تهیه داریم تا اینکه سازمان محیط‌زیست را به‌عنوان یک سرمایه‌پذیر موفق برای بخش خصوصی کشور بشناسیم که تا در آینده شاهد محیط‌زیست سالم و بدون هزینه برای دولت با مجهز شدن به دانش روز دنیا باشیم.

> درهای سازمان حفاظت محیط‌زیست به روی شرکت‌های دانش‌بنیان باز است تا از جوانان برای حفاظت از محیط‌زیست یاد بگیریم

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده پدیده بیابان‌زایی به‌صورت پیش‌رونده‌ای نه‌تنها کشور ما، بلکه کشورهای گرم و خشک را تهدید می‌کند. حال باتوجه به موارد یادشده بیابان‌زدایی فرآیندی است که بهتر است با آگاه‌سازی عمومی در قالب پروژه‌ها اجتماعی پیگیری شود و نیازمند توجه و حمایت دولت و حاکمیت است.همچنین نقش فناوری و دانش‌بنیان‌ها می‌تواند تاثیر جدی بر آینده این معضل بگذارد، چرا که فعالان عرصه محیط‌زیست می‌توانند با کمک فناوری اقدامات چشمگیری در راستای بیابان‌زدایی به‌ثمر برسانند.

یادداشت

بیابان‌زدایی از کتاب‌ها آغاز می‌شود

مهتاب دمیرچی
روزنامه‌نگار

اگرچه بیابان یک پدیده طبیعی است که در واکنش به شرایط اقلیمی طبیعی به‌وجود می‌آید، اما این پدیده از طریق فعالیت‌های انسانی که منجر به نبود تعادل در طبیعت می‌شود، گسترش می‌یابد. بیابان‌زدایی مسئله‌ای است که مردم با تمام وجود درکش کرده‌اند. این مولفه در سال‌های اخیر به‌قدری مهم است که باید هر کاری برای آن کرد و برای آگاهی‌بخشی در کتاب‌ها و مقالات از هر راهی باید بهره جست. دستگاه‌های اجرایی کشور ما در عموم مسائل، وقتی که با بحران مواجه می‌شوند، تازه توجه‌شان به آن مسئله محیطی جلب می‌شود. در واقع می‌توان گفت، بیشتر مدیریت ما، مدیریت بحران است و مدیریت ریسک نداریم. ایران از نظر زیست‌محیطی جزو کشورهایی است که باید مدیریت ریسک بالایی داشته باشد تا مدیریت بحران. باید قبل از رخداد حوادث طبیعی پیش‌بینی دقیقی انجام و بعد پایش و جلوگیری شود، در حالی که بی‌توجهی به این محتوا و حاصل کار پژوهشگران باعث شده که ما فقط در لحظه عمل کنیم. امروز مردم کشورمان مسئله بیابان‌زایی را باوجود ریزگردها و از بین رفتن پوشش گیاهی که هرساله درصد آن کاهش می‌یابد را با گوشت و پوست خود درک کرده‌اند و می‌توان گفت عموم مردم پیگیر مسائل و راه‌حل‌های این حوزه هستند، اما آگاهی باید بیش از پیش انجام گیرد تا بسیاری از اقداماتی که خود مردم انجام می‌دهند و باعث بیابان‌زایی می‌شود، کاهش پیدا کند. شاید فکر کنید که بیابان‌زایی تنها منجر به خشک شدن قسمتی از زمین می‌شود و نقشی در سرنوشت و روزگار ما آدم‌ها ندارد، اما جز پیامدهایی مثل از بین رفتن پوشش گیاهی، گرد و خاک زیاد در یک منطقه، کم شدن بارندگی، فرسایش خاک، حاصلخیز نبودن زمین، افت آب‌های زیرزمینی و از بین رفتن حیات‌وحش، باید منتظر معضلاتی همچون بیکاری، گرسنگی، فقر و مهاجرت ناشی از بیابان‌زایی هم باشیم که همه در اثر این پدیده رخ می‌دهد؛ بنابراین رسالت بشر امروزی این است که «بیابان‌زایی» را به «بیابان‌زدایی» تبدیل کند. برای این نقش مهم، آگاهی و کسب اطلاعات اصلی‌ترین کلیدی است که می‌توان زمان را به بشر هدیه دهد. کتاب‌های زیادی در این زمینه داریم، چه کتاب‌هایی که مستقیم به مسئله بیابان پرداخته شده و چه زیر موضوعاتی که در ارتباط با این موضوع هستند زیاد منتشر شده است که علاوه بر دانشگاهیان و پژوهشگران برای عموم مردم هم خالی از لطف نیست. این حقیقت دارد که ترجمه در این حوزه بیشتر از تالیف است، اما اصلا ناراحت‌کننده نیست، چرا که این امر نشانگر اهمیت این علم و پیشرفت‌هایش در سطح جهان برای مترجمان و پژوهشگران این حوزه است. کتاب‌های ترجمه بازتاب علم روز بیابان‌شناسی است که کمک شایانی به تحقیقات و یادگیری روش‌های پژوهش می‌کند. در برخی از این تالیفات و تحقیقات، محتواهایی منتشر می‌شود که برای ایران و مسئولان مربوط بسیار هشداردهنده و راهگشا است؛ چرا که روش‌های اجرایی مهمی را پردازش می‌کند. البته اگر دستگاه‌های مرتبط اهمیت کافی برای این موضوع قائل شوند. در واقع تولید محتوای خوبی در این زمینه داریم، اما توجهی به آن نمی‌شود از نظر کار و تحقیقات و پژوهش مشکل خاصی وجود ندارد و به‌طبع نتیجه این تحقیقات هم در کتاب‌ها بازتاب داده می‌شود، اما توجه درخوری به آنها در برنامه‌ریزی‌های محیطی انجام نمی‌پذیرد. وسعت بیابان‌های کشور حدود ۴۲ میلیون هکتار است و حدود ۲ میلیون هکتار از آن هم در مناطق به‌طور کامل بحرانی قرار دارد و به‌نظر می‌رسد طرح‌های حمایتی و اشتغالزایی در این مناطق باید نسبت به گذشته افزایش پیدا کند، هرچند این اراضی تبدیل به بیابان شدند و قابل‌استفاده نیست، با این وجود می‌شود از فناوری‌ها و روش‌های مختلفی برای سبز کردن بیابان استفاده کرد. از جمله مشارکت‌های مردمی می‌توان به روز درختکاری اشاره کرد، اما موضوع واقعی مشارکت تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری و تهیه یک کار یا اقدام مشترک برای اجرای پروژه‌ها است.

نوبت اول
شناسه ۱۳۳۴۸۹۶

آگهی موضوع ماده ۳ و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون
تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی آمل مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

املاک متقاضیان واقع در بخش چهار ثبت آمل- دهستان جلاو

۱- اصلی (قریه زرخونی جلاو)

۵۸ فرعی آقای سهراب صالحی‌زرخونی در ششدانگ یک قطعه زمین با ساختمان احداثی به مساحت ۷۳۲،۰۸ مترمربع خریداری شده بلاواسطه از ورات فرج‌اله صالحی زرخونی و مع‌الواسطه از شفیع شفیع‌زاده.

لذا به موجب ماده ۳- قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳- آیین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها رای هیات الصاق تا در صورتی‌که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۳ آئین‌نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۴/۱۱

فیض‌اله ذبیحی، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک آمل

نوبت اول
شناسه ۱۳۳۴۱۷۶

آگهی موضوع ماده ۳ و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون
تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی آمل مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

املاک متقاضیان واقع در بخش چهار ثبت آمل- دهستان جلاو

۲۶- اصلی (قریه گنگوج کلا)

۶۶۹ فرعی آقای سهراب فرجنیا در ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی با کاربری باغی به مساحت ۲۲۵،۲۰ مترمربع خریداری شده بلاواسطه از احمد مهربویان.

لذا به موجب ماده ۳- قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳- آیین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها رای هیات الصاق تا در صورتی‌که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۳ آئین‌نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۴/۱۱

فیض‌اله ذبیحی، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک آمل

یادداشت

گازهای گلخانه‌ای، مسئول تغییر اقلیم

فاطمه دلیر
کارشناس محیط‌زیست

مالیات‌های زیست‌محیطی که به‌عنوان مالیات‌های سبز یا مالیات آلودگی نیز شناخته می‌شوند، طیف گسترده‌ای از هزینه‌های قانونی بر مشاغل و افراد خصوصی هستند و هدف از آن کاهش انجام اقداماتی است که به محیط‌زیست آسیب وارد می‌کنند. دو دسته مالیات زیست‌محیطی وجود دارد که دسته اول با هدف مجازات افرادی که موجب آسیب به اکوسیستم می‌شوند اخذ می‌شود و دسته دوم برپایه ارائه مشوق‌های لازم به دوستداران محیط‌زیست با استفاده از روش‌ها و فناوری‌های دوستدار محیط‌زیست به اجرا درمی‌آید. اخذ مالیات‌های زیست‌محیطی سال‌هاست که در دستور کار بسیاری از کشورهای در حال توسعه قرار گرفته و با دو هدف درآمدزایی و انجام تعهدات کشورها در زمینه تغییرات آب و هوا و توسعه پایدار اجرا شده است. از انواع مالیات‌های سبز، مالیات کربن است که هدف آن کمک به کشورها برای کاهش ۸۰ درصدی انتشار گازهای گلخانه‌ای است و طبق تعهدات بین‌المللی باید تا سال ۲۰۵۰ محقق شود. مالیات کربن یک گزینه سیاستی است که با هدف محدود کردن انتشار گازهای گلخانه‌ای مبتنی بر کربن که عامل تغییرات اقلیمی است، اجرا می‌شود. این برنامه مطابق با تعهداتی است که کشورها تحت توافقنامه پاریس پذیرفته‌اند. مالیات کربن بر انتشار گازهای گلخانه‌ای قیمت می‌گذارد و در نتیجه شرکت‌ها را برای سرمایه‌گذاری در فناوری پاک‌تر یا روی آوردن به شیوه‌های کارآمدتر ترغیب می‌کند؛ به این ترتیب ممکن است مصرف‌کنندگان تشویق شوند تا در بهره‌وری انرژی سرمایه‌گذاری کنند، سبک زندگی خود را تغییر دهند یا در صورت وجود گزینه‌ها، به استفاده از اشکال پاک‌تر انرژی روی بیاورند. علاوه بر این، می‌توان از درآمدهای اضافی برای سرمایه‌گذاری در توسعه پایدار استفاده کرد. مالیات‌های پاک، دارای مزایای متعددی هستند که این مزایا را می‌توان چنین بیان کرد: استفاده از فناوری کنترل آلودگی را تشویق می‌کند، اما اجبار نمی‌کند و استفاده از آن را گسترده می‌کند؛ بنابراین هزینه‌ها کاهش پیدا می‌کند و نوآوری در زمینه فناوری کاهش آلودگی افزایش می‌یابد که دلیل آن افزایش ماندگاری جایگاه صنعتی برای تولیدکنندگان چنین فناوری است. قدرت کنترل بیشتری به تنظیم‌کننده‌ها و کسب‌وکارها بر هزینه‌های آتی یک برنامه ضدآلودگی می‌دهد که این به‌دلیل انعطاف‌پذیری نرخ‌های مالیاتی و عدم دستیابی به سطح آلودگی هدف در صورت بالا رفتن هزینه‌ها است. طرفداران این سیستم همچنین ادعا می‌کنند این درآمد به جبران سایر مالیات‌هایی که از نظر اقتصادی مخدوش‌تر هستند، مانند مالیات بر درآمد و سایر مالیات‌های حقوق و دستمزد، کمک می‌کند. با این پول خزانه می‌تواند کمتر به مالیات‌هایی که در تصمیمات اقتصادی افراد و بنگاه‌ها دخالت می‌کنند، متکی باشد. این منبع درآمد همچنین می‌تواند برای رفع مشکل زیست‌محیطی با اختصاص آن به رفتار یارانه‌ای که اثرات خارجی منفی را کاهش می‌دهد، مورد استفاده قرار گیرد. یک مثال مناسب می‌تواند درآمدهای جمع‌آوری‌شده از مالیات گازسوزها باشد که برای یارانه یا جبران معافیت‌های مالیاتی خودروهای هیبریدی استفاده می‌شود. در دنیا الگوهای موفقی وجود دارند که از جمله آنها می‌توان به مالیات کیسه‌های پلاستیکی در ایرلند، طرح بازپرداخت سپرده در فنلاند، مالیات دفن زباله در انگلستان، مالیات NOx در سوئد و مجوز ماهیگیری در ایرلند اشاره کرد.

با نگاهی کوتاه به قانون مالیات کیسه‌های پلاستیکی در ایرلند درمی‌یابیم در سال ۲۰۰۲، ایرلند مالیات ۰.۱۵ یورویی برای کیسه‌های پلاستیکی را در محل فروش معرفی کرد که در سال ۲۰۰۷ به ۰.۲۲ یورو افزایش یافت. هدف از وضع این مالیات کاهش مصرف و اثرات نامطلوب کیسه‌های پلاستیکی بر محیط‌زیست و چشم‌انداز این حوزه بود. در نتیجه این قانون کیسه‌های پلاستیکی دور ریخته شده از ۵ درصد کل آلودگی زباله در سال ۲۰۰۱ به ۰.۱۳ درصد در سال ۲۰۱۵ کاهش یافت. این مالیات ۲۰۰ میلیون یورو در یک دوره ۱۲ ساله درآمد ایجاد کرد و درآمد حاصل صرف تامین مالی پروژه‌های زیست‌محیطی در سراسر ایرلند شد. مالیات کیسه‌های پلاستیکی ایرلندی به‌عنوان یکی از موفق‌ترین و پراستقبال‌ترین اقدامات زیست‌محیطی معرفی‌شده در دنیا به‌شمار می‌رود. وضع چنین مالیات‌هایی در ایران نیز می‌تواند بسیار کارآمد باشد و در صورت درست اجرا شدن، انتشار آلاینده‌ها را در بازه زمانی مناسب کاهش دهد.

به بهانه روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی مطرح شد

ایران رکورددار بیابان‌زایی در جهان

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

۱۷ ژوئن به‌عنوان روز جهانی مبارزه با بیابان‌زایی نام‌گذاری شده و دغدغه‌مندان حوزه محیط‌زیست این روز را در کشورهای مختلف گرامی می‌دارند. بیابان‌زایی ناشی از خشکسالی‌ها و قحطی‌های شدید در اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل ۱۹۷۰، به‌عنوان یکی از معضلات کشورهای توسعه‌نیافته در سطح بین‌المللی مطرح شد. در سال ۱۹۹۴، پس از تدوین نهایی کنوانسیون مقابله با بیابان‌زایی، ۱۷ ژوئن ازسوی سازمان ملل روز جهانی مبارزه با بیابان‌زایی نام گرفت.

در سایه خشکسالی و تغییر اقلیم دهه‌های اخیر، روند بیابانی شدن ایران سرعت گرفت و طبق محاسبات سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری، هم‌اکنون ۳۲ میلیون هکتار از اراضی یعنی یک‌پنجم مساحت کشور در معرض خطر بیابان شدن قرار دارد؛ پدیده‌ای که باعث کاهش حاصلخیزی خاک و تخریب سرزمینی در اراضی جنگلی، تالابی، بیابانی و کشاورزی می‌شود. صمت به بهانه روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی با کارشناسان این حوزه گفت‌وگو کرده است.

اجرای پروژه‌های عمرانی و بهم زدن سطح خاک بدون‌توجه به حساسیت خاک به فرسایش بادی، تبدیل غیراصولی جنگل‌ها و مراتع، رهاسازی اراضی زراعی حساس به فرسایش آبی و بادی و شیوه‌های نامناسب آبیاری از عوامل اصلی بیابان‌زایی است

بیابان‌زایی مختص ایران نیست

اسماعیل کهرم، استاد دانشگاه، بوم‌شناش و فعال محیط‌زیست در گفت‌وگو با صمت با بیان اینکه ایران رکورددار بیابان‌زایی در جهان است، گفت: جنگل‌ها قبل از انسان به‌وجود آمدند و بیابان‌ها بعد از انسان؛ پس بیابان دست‌ساز ما انسان‌هاست.

وی با تاکید بر اینکه ایران در حال حاضر ۹۰ میلیون هکتار مرتع دارد، اما تا ۴ برابر ظرفیت این مراتع از آنها بهره‌برداری می‌شود، اظهار کرد: پاک‌تراشی جنگل و چرای بی‌رویه دام در مراتع از عوامل اصلی بیابان‌زایی در ایران است که بی‌هیچ نظارتی روز به روز افزایش می‌یابد.

این استاد دانشگاه تصریح کرد: با حذف پوشش گیاهی و عریان شدن خاک، خاکدانه‌ها انسجام خود را از دست می‌دهند و حرکت می‌کنند و این آغاز فرآیند بیابان‌زایی است.

کهرم افزود: ارتفاع مناسب خاک برای کشاورزی ۳۰ سانتی‌متر است و اگر گیاهی که خاکدانه‌ها را منسجم کرده برداشته شود، مدت‌های مدیدی طول می‌کشد تا خاک باروری ایجاد شود.

این فعال محیط‌زیستی درباره تفاوت بیابان و بیابان‌زایی گفت: بیابان یک بیوم (سرزمین) یا یک نوع اکوسیستم است که به‌طور طبیعی در زمره بیوم‌های کلان کره زمین به‌شمار می‌آید. این بیوم در کنار سایر بیوم‌ها مانند جنگل‌های حاره‌ای، جنگل‌های معتدله، علفزار و بوته‌زار قرار دارد؛ اما بیابان‌زایی یا Desertification یا بیابانی شدن پدیده‌ای است که در اثر عملکرد نادرست انسان در طبیعت پدید می‌آید. بیابان‌زایی ناشی از تخریب خاک در مناطق خشک، نیمه‌خشک و کم‌رطوبت است که بر اثر عوامل مختلف از جمله تغییر آب‌وهوا و فعالیت‌های انسانی حادث می‌شود. این پدیده یک‌ششم جمعیت جهان، ۷۰ درصد اراضی خشک و نیز یک‌چهارم مساحت جهان را تحت تاثیر اثرات منفی خود قرار داده است.

این استاد دانشگاه با اشاره به تفاوت کویر و بیابان، مناطق کویری ایران را بسیار منحصر به‌فرد و ارزشمند توصیف کرد و گفت: تنوع گیاهی کویر فوق‌العاده است و نادرترین جانوران در این مناطق زیست می‌کنند و باید بر حفاظت هرچه بیشتر از اکوسیستم‌های کویری اهتمام ورزید.

کهرم بیان کرد: بارش کم، نوسان شدید دما، دمای بالا و تبخیر زیاد، پوشش گیاهی بسیار فقیر و پراکنده و خاک‌های دارای مواد آلی کم و اغلب جوان و کم تحول یافته از ویژگی‌های بیابان‌هاست.

▣ فکری به حال بیابان‌زایی کنیم

این بوم‌شناس با تاکید بر اینکه اگر فکری به حال بیابانی‌زایی در این سرزمین نشود، به‌زودی ایران به کشوری مانند سودان تبدیل خواهد شد که سراسر بیابان و فاقد هر گونه مرتع و پوشش گیاهی است، یادآور شد: باوجود اینکه عوامل زیست‌محیطی، تغییرات آب‌وهوایی و کمبود بارش نقش بسزایی در فرسایش زمین و پیشروی بیابان‌ها دارند، در برخی موارد فعالیت‌های انسانی را نیز باید در زمره این گروه قرار داد.

این استاد دانشگاه گفت: عوامل مختلفی در ایجاد و تشدید پدیده بیابان‌زایی در کشور نقش دارند که بروز خشکسالی‌های پیاپی، حضور مستمر دامداران و تعداد زیاد دام، چرای بی‌رویه و مفرط، تامین نشدن سوخت موردنیاز روستاهای منطقه که منجر به بوته‌کنی از سطح مراتع شده، فقر پوشش گیاهی منطقه، توسعه اراضی کشاورزی و بهره‌برداری بیش از حد از منابع آب‌های زیرزمینی از جمله این عوامل است.

وی افزود: اجرای پروژه‌های عمرانی و بهم زدن سطح خاک بی‌توجه به حساسیت خاک به فرسایش بادی، تبدیل غیراصولی جنگل‌ها و مراتع، رهاسازی اراضی زراعی حساس به فرسایش آبی و بادی و نیز شخم در جهت شیب و شیوه‌های نامناسب آبیاری از دیگر عوامل بیابان‌زایی است.

کهرم سرعت بیابانی شدن در ایران را بیش از هر نقطه دیگر در خاورمیانه دانست و گفت: حتی عربستان برای جلوگیری از گسترش بیابان‌ها اقدام به واردات علوفه حتی از ایران می‌کند، این در حالی است که ما همچنان اصرار به کشت علوفه داریم.

این استاد محیط‌زیست معتقد است مالچ نفتی، خاک را نازا و از رویش علف و گیاهان جلوگیری می‌کند و همین مسئله بر زیست و تغذیه جانوران علف‌خوار تاثیر منفی می‌گذارد.

▣ برهوت مسموم، ثمره مالچ‌پاشی

وی با اشاره به اینکه یکی از جدی‌ترین تاثیرات منفی مالچ‌پاشی بر جانوران کوچک و ریز است، تصریح کرد: حشرات نقش بسیار مهمی در چرخه غذایی و اکوسیستم ایفا می‌کنند و آنچه بعد از مالچ‌پاشی باقی می‌ماند برهوت مسموم بدون گیاه و جانور است که همین امر عامل نابودی حشرات و جانوران در مناطق مالچ‌پاشی‌شده است.

کهرم افزود: نور خورشید در خوزستان شدید است و همین مسئله باعث می‌شود ذرات نفتی مالچ بعد از مدتی خاصیت خود را از دست داده و خرد و پوسیده شوند. با وزش باد، این ذرات آلوده به مواد نفتی در آسمان به حرکت در می‌آیند و سلامت شهروندان را بیش از گردوغبار عادی تهدید می‌کنند.

▣ آبخیزداری، راهکار گره بیابان‌زایی

این استاد دانشگاه تاکید کرد: برای از بین بردن اثرات منفی بیابان‌زایی می‌توان آن مناطق بیابانی را که استعداد پوشش گیاهی دارند، با فنون و تکنیک‌های آبخیزداری، جنگل‌کاری کرد یا اینکه دور تا دور آن مناطق کویری و بیابانی که امکان جنگل‌کاری و استقرار پوشش گیاهی ندارند، پوشش گیاهی مستقر کرد تا از پیشروی بیابان جلوگیری به‌عمل آید و از اثرات منفی بیابان‌زایی کاسته شود.

> جنگل‌ها قبل از انسان به‌وجود آمدند و بیابان‌ها بعد از انسان، پس بیابان دست‌ساز ما انسان‌هاست

بیابان‌زایی در مقابل بیابان‌زدایی

محمد درویش، کنشگر محیط‌زیست و کویرشناس به بهانه روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی به صمت گفت: بین دو کلمه بیابان‌زایی و بیابان‌زدایی فرق اساسی وجود دارد. بیابان، اکوسیستمی است که تنوع زیستی گیاهی و جانوری خود را دارد. باید به محدوده بیابان به‌عنوان بخشی از طبیعت نگاه و با محافظت از بیابان از گسترش آن جلوگیری کرد.

وی ادامه داد: نباید به‌منظور مقابله با گسترش بیابان بخشی از ژنتیک کشور و گونه‌های مختلف جانوری آن را نابود کرد، زیرا ذخیره ژنتیکی کشور که در بخش سرمسازی کاربرد دارد با این اقدام از بین خواهد رفت.

این کویرشناس با اشاره به اینکه بیابان‌زایی به‌معنی گسترش فیزیکی بیابان‌ها نیست، افزود: گسترش بیابان به این معنی نیست که ماسه‌ها از بیابان حرکت کنند و به شهر هجوم بیاورند و شهر را تسخیر کنند.

وی کاهش وسعت جنگل‌ها، مراتع و تالاب‌ها را از مصادیق بارز و مهم بیابان‌زایی دانست و افزود: تخریب سرزمین در مناطق خشک و نیمه‌خشک ناشی از فعالیت‌های اکوسیستمی (مولفه‌های طبیعی) و اقدامات نابخردانه انسانی است. همچنین تخریب و شور شدن خاک و فرونشست زمین، در نتیجه افت کارآیی سرزمین از جمله مولفه‌های متروکه شدن سکونتگاه‌ها و در نهایت مهاجرت است.

درویش با اشاره به اینکه ۳۰ استان کشور درگیر فرونشست هستند، اظهار کرد: براساس آخرین مطالعات، دامنه فرونشست فقط به گیلان و مازندران نرسیده، در حالی که این معضل از لردگان چهارمحال‌وبختیاری تا دشت فسا در استان فارس و جنوب بختگان، سمنان، یزد و دشت میناب همدان گسترش یافته است.

این کویرشناس تصریح کرد: در طول یک قرن ۸ میلیون هکتار از رویشگاه‌های جنگلی از دست رفته و از سال ۱۳۳۵ تا امروز نیمی از جنگل‌های هیرکانی، ارزشمندترین رویشگاه‌های جنگلی کشور از بین رفته و ۱۵ میلیون اصله بلوط را در ۳۰ سال اخیر در زاگرس از دست داده‌ایم. همه اینها باوجود حرف‌های قشنگی که در زمینه صیانت از محیط‌زیست زده شده، شکل گرفته است. وی خاطرنشان کرد: هم‌اکنون میزان بیابان‌زایی ایران به‌علت دو مولفه نشست زمین و فرسایش خاک وحشتناک است. بیشترین میزان فرسایش خاک در جهان به نسبت وسعت و بیشترین رکورد نشست زمین (فرونشست سالانه ۵۴ سانتی‌متر) در ایران اتفاق می‌افتد. درویش گفت: از نظر انتشار گازهای گلخانه‌ای نیز ایران جزو ۹ کشور اول در جهان است، در حالی که هفدهمین کشور پرجمعیت دنیا به‌حساب می‌آید. از نظر مصرف زیاد پلاستیک که منجر به کاهش نفوذپذیری آب در خاک، افزایش سیل و بیابان‌زایی می‌شود نیز ایران جزو ۵ کشور نخست مصرف‌کننده پلاستیک است. هر ایرانی به‌طور متوسط ۳ برابر استاندارد جهانی، پلاستیک مصرف می‌کند.

وی به راهکار مناسب مقابله با بیابان‌زایی اشاره کرد و گفت: برنامه توسعه هر کشوری باید براساس توان بیولوژیک آن سرزمین بازمهندسی شود. کشوری که میانگین تبخیر سالانه‌اش دست‌کم ۵۰ درصد بیشتر از میانگین جهانی است و روی کمربند خشک جهان قرار دارد، نباید اقتصادش متاثر از آسمان باشد و کشاورزان آن چاهی در زمین حفر کنند.

▣ چین، الگوی موفق مهار بیابان‌زایی

درویش در پاسخ به این پرسش که چه کشورهایی در مهار بیابان‌زایی موفق عمل کردند، گفت: کشورهایی مثل قزاقستان در یکی، دو دهه اخیر عملکرد خوبی داشته‌اند. کشورهایی مثل چین گام‌های بلندی برای تبدیل ناهمواری ماسه‌ای و بهبود کانون‌های فرسایش بادی برداشته‌اند. کشورهایی مثل استرالیا به‌دلیل اینکه جمعیت کمی به‌نسبت وسعت و قلمروشان دارند، عملا مشکل چندانی برای گسترش بیابان ندارند. وی گفت: در نقشه جهانی حساسیت اراضی به بیابان‌زایی همه قلمرو سرزمینی کشور ما قرار دارد و با رنگ قرمز مشخص شده است.

درویش با بیان اینکه عرض ۲۵ تا ۴۰ درجه نیمکره شمالی آسیب‌پذیرترین و شکننده‌ترین مناطق در مواجهه با بیابان‌زایی است، اظهار کرد: متاسفانه ایران هم در این کمربند خشک قرار دارد و عوارض این نقطه خشک از جهان در کشور ما کاملا مشهود است.

این کویرشناس با تاکید بر اینکه ایران دارای بالاترین نرخ فرونشست زمین در جهان است، گفت: برای کاهش و مقابله با این اتفاق، عزم ملی لازم است و دولتمردان باید با برنامه‌های کوتاه، میان و بلندمدت در رفع این مشکل بزرگ اهتمام ورزند؛ در غیر این صورت تا کمتر از نیم قرن آینده ممکن است ایران به زمینی بیابانی تبدیل شود.

در این شرایط آبخیزداری مناسب با شرایط اقلیمی هر منطقه مهم‌ترین عامل مقابله با بیابانی شدن ایران است.

سخن پایانی

کارشناسان با تاکید بر ضرورت آبخیزداری برای مقابله با پدیده بیابان‌زایی معتقدند برای مقابله با گسترش بیابان باید در مناطق بیابانی مستعد پوشش گیاهی مستقر یا اینکه دورتادور کویر و بیابان را جنگل‌کاری کرد. به‌اذعان کارشناسان، آبخیزداری از عوامل عمده مقابله با بیابان‌زایی است و دولت‌های کشورهایی مثل ایران که در کمربند گرم و خشک نیمکره شمالی واقع هستند باید اهداف و برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت تعریف کنند تا این کشورها به بیابان تبدیل نشوند.

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۱۰۷۹۰۰۰۱۳۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک تهرانپارس تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای غلامحسین عباسی به شناسنامه شماره ۹۱۴ کدملی ۴۲۸۲۳۶۶۵۹۱ متولد ۱۳۴۴ صادره از زنجان فرزند محرمعلی در ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی در آن به مساحت ۶۱/۱۸ مترمربع از پلاک شماره ۷۲۲۹ فرعی از ۸۸ اصلی واقع در تهران بخش ۱۱ خریداری در ازای سهم مشاعی محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۳/۲۸ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۴/۱۲ (شناسه آگهی : ۱۳۳۵۰۷۱)

۱۱۱۶۸/م الف

رضا النجری -رئیس ثبت اسناد و املاک تهرانپارس

خوب و بد مالچ‌پاشی در دو کفه ترازو

در سال‌های گذشته، مسئله گردوغبار بیش از پیش اذهان عمومی را به خود جلب کرده و به همین دلیل امسال در روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی یکی از اساسی‌ترین مسائل جلوگیری از فرسایش بادی عنوان شده است. خاک‌پوش یا مالچ برای هدف‌هایی مانند تثبیت شن‌های روان در اراضی بیابانی استفاده می‌شود که انواع گوناگونی از جمله مالچ طبیعی و مصنوعی دارد اما همواره اجرای این روش‌ها با نقدهای جدی همراه بوده است. به‌تازگی مسعود منصور، رئیس سازمان منابع طبیعی کشور درباره مالچ‌پاشی اراضی بیابانی گفته، مالچ در مناطق اضطراری که تپه‌های شنی موجب مسدود کردن راه‌های مواصلاتی، ریل قطار و تخریب تاسیسات و اراضی کشاورزی می‌شود، مورداستفاده قرار می‌گیرد. به‌گفته این مقام مسئول، پایه و اساس شکل‌گیری جنگل‌های در دست کاشت در مناطق بیابانی مالچ بوده و با مشارکت بخش‌های تحقیقاتی و دانشگاهی و شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده از سبد متنوع انواع خاکپوش‌ها در دستور کار قرار دارد.

کامیار فکور
editor@smtnews.ir

هر نوع دستکاری در طبیعت از جمله مالچ‌پاشی، عوارض و منافعی به دنبال دارد که در هر موقعیت باید این منفعت‌ها و مضرات را روی دو کفه ترازو قرار داد

بهبود مالچ پاشی با ارتقای فناوری

وحید جعفریان، مدیرکل دفتر امور بیابان سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: از حدود نیم‌قرن پیش یکی از روش‌های تثبیت ماسه‌های روان، استفاده از مالچ‌های نفتی بوده و مالچ‌پاشی نیز شیوه‌های بسیار متفاوتی داشته است. مالچ‌های نفتی، طیف وسیعی از مالچ‌های معمولی و سنگین دارد اما ارتقای تکنولوژی باعث کاهش مصرف مثلا مالچ قیر و بهبود کیفیت مالچ برای تثبیت ماسه روان و در نهایت حفظ پایداری عرصه طبیعی می‌شود.

جعفریان گفت: رئیس سازمان منابع طبیعی کشور در نشست علمی روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی در دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، اشاره به این داشتند که در دو سال گذشته سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور اقدامات گسترده‌ای برای متنوع کردن روش‌های تثبیت ماسه‌های روان و کنترل توفان‌های ماسه‌ای در دستور کار قرار داده و انواع گوناگونی از خاک‌پوش‌ها مانند مالچ‌های بنتونیت، معدنی، رسی، سنگریزه‌ای، پلیمری و مبتنی بر دانش نانو با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان و معاونت فناوری ریاست جمهوری را در دستور کار قرار دادند.

وی اضافه کرد: علاوه بر این، رئیس سازمان منابع طبیعی کشور به استفاده گسترده از روش‌های بومی تثبیت ماسه‌های روان از طریق ایجاد بادشکن‌های شطرنجی که در فرهنگ مناطق بیابانی کشور وجود دارد، منتها براساس الگوهای فنی‌تر، به روز شده و علمی‌تر، اشاره داشتند. سازمان حفاظت محیط‌زیست حدود ۶۷ هزار هکتار را مستعد یا مناسب اجرای عملیات مالچ‌های نفتی می‌دانست که سازمان جنگل‌ها این عرصه را با شاخص‌های دیگری تدقیق کرد و به کمتر از ۳۵ هزار هکتار کاهش داد و برای عرصه‌های حذف شده از عملیات مالچ‌پاشی، روش‌های دیگری مثل بادشکن‌های کوتاه شطرنجی در نظر گرفت.

▣ تغییر کیفیت

جعفریان بیان کرد: ما فکر می‌کنیم در یک دوره گذار بتوانیم روش‌ها و مواد مناسبی را مهیا و با بهره‌گیری از دانش روز در جهان، موضوع خاک‌پوش‌ها را متنوع کنیم و استفاده از مالچ‌های نفتی را با کیفیت مناسب، اثربخشی بهتر و فاقد هرگونه مواد آلاینده و آروماتیک انجام دهیم. با تحقیقاتی که با همکاری بخش‌های گوناگون از جمله پژوهشگاه صنعت نفت انجام شده، مالچ‌های نفتی استفاده شده در یک دهه گذشته هم از نظر کیفیت و هم از نظر عدم‌آلایندگی تغییر پیدا کرده است. ضمن اینکه این مالچ‌پاشی در مناطق بسیار محدود در مجاورت مناطق بسیار حساس مانند فرودگاه‌ها، مناطق نظامی، مناطق مرزی و عرصه‌های مسکونی و صنعتی انجام می‌شود و اگر این اقدام انجام نشود، چالش‌هایی مانند مهاجرت و پیامدهای دیگری به همراه خواهد داشت اما عملیات مالچ‌پاشی شاید از یک ده‌هزارم سطح فعالیت‌های اجرایی مقابله با بیابان‌زدایی هم کمتر باشد. مدیرکل دفتر امور بیابان سازمان منابع طبیعی گفت: امسال عملیات احیای حدود ۳۰۰ هزار هکتار مناطق بیابانی در دستور کار سازمان منابع طبیعی بود اما تصور نمی‌کنم عملیات‌های مالچ‌پاشی و بادشکن‌ها سطحی بیش از هزار هکتار را در برگرفته باشد. در واقع مالچ‌پاشی یک عملیات بسیار محدود است، چراکه تثبیت ماسه‌های روان در تپه‌های ماسه‌ای بسیار هزینه‌بر است.

▣ اولویت با پیشگیری است

وی تصریح کرد: توجه سازمان منابع طبیعی در موضوع بیابان‌زدایی براساس سند راهبردی آن، به صورت ویژه به اقدامات پیشگیرانه، کنترلی و مدیریتی در عرصه‌هایی که هنوز قابلیت احیای طبیعی دارند با کاهش عوامل تخریب معطوف شده است. این اقدامات ریشه‌ای بسیار اثربخش است و عملیات‌هایی مانند مالچ‌پاشی تنها در شرایطی که لاجرم و ناگزیر باشد، انجام می‌شود. اوایل امسال حادثه خروج قطار از ریل به‌خاطر توفان‌های ماسه‌ای در منطقه زاهدان و همچنین مسدودشدن راه حدود ۱۲۰ روستا در منطقه ریگان استان کرمان با یک توفان ماسه‌ای را داشتیم. این‌ها مناطق فوق‌بحرانی هستند که برنامه‌ریزی‌های سازمان منابع طبیعی برای آنها در برگیرنده طیفی از فعالیت‌ها از جمله اقدامات احیایی و استفاده از انواع خاک‌پوش‌هاست. جعفریان افزود: در مناطق دیگر، مثلا با مدیریت و کنترل چرای دام یا جلوگیری از تغییر کاربری زمین می‌توان مانع از بیابانی‌شدن یک عرصه شد. اقدام دیگری که در این زمینه کمک کرده و راهگشاست، توجه ویژه به مشارکت‌های مردمی است. در سال ۱۴۰۰ حدود ۸۵ هزار هکتار از عرصه‌های بیابانی کشور با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و با ارائه طرح و استفاده از منابع نامتعارف مانند آب‌های نامتعارف، پساب‌ها و... فعالیت‌های بیابان‌زدایی انجام شد. از مسئولان سیاست‌گذار انتظار می‌رود به‌نوعی قوانین و سیاست‌گذاری‌ها را تعریف کنند که امکان ترغیب و تشویق و حمایت بخش خصوصی برای اجرای فعالیت‌های مقابله با بیابان‌زایی ایجاد شود.

▣ برنامه‌ریزی برای مدیریت آب

مدیرکل دفتر امور بیابان سازمان منابع طبیعی بیان کرد: مسئله اساسی در بحث مقابله با بیابان‌زایی، مربوط به برنامه‌ریزی برای مدیریت آب است. در مدیریت آب، صحبت از چند هکتار نیست، بلکه منظور وسعت زیادی است که نیازمند الگوها و روش‌هایی است که بتواند حقابه طبیعت را در تمام حوضه‌های آبخیز برآورده کند تا پایین‌دست حوضه دچار خشکسالی و از بین رفتن پوشش گیاهی نشود. اذهان جامعه باید بر این موضوعات بنیادین و ریشه‌ای‌تر متمرکز شود و به یکدیگر کمک کنیم تا بتوانیم از خشکسالی عبور کنیم. جعفریان گفت: اگر در منطقه‌ای فرسایش باد منجر به خسارت جدی به اقتصاد و امنیت افراد می‌شود باید راه‌های گوناگون از جمله مالچ‌پاشی را که سابقه ۶۰ ساله دارد، به‌کار گرفت. اما این موضوع نباید باعث شود مباحث کلان و ریشه‌ای را گم کرده و از آن دور شویم. وی افزود: مطالبه کنشگران و رسانه‌ها باید بیشتر به موضوعات عمیق‌تر و بنیادی در بحث بیابان‌زایی و تخریب سرزمین معطوف باشد. البته آنقدر دانش بومی و مباحث دانشگاهی ما غنی است و در شرکت‌های دانش‌بنیان ظرفیت خوبی داریم که قطعا می‌توان درست مانند پیشینیان خود از فراز این خشکسالی‌ها هم عبور کنیم اما لازمه چنین‌گذاری همان‌طور که شعار امسال روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی تاکید دارد «عبور از خشکسالی با مشارکت همگانی» است.

مالچ‌پاشی یک عملیات بسیار محدود است، چراکه تثبیت ماسه‌های روان در تپه‌های ماسه‌ای بسیار هزینه‌بر است

تعادل اکوسیستم را از بین نبریم

محمد اکبریان، استاد جغرافیای طبیعی دانشگاه هرمزگان در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: مالچ‌پاشی انواع گوناگونی دارد اما در کشور ما زمانی که صحبت از مالچ می‌شود، معمولا منظور مالچ نفتی است. در گذشته پالایشگاه‌ها مواد نفتی را در اختیار سازمان جنگل‌ها قرار می‌دادند و استان‌های بیابانی برای مالچ‌پاشی از آن استفاده می‌کردند. واقعیت این است که هر کاری در طبیعت انجام دهیم، درست مثل قرص و دارو، یک‌سری عوارض برای محیط‌زیست به همراه خواهد داشت؛ بنابراین نمی‌شود برای مهار فرسایش بادی در هر جایی از مالچ‌پاشی استفاده کنیم و این کار نیاز به بررسی جامع و دقیق دارد تا آثار آن ارزیابی شود.

وی افزود: اکوسیستم‌های بیابانی تاب‌آوری بسیار زیادی در برابر دخالت‌های نابجای انسانی ندارند و ممکن است با کوچک‌ترین فعالیت تعادل اکوسیستم از بین برود و به حالت قبل نیز برنگردد.

ممکن است بتوانیم با مالچ‌پاشی ماسه‌های روان را تثبیت کنیم اما ممکن است با این اقدام بخش دیگری از اکوسیستم در مخاطره قرار بگیرد، چراکه اجزای اکوسیستم کاملا بر یکدیگر تاثیرگذار هستند. اما از سوی دیگر، نمی‌شود برای همه عرصه‌ها فقط با این دید به مسئله نگاه کنیم و به‌طور کلی مالچ‌پاشی را کنار بگذاریم.

▣ هرمزگان نمونه موفق مالچ‌پاشی

وی تصریح کرد: در حدود ۱۵ سال پیش در عرصه‌ای بیابانی در استان هرمزگان عملیات مالچ‌پاشی انجام دادیم و امروز که به این عرصه برمی‌گردیم مشخص است در آن فرآیند خاک سازی انجام می‌شود. اما این اتفاق مثبت تنها در برخی از مناطق ممکن است، بیفتد و اصلا نیازی به مالچ نباشد و با روش‌های دیگری هم بتواند عرصه را احیا کرد. از سویی هم مالچ‌پاشی فرآیند بسیار هزینه‌بری است و همین مسئله ما را به سمتی می‌کشاند که به راهکارهای دیگری برای احیا بیندیشیم.

اکبریان گفت: با وجود هزینه‌بر بودن مالچ‌پاشی اما این عملیات خیلی زود جواب می‌دهد و اگر امسال مالچ‌پاشی در عرصه‌ای انجام شود در سال بعد ماسه‌های روان تثبیت شده است. این مزایا را باید در کنار مضرات مالچ‌پاشی قرار داد و مخاطرات و آسیب‌هایی که یک منطقه به‌دلیل فرسایش باد با آن درگیر است، در نظر گرفت.

▣ عوارض متفاوت در هر منطقه

استاد جغرافیای طبیعی دانشگاه هرمزگان گفت: عوارض مالچ‌پاشی در هر منطقه متفاوت است. در یک بررسی متوجه شدیم در عرصه‌ای که مالچ‌پاشی اتفاق افتاده بود، حیات گیاهی و جانوری در خاک مانند مورچه‌ها و موریانه‌ها افزایش پیدا کرد در صورتی که گفته می‌شد مالچ، حیات خاک را از بین می‌برد. در واقع با یک مورد نمی‌توان آن را به همه‌جا تعمیم داد، چراکه تاثیر مالچ منطقه به منطقه متفاوت است.

وی تصریح کرد: یک محقق زمانی که قصد دارد به تاثیرات مالچ‌پاشی بپردازد باید با ذهن بازی به آن ورود کند، وگرنه اگر داده‌هایی برای اثبات ذهنیت از پیش تعیین‌شده خود جمع‌آوری می‌کند، پژوهش او از لحاظ علمی ضعیف خواهد بود. به‌طور کل نباید از یاد برد که هر نوع دستکاری در طبیعت از جمله مالچ‌پاشی عوارض و منافعی به‌دنبال دارد و در هر موقعیت باید این منفعت‌ها و مضرات را روی دو کفه ترازو قرار داد.

سخن پایانی

در مجموع، برخی کارشناسان بر این باورند که تاثیرات مالچ‌پاشی در هر منطقه متفاوت بوده و نمی‌توان برای آن حکم کلی داد و ممکن است آسیب‌های اقتصادی و بهداشتی که گردوغبار در یک منطقه وارد می‌کند به حدی باشد که راهی جز مالچ‌پاشی باقی نماند. با این وجود، مالچ‌پاشی نیز انواع گوناگونی دارد که هر کدام به یک شیوه بر خاک و تثبیت ماسه‌های روان تاثیر می‌گذارد. به‌طور مثال، یکی از مشکلات اصلی مالچ نفتی این است که ترکیبات فرار تولید می‌کند که اکثرا گوگردی و آروماتیکی هستند و برای ساکنان آن منطقه می‌توانند مشکل بو و حتی مشکلات تنفسی ایجاد کنند.

یادداشت

سرزمینی سیاه از مالچ

کامیار فکور
خبرنگار

در مقابله با فرسایش خاک از پوشش‌هایی استفاده می‌شود که مالچ نام داشته و دو روش کلی طبیعی و مصنوعی دارد. از انواع مالچ‌های طبیعی یا آلی می‌توان به پوست درخت خرد و تکه‌تکه شده، برگ درختان سوزنی‌شکل، علف‌های بریده شده، لاشه برگ‌ها، کاه و روزنامه اشاره کرد. مالچ‌های نفتی و معدنی نیز از انوع مالچ‌های مصنوعی است. در واقع مالچ پوشش غیرزنده‌ای است که روی سطح خاک پاشیده می‌شود تا به‌عنوان محافظی برای گیاهان در زمستان به‌کار رود و آنها را در برابر تغییر دمای شدید خاک و از دست رفتن آب زمین محافظت کند. این لایه جلوی رشد علف‌های هرز را می‌گیرد و در تابستان‌های خشک، پوشش مناسبی برای تقریبا هر نوع گیاه پوششی است. یکی از ساده‌ترین اقدامات برای تثبیت شن‌های روان و مبارزه با گردوغبار در مناطق بیابانی استفاده از روش مالچ‌پاشی نفتی است که گرچه در مهار شن‌های روان تاثیر دارد اما این روش که از دهه ۱۳۴۰ شمسی موردتوجه دولت‌ها بوده، تاثیرات مخرب خود را هم بر اکوسیستم‌های بیابانی باقی گذاشته است. برای تهیه مالچ نفتی ابتدا باید نفت به قیر تبدیل شود. بعد قیر، شل شود و سرانجام در کارخانه، مالچ نفتی با استفاده از ۴۸ درصد قیر، ۵۰ درصد آب و ۲ درصد ماده ممزوج‌کننده (یا آنیون یا کاتیون یا رس) تهیه شود تا قابلیت پاشیده شدن را پیدا کند. کارشناسان یکی از مشکلات اصلی مالچ نفتی را در تولید ترکیبات فرار توسط آن می‌دانند که این ترکیبات غالبا ترکیبات گوگردی و آروماتیکی هستند که برای ساکنان منطقه می‌توانند مشکل بو و حتی تنفسی ایجاد کنند. از سویی مالچ نفتی به‌دلیل رنگ سیاهی که دارد گرمای زیادی را جذب می‌کند و بر شرایط بیولوژیک خاک و زیستمندان آن تاثیرات نامطلوبی به‌جا می‌گذارد. مالچ‌ها، هوادهی به ریشه را بعضا تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهند و پوشش گیاهی روی سطح خاک را از بین می‌برند. با وجود اینکه مشکلات محیط زیستی مالچ نفتی مشخص است اما نمی‌توان تاثیرات آن را در هر عرصه بیابانی یکسان دانست. بر همین اساس، گزینه‌های جایگزین دیگری مانند مالچ‌های آلی و بیوپلیمری و نانومالچ‌ها پیشنهاد شده به‌عنوان جایگزین مالچ‌های نفتی عمل کرده است و گزارش‌ها از زیست‌پذیر بودن این مالچ‌ها در قیاس با مالچ‌های نفتی می‌گوید. با این وجود برخی کارشناسان بر این باورند که در برخی مناطق مالچ‌پاشی به‌عنوان یک ضرورت شناخته می‌شود و فواید اقتصادی و اجتماعی آن بر مضرات آن برتری دارد. مدافعان می‌گویند مالچ، یک پوشش موقتی روی تپه و شنزارها ایجاد می‌کند تا اجازه دهیم نهال‌های آنجا سبز شوند و وزش شدید باد و حرکت شنزارها مانع رشد آنها نشود. پوشش گیاهی قلمه‌زنی در مالچ‌پاشی ایجاد می‌شود و اگر بوته‌زاری هم بوده باشد، هیچ آثار سوختگی غیرطبیعی که به بوته‌ها خسارت وارد کند، مشاهده نشده است. به‌تازگی نیز رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور درباره ضرورت مالچ‌پاشی در بعضی از عرصه‌ها اظهار کرده که پایه و اساس شکل‌گیری جنگل‌های دست کاشت در مناطق بیابانی مالچ است و به‌عنوان مثال، جنگل گمبوعه در اهواز با مالچ پاشی ایجاد شده اما امروز شرایط کاملا متفاوت است و در حال حاضر بهبود کمی و کیفی سایر خاکپوش‌ها در دستور کار سازمان قرار گرفته و با مشارکت بخش‌های تحقیقاتی و دانشگاهی و شرکت‌های دانش‌بنیان، سبد متنوعی از انواع خاکپوش‌ها در دستور کار قرار دارد. با این وجود، مالچ‌پاشی یک رویکرد واکنشی به فرسایش باد و تنها پاسخ به بحرانی است که قابل پیشگیری بوده است. روند بیابان‌زایی و فرسایش خاک در ایران نیازمند کشیدن ترمز توسعه مخرب و ویرانگر است تا به‌جایی نرسیم که علاج بخش وسیعی از کشور را مالچ‌پاشی بدانیم.

نظرگاه

وضعیت، همچنان بحرانی است

علی سلاجقه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست اظهار کرد: در کشور حدود ۳۴ میلیون هکتار مجموعه بیابانی داریم که وضعیت ۵ میلیون هکتار آنها کاملا بحرانی است و منشأ گردوغبار به‌شمار می‌روند. این مجموعه در چند استان کشور همچون کرمان، خراسان جنوبی، سیستان‌وبلوچستان، خراسان رضوی، سمنان، یزد و اصفهان قرار گرفته است. در این میان، استان کرمان بیشترین سطح را به خود اختصاص داده و خوزستان از وضعیت نامناسبی برخوردار است. سلاجقه این را هم گفته که در ۵ سال اخیر حدود ۲ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان برای مهار پدیده گردوغبار بودجه اختصاص داده شده که ۲.۵ میلیون هکتار آن به‌عنوان کانون بحرانی اصلی گردوغبار مدیریت شده، اما ایران چه از نظر زیست محیطی و چه از نظر منابع آبی و خاکی در وضعیت آستانه قرار دارد. وی افزود: سازمان محیط‌زیست از نهادهای گوناگون درخواست دارد که از اندیشه‌های نو دانش‌بنیانی در تمام سطوح از قبیل دریاها، تالاب‌ها و ایجاد مشاغل متفاوت بهره‌گیری کنند. شرکت‌های دانش‌بنیان نیز با توجه به وضعیت اقتصادی کشور ایده‌های جدید خود را ارائه دهند. سلاجقه گفت: نکته قابل‌توجه این است که منابع طبیعی و خام کشور دیگر توانایی بهره‌برداری مستقیم را ندارد و امیدواریم با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان شرایط بهتری را پیدا کنیم.

آسیب‌های جبران‌ناپذیر بیابان‌زایی

فرود شریفی، عضو هیات امنای علمی پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری، مجری طرح الگویی و دانش‌بنیان و رئیس اسبق سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور به ایرنا گفت: هر چه میزان خشکی سرزمینی بیشتر باشد، انتظار می‌رود بر شدت و دفعات رخداد گردوغبار نیز افزوده شود. این پدیده روی زیرساخت‌های گوناگون شبکه برق‌رسانی، کشاورزی، آب، سلامتی، دامداری و گردشگری، حمل‌ونقل، بارندگی و بسیاری از موارد دیگر اثرگذار است. ۴ عنصر اصلی طبیعت یعنی آب، خاک، باد و دما در ایجاد ریزگرد نقش دارند و ریزگرد را ایجاد می‌کنند.

شریفی افزود: بروز ریزگرد پیامد بیابان‌زایی است و به‌کرات در مناطق خشک و نیمه‌خشک جهان اتفاق می‌افتد و اغلب آسیب‌های جبران‌ناپذیری به بوم‌سازگان شکننده این مناطق وارد می‌کند. دو عنصر آب‌وخاک بستر و زیربنای سایر منابع زیستی هستند. آلودگی و فرسایش، بهم خوردن ساختار طبیعی، خشکسالی، بارگذاری بیش از ظرفیت تحمل بر منابع موجود، باعث اختلال در سایر سیستم‌ها و منجر به عکس‌العمل طبیعت به‌صورت بروز ریزگرد یا سیل می‌شود.

شریفی گفت: بررسی‌ها نشان می‌دهد به‌دلیل تاثیر عوامل طبیعی از یک سو و دخالت‌های نادرست انسانی از سوی دیگر، فرسایش خاک به‌صورت آبی و بادی در بسیاری مناطق دنیا تشدید شده است؛ بنابراین در وضعیت فعلی برخی دشت‌ها که خاک مستعد (ریزدانه و خشک آماده انتقال) دارند، به‌عنوان چشمه و کانون بحران در هنگام وزش باد عمل کرده و در مناطق دیگر که خاک ریزدانه کمتری دارد، با انتقال ذرات دریافتی از خارج از منطقه به اضافه ظرفیت محلی و منطقه‌ای، نقش چشمه ثانویه تولید گردوغبار را ایفا می‌کنند.

وی افزود: با این وصف، وقتی شرایط مهیا شود (کمبود رطوبت، وجود باد، اختلاف فشار و...) گردوغبار محلی، منطقه‌ای یا فرامنطقه‌ای ایجاد می‌شود.

شنبه
۲۸ خرداد ۱۴۰۱- ۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۳ - ۱۸ ژوئن ۲۰۲۲- شماره ۲۰۸۰-پیاپی ۳۳۹۸

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

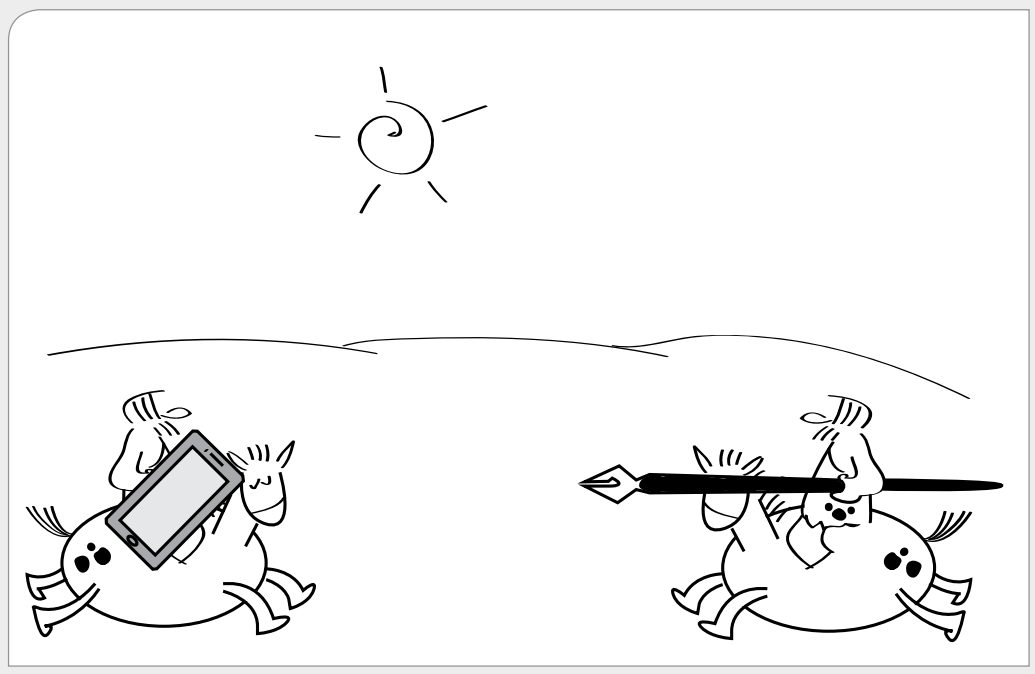
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

مقابله با بیابان‌زایی، در اولویت کاری دولت سیزدهم

اواخر سال گذشته سند بهره‌برداری از اراضی بیابانی تهیه و مقرر شد موارد مطرح در این سند برای انجام طرح‌های پرورش شتر، بهره‌گیری از انرژی‌های نو و گردشگری در بیابان مورد استفاده قرار گیرد؛ بر همین اساس کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی پس از گذشت ۴ سال از آذر ۱۴۰۰ فعالیت خود را آغاز کرد.

وزیر جهاد کشاورزی در نخستین نشست این کارگروه گفت: باتوجه به نگاه ویژه رئیس‌جمهوری به محیط‌زیست و حفظ منابع، مبارزه با پدیده بیابان‌زایی در اولویت برنامه‌های دولت سیزدهم قرار دارد.

سید جواد ساداتی‌نژاد در نشست کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی با بیان اینکه حفظ منابع طبیعی یک رسالت است، افزود: حفاظت از آب و خاک کشور عزم ملی می‌طلبد؛ بنابراین دستگاه‌های اجرایی و دولتی باید در این بخش مشارکت لازم را داشته باشند.

وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه حیات ما وابسته به منابع طبیعی و آب و خاک است، اظهار کرد: اگر نتوانیم خاک حاصلخیز را حفظ کنیم و جلوی تخریب را بگیریم، برای نسل آینده چیزی باقی نمی‌ماند؛ بنابراین حفظ این عناصر، وظیفه اصلی و مهم همه ما است.

وی تصریح کرد: کشورهای موفق جهان ضمن ایجاد اشتغال، به‌دنبال توسعه منابع طبیعی و محیط‌زیست هستند و این دو موضوع، هیچ تقابلی با یکدیگر ندارند؛ بنابراین این الگو باید در کارگروه ملی مقابله با بیابان تدوین شود.

ساداتی‌نژاد با اشاره به فرمایشات رهبر معظم انقلاب، گفت: آب عنصرتجدیدپذیر است اما ۷۰۰ سال طول می‌کشد تا یک سانتی‌متر خاک تولید شود؛ بنابراین این سرمایه‌گذاری یک موضوع بی‌نظیر و بدون جایگزین است.

وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به اهمیت مقابله با بیابان‌زایی باتوجه به ترکیب اعضای این کارگروه، افزود: حضور نمایندگان آموزش و پرورش در این کارگروه، بیانگر تقویت این مهم در مدارس کشور است، زیرا آموزش و پرورش نقش مهمی در تربیت نسل آینده دارد.

وی اضافه کرد: علت حضور نمایندگان وزارت راه و شهرسازی در این کارگروه، این است که بخشی از توسعه ما در راه‌ها و بزرگراه‌ها و شهرها است.

وزیر جهاد کشاورزی خاطرنشان کرد: سیاست وزارتخانه ایستادن در برابر توسعه نیست، بلکه سازمان منابع طبیعی در تمام استان‌های کشور با حفظ شرایط زیست‌محیطی و منابع طبیعی حامی اشتغالزایی است.

به‌گفته ساداتی‌نژاد، توسعه باید علمی و دقیق انجام شود، زیرا کار بسیار حساسی است.

وی درباره پدیده فرونشست زمین و فرسایش آبی و خاکی اظهار کرد: امروز این مسئولیت به کارگروه ملی مقابله با بیابان‌زایی سپرده شده و بزرگ‌ترین کاری که این کارگروه می‌تواند انجام دهد سپردن امور به مردم و مشارکت آنان است، زیرا مردم طبیعت را دوست دارند و بزرگ‌ترین مدافعان آب و خاک کشور به‌شمار می‌روند.

وزیر جهاد کشاورزی از همه سازمان‌های مردم‌نهاد، اساتید دانشگاهی و نخبگان خواست تا در صورت داشتن فعالیت در زمینه حفظ منابع آب و خاک و احیای منابع طبیعی و مقابله با بیابان‌زایی ایده‌های خود را به دبیرخانه کارگروه مقابله با بیابان‌زایی ارسال کنند تا بتوان آنها را به سمت اجرایی شدن پیش برد.

ساداتی‌نژاد، به نقش رسانه‌ها در دستیابی به اهداف این کارگروه اشاره کرد و افزود: امروز رسانه‌ها می‌توانند با ساماندهی برخی مسائل و جست‌وجوی راه‌حل مشکلات، آنها را در اختیار مسئولان اجرایی قراردهند؛ بنابراین رسانه‌ها نقش مهمی در حفظ آب و خاک کشور دارند.

دریچه

بیابان‌زایی چیست؟

بیابان‌زایی یعنی تخریب زمین در مناطق خشک، نیمه‌خشک و نیمه‌مرطوب تحت تاثیر عوامل اقلیمی و انسانی. این تخریب می‌تواند سبب از بین رفتن پوشش گیاهی و پیدایش شرایط بیابانی شود و بر قلمرو بیابان‌ها بیفزاید. البته نواحی تبدیل‌شده به بیابان، توان قابل‌ملاحظه‌ای دارند و می‌توان آنها را با مدیریت منظم، برنامه‌ریزی اصولی و هدایت شده و حفاظت آب، بازسازی کرد.

چنین مناطقی در سطح کره زمین وسعتی برابر ۲۱ میلیون کیلومتر مربع دارند که حدود ۲۰ درصد خشکی‌ها را در برمی‌گیرد. گرم‌ترین بیابان صحرای افریقای شمالی و سردترین آنها صحرای گوبی مغولستان است. در جهان ۱۳ بیابان وجود دارد و دشت کویر و دشت لوت ایران، از مهم‌ترین بیابان‌های جهان به‌شمار می‌روند.

تفاوت کویر با بیابان

«کویر» واژه‌ای خاک‌شناسی است. این کلمه در منابع بین‌المللی مساوی بیابان نمک یا شوره‌زار است. گرچه بیابان و کویر دارای شباهت‌های فیزیکی و نزدیکی مکانی هستند، اما این دو مفهوم معادل یکدیگر نیستند.

کویر یک پدیده فیزیولوژیکی خاک است که الزاما با نوعی از آب‌وهوا یا اقلیم ارتباط ندارد و امکان پیدایش آن در نواحی نیمه‌مرطوب، نیمه‌خشک، مداری و مدیترانه‌ای وجود دارد.

بیابان‌زایی در ایران

بیش از ۱۵۰ کشور با مشکل گسترش نواحی بیابانی روبه‌رو هستند و حدود ۲۵۰ میلیون نفر از مردم به‌طور مستقیم با این پدیده دست به گریبانند. حدود ۹۰ درصد قلمرو ایران در معرض بیابان‌زایی قرار دارد. در ایران ۳ حوزه مشخص از عرصه‌های بیابانیِ دشت لوت، دشت کویر و بیابان‌های مسیله در معرض خطر بیابان‌زایی هستند.

سالانه یک درصد مراتع به بیابان تبدیل می‌شود و حدود ۶ میلیون هکتار از مناطق ایران با این بحران روبه‌رو هستند. از این میزان، ۱.۲ میلیون هکتار که غالبا در خراسان، سیستان‌وبلوچستان، یزد، اصفهان، کرمان، هرمزگان و بوشهر قرار دارند، وضع ناگوارتری دارند. ۱۹ میلیون هکتار از عرصه‌های بیابانی نیز در ۱۴ استان تحت تاثیر فرسایش بادی قرار گرفته است.

حاصل فعالیت‌های بیابان‌زدایی در ایران از سال ۱۳۴۴ تاکنون، حدود ۲ میلیون هکتار جنگل‌های دست‌کاشتی است که در ۴ استان کشور پراکنده است. نقش عمده این پوشش گیاهی عبارت است از حفاظت از روستاها، شهرها و زمین‌های بایر، حفظ راه‌های ارتباطی از یورش شن‌های روان، مراقبت از تاسیسات اقتصادی، صنعتی و نظامی، کاهش آلودگی هوا، تامین علوفه و تولید چوب در حد مجاز.

سخن پایانی...

تحقیقات نشان می‌دهد بیش از ۸۸ درصد اراضی منابع طبیعی کشور ما می‌تواند تحت تاثیر بیابان‌زایی (۳ شاخص کاهش پوشش، کاهش حاصلخیزی و کاهش ذخایر کربن) قرار گیرد و مطابق بررسی سال ۲۰۱۸، نزدیک ۳۷ میلیون هکتار از عرصه کشور در معرض تخریب سرزمین قرار دارد.

براساس آمار اکنون ۲۲ استان کشور با ۲۹.۵ میلیون هکتار وسعت در ۱۸۷ منطقه، تحت تاثیر فرسایش بادی قرار دارند که ۲۳۷ کانون بحران را در پی داشته است.

آگهی فقدان سند مالکیت

مشخصات ملک :سند مالکیت ششدانگ یکدستگاه آپارتمان مسکونی به‌شماره ۱۴۶۵۰ فرعی از ۱۳۷ اصلی مفروز و مجزا شده از ۴۵۱۹ فرعی از اصلی مذکور قطعه ۶ تفکیکی طبقه ۳ سمت جنوبی واقع در بخش ۱۲ ناحیه ۰۲ حوزه ثبت ملک خاوران تهران استان تهران به مساحت ۵۲/۴ متر مربع بانضمام یکباب انباری قطعه ۶ تفکیکی طبقه همکف به مساحت ۳/۸۴ مترمربع مشخصات مالکیت: مالکیت مریم ممیوند فرزند علی به‌شماره شناسنامه ۲۱۹۵ تاریخ تولد ۱۳۶۲/۱۰/۰۱ صادره از بروجرد دارای شماره ملی ۴۱۳۲۵۶۸۷۱۷ بعنوان مالک‌شش دانگ عرصه و اعیان ، موضوع سند مالکیت اصلی بشماره چاپی ۱۸۲۷۷۸ سری ه سال ۹۸ به‌شماره دفتر املاک الکترونیکی ۱۳۹۹۲۰۳۰۱۰۵۴۰۲۱۵۷۷ ثبت گردیده است. اینک خانم مریم ممیوند با ارائه دو برگ استشهادیه که باامضاء،شهود رسیده است و ذیل یکی از آنها طی ذیل گواهی‌شماره ۸۹۱۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۱ دفترخانه ۱۴۷۱ تهران گواهی امضاء گردید مدعی است که اصل سند مالکیت به علت اسباب کشی و جابجایی مفقود گردیده است و تقاضای صدور المثنی سند مالکیت ملک مذکور را نموده لذا مراتب باستناد ماده ۱۲۰ آئین نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی انجام معامله نسبت و یا در اختیار داشتن سند مالکیت نزد خود می باشد ظرف مدت ۱۰ روز از انتشار این اگهی به این منطقه مراجعه و اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت اقدام نماید بدیهی است در این صورت پس از تنظیم صورت مجلس اصل سند مالکیت به ارائه کننده مسترد خواهد شد و پس از انقضاء مدت مذکور و عدم هر گونه اعتراض این منطقه نسبت به صدور المثنی سند مالکیت اقدام خواهد نمود (شناسه آگهی :۱۳۳۵۰۶۸)

۱۱۱۶۶/م الف

جواد گرجی زاده گودرزی- رئیس اداره ثبت اسناد و املاک خاوران

آگهی فقدان سند مالکیت

آقای ابوالفضل فنانیان با ارائه دو برگ استشهادیه شماره ۴۲۴۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۹مورد تائید دفتر ۱۳۶۸ تهران و درخواست وارده به‌شماره ۴۰۷۸۰-۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۸ مدعی است که یک جلد سند مالکیت مربوط به دو دانگ مشاع از ششدانگ بانضمام دوسهم از ۶ سهم دو دانگ دیگر ازششدانگ یک قطعه زمین به مساحت ۳۳۰ مترمربع به‌شماره ۲۴۱۷۰ فرعی از ۴۴۷۶ اصلی واقع دریخش هفت تهران ذیل ثبت ۴۴۵۴۰۸ صفحه ۲۷۲ دفتر ۲۷۹۶ بنام ابوالفضل فنانیان بشماره چاپی ۱۴۷۴۷۳ صادر و تسلیم گردیده و برابر اسناد اجاره ۱۲۷۶۵ - ۱۳۴۷/۰۵/۰۲ و ۲۱۰۴۱ - ۱۳۵۳/۱۱/۰۷ دفتر ۲۳۸ تهران در اجاره بانک ملی میباشد که در اثر جابجایی مفقود گردیده . و درخواست صدور المثنی سند مالکیت نموده است لذا مراتب باستناد تبصره یک اصلاحی مورخه ۷۳/۹/۲ ماده ۱۲۰ آئین نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی انجام معامله نسبت به ملک مرقوم غیر از اسناد فوق و یا وجود سند مالکیت مذکور نزد خود می باشد از تاریخ نشر این آگهی ظرف مدت ۱۰ روز به این منطقه مراجعه و اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله تسلیم و رسید دریافت نمائید تا مورد رسیدگی قرار گیرد در غیر اینصورت پس از انقضای مهلت مزبور و عدم وصول اعتراض نسبت به صدور المثنی سند مالکیت طبق مقررات اقدام خواهدشد (شناسه آگهی : ۱۳۳۵۰۷۰)

۱۱۱۶۷/م الف

فرج الله علیزاده - رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک پیروزی تهران

آگهی فقدان سند مالکیت المثنی دوم

خانم /اقای سکینه اتابکی اصالتا / طی وارده‌شماره ۱۰۴۵۰۰۵۵۶۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۶ با تسلیم استشهادیه گواهی امضا به‌شماره ۱۰۰۹۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۶ دفترخانه ۶۹۵ تهران تقاضای صدور سند مالکیت المثنی نموده و مدعی است سند مالکیت ششدانگ یک قطعه زمین نوع ملک طلق با کاربری به پلاک ثبتی ۱۲۱۸۰ فرعی از ۲۳۹۵ اصلی ، مفروز و مجزا شده از ۵۰۵۰ فرعی از اصلی مذکو واقع در بخش ۱۰ حوزه ثبت ملک رودکی تهران استان تهران به مساحت ۷۰ متر مربع متن ملک‌شماره دوازده هزار و یکصد و هشتاد فرعی از دو هزار و سیصد و نود و پنج اصلی مفروز و مجزی شده از شماره پنج هزار و پنجاه فرعی قطعه سه تفکیکی واقع در بخش ۱۰ حوزه ثبتی غرب استان تهران به مساحت (۷۰) هفتاد متر مربع ، توضیحات ملک به حدود: شمالا: خط فرضی است بطول (۱۴/۰۰) چهارده متر به ک به عرض یک و دو دهم متر قطعه دو تفکیکی شرقا: خط فرضی است بطول (۵/۰۰) پنج متر به ک به عرض سه متر جنوبا: خط فرضی است بطول(۱۴/۰۰) چهارده متر به قطعه هفت تفکیکی‌سابق غربا: دیواریست بطول(۵/۰۰) پنج متر به‌شماره هفتصد و هشتاد و یک فرعی از دو هزار و سیصد و نود و پنج اصلی مشخصات مالکیت: مالکیت‌سکینه / اتابکی فرزند ولی اله شماره شناسنامه ۳۶۱ تاریخ تولد ۱۳۳۶/۰۴/۱۱ صادره از تهران دارای‌شماره ملی ۰۰۴۱۱۳۱۹۰۸ با جزسهم ۶ از کل سهم ۶ بعنوان مالک شش دانگ عرصه و اعیان با شماره مستند مالکیت ۶۷۵۷۰ تاریخ ۱۳۸۲/۰۶/۱۶ دفترخانه اسناد رسمی‌شماره ۲۷۸ شهر تهران استان تهران، موضوع سند مالکیت المثنی بشماره چاپی ۶۳۲۹۳۱ سری ب سال ۹۳ با شماره دفتر الکترونیکی ۱۳۹۴۲۰۳۰۱۰۴۵۰۰۶۵۳۳ O که در صفحه ۳۳۶ دفتر املاک جلد ۳۲۸۹ ذیل شماره ۶۱۵۴۵۳ ثبت گردیده است علت‌سهل انگاری مفقود گردیده لذا مراتب در اجرای تبصره یک ماده ۱۲۰ آیین نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می گردد تا چنانچه کسی مدعی انجام معامله نسبت به آن و یا وجود سند مالکیت مذبور نزد خود باشد از تاریخ نشتار این آگهی ظرف مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم نماید تا مورد رسیدگی قرار گیرد بدیهی است چنانچه در مهلت مقرر اعتراضی واصل نگردد المثنی سند مالکیت مرقوم صادر و به متقاضی تسلیم میگردد (شناسه آگهی : ۱۳۳۵۰۷۲)

۱۱۱۶۹/ م الف

سید هادی جلالی امام- سرپرست واحد ثبتی حوزه ثبت ملک رودکی تهران

آگهی فقدان سند مالکیت

خانم/اقای علی زارعی اصالتا طی وارده‌شماره ۴۵۰۰۰۹۴۱ مورخ ۱۴۰۱/۱/۲۰ با تسلیم استشهادیه گواهی امضا به‌شماره ۱۷۰۳۶۶ مورخ ۱۴۰۱/۱/۲۰ دفترخانه ۱۰۸۷ تهران تقاضای صدور سند مالکیت المثنی نموده و مدعی است سند مالکیت ششدانگ یک قطعه آپارتمان مسکونی به پلاک ثبتی ۵۵۵۲۷ فرعی از ۲ اصلی ، مفروز و مجزا شده از ۵۱۱۰۴ فرعی از اصلی مذکور ، قطعه ۴ در طبقه ۴ و واقع در بخش ۱۰ ناحیه ۰۰ حوزه ثبت ملک رودکی تهران استان تهران به مساحت ۱۰۹/۶ متر مربع ، واقع در طبقه چهارم که (۷/۲۲) هفت متر و بیست و دو دسیمتر مربع آن پیشرفتگی،(۲/۲۶) دو متر و بیست وشش دسیمتر مربع آن بالکن و بالکن پیشرفته ، است بانضمام پارکینگ قطعه ۴ به مساحت ۱۱ متر مربع در مالکیت علی/ زارعی باشسیز فرزند مولاقلی شماره‌شناسنامه ۳۵ تاریخ تولد ۱۳۳۹/۰۱/۰۲ صادره از بستان آباد دارای شماره ملی ۱۷۱۹۵۸۶۴۱۱ با جز سهم ۶ از کل سهم ۶ بعنوان مالک‌شش دانگ عرصه و اعیان با شماره مستند مالکیت ۱۸۸۲۷ تاریخ ۱۳۹۵/۰۹/۲۰ دفترخانه اسناد رسمی‌شماره ۱۰۸۷ شهر تهران استان تهران، موضوع سند مالکیت اصلی بشماره چاپی ۳۸۳۳۵۴ سری در سال ۹۴ با شماره دفتر الکترونیکی ۱۳۹۵۲۰۳۰۱۰۴۵۰۳۵۲۲۴ ثبت گردیده است به علت جابجائی مفقود گردیده لذا مراتب در اجرای تبصره یک ماده ۱۲۰ آیین نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می گردد تا چنانچه کسی مدعی انجام معامله نسبت به آن ویا وجودسند مالکیت مذبور نزد خود باشد از تاریخ نشتار این آگهی ظرف مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله به این اداره تسلیم نماید تا مورد رسیدگی قرار گیرد بدیهی است چنانچه در مهلت مقرر اعتراضی واصل نگردد المثنی سند مالکیت مرقوم صادر و به متقاضی تسلیم می گردد (شناسه آگهی ۱۳۳۵۰۷۳)

۱۱۱۷۰/م الف

سید هادی جلالی امام- سرپرست واحد ثبتی حوزه ثبت ملک رودکی تهران

آگهی عدم تسلیم اسناد مالکیت مورث

نظر به اینکه آقای حسین بی طرفان ورثه شادروان حسن بی طرفان درخواست صدور سند مالکیت سهم الارث خود از پلاک ثبتی ۱۲۴/۵۸۵۷۱ واقع در بخش ۱۱ تهران را داده و اعلام داشته است که اصل سند مالکیت مورث نزد مهری بی طرفان ومحمد قمری راد میباشد که از ارائه آن خودداری می نماید لذا حسب دستور تبصره سه از ماده ۱۲۰ آئین نامه قانون ثبت این اداره طی اخطاریه شماره ۵۰۸۱-۰۰ ۱۴۰۱/۲/۳۱ به نامبرده اخطار نموده است که اصل اسناد مالکیت مرقوم را جهت اقدام لازم قانونی به این اداره ارائه نماید لهذا با انقضاء مهلت مقرر قانونی مراتب فقط یک بار در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار (همین روزنامه) منتشر میشود تا چنانچه شخص یا اشخاصی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود می باشند دارنده حداکثر ظرف مهلت ۱۰ روز پس از انتشار این اگهی‌سند مالکیت را به این اداره تسلیم و رسید دریافت نمایند در صورت انقضای مهلت مقرر و عدم وصول اعترض‌سند مالکیت سهم الارث متقاضی بالا صادر و به وی تسلیم و متعاقبا نیز سایر اقدامات لازم مطابق ماده قانونی فوق الذکرانجام خواهد شد (شناسه آگهی : ۱۳۳۵۰۷۴)

۱۱۱۷۱/م الف

محمد امین کریمی جو - رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک کن تهران

آگهی فقدان سند مالکیت

ششدانگ یک دستگاه آپارتمان واقع درسمت‌شرق طبقه همکف به مساحت ۱۰۲/۸۳ متر مربع که مقدار ۲/۰۴ متر مربع آن بالکن است قطعه دوم تفکیکی به پلاک ۳۱۷۸۱ فرعی از ۱۱۶ اصلی مفروز و مجزی از پلاک ۸۷۳۵ و ۱۵۶۹۲ واقع در بخش ۱۱ تهران بانضمام‌ششدانگ یک واحد پارکینگ به مساحت ۱۲ متر مربع قطعه دوم واقع در زیر زمین در صفحه ۲۷۲ دفتر ۱۱۹۱/۲ ذیل ثبت ۳۰۰۱۳۵ و چاپی ۶۰۸۰۳۲ بنام آقای محمد تقی رهبر ثبت وسند مالکیت صادر گردیده و سپس ششدانگ برابر سند ۵۸۲۵ - ۱۳۸۲/۰۸/۰۳ دفتر ۳۶۱ تهران به زهرا احمدی و نعمت خونینی ها بالمناصفه انتقال یافته است . آقای مهدی برومند وکیل خانم زهرا احمدی به موجب وکالتنامه ۱۸۹۹۷ - ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ دفتر ۱۴۶۷ تهران با ارائه دو برگ استشهاد شهود به‌شماره ۷۱۰۹-۷۱۱۰ - ۱۴۰۱/۰۲/۳۱ دفتر ۱۴۶۷ تهران اعلام نموده‌سند مالکیت‌سه دانگ خانم زهرا احمدی به علت جابجائی مفقود گردیده و درخواست صدور سند مالکیت المثنی نموده است لذا مراتب باستناد تبصره یک اصلاحی مورخه ۷۳/۹/۲ ماده ۱۲۰آئین نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی انجام معامله نسبت به ملک مرقوم غیر از اسناد فوق و یا وجود سند مالکیت مذکور نزد خود می باشد از تاریخ نشر این آگهی ظرف مدت ۱۰ روز به این منطقه مراجعه و اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت یا سند معامله تسلیم و رسید دریافت نمائید تا مورد رسیدگی قرار گیرد والا پس از انقضای مهلت مزبور و نرسیدن واخواهی نسبت به صدور سند مالکیت المثنی طبق مقررات اقدام خواهدشد بازداشت‌شماره ۱۳۹۹۰۵۸۰۱۰۱۵۰۱۷۱۷۵ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ - اداره پنجم اجرای اسناد رسمی تهران مالکیت آقای نعمت خونینی ها - مالکیت خانم زهرا احمدی بازداشت ندارد (شناسه آگهی : ۱۳۳۵۰۷۵)

۱۱۱۷۲/م الف

محمد گلباغی - رئیس واحد ثبتی حوزه ثبت ملک سعادت آباد تهران

آگهی تسلیم سند مورث

نظر به اینکه آقای مصطفی خوشروان امند مالک پلاک ثبتی۵۸۲۳ فرعی از ۱۳۷ اصلی برابر دادنامه ۸۹۷ مورخ ۹۳/۱۰/۱۴ شورای حل اختلاف صوفیان فوت نموده است نامبرده فوق الذکر بعنوان احد از ورثه تقاضای صدور سند سهم الارث نموده است و اعلام داشته که‌سند نزد اقدس چرخشت میباشد که به نامبرده اخطار گردید که‌سند مالکیت را به این اداره ارائه نماید که اینکار انجام نشده است لذا در اجرای تبصره ۳ ماده ۱۲۰ آئین نامه قانون ثبت مراتب در یک نوبت آگهی میشود تا هر کس نسبت به ملک مورد آگهی معامله ای کرده یا مدعی وجود سند مالکیت نزد خود میباشد باید تا ده روز پس از انتشار آگهی به این اداره مراجعه و اعتراض خود را به همراه اصل سند مالکیت یا سند معامله تسلیم نماید و اگر ظرف مهلت مقرر اعتراضی نرسد و یا در صورت اعتراض اصل سند مالکیت یا سند معامله ارائه نشود اداره ثبت المثنی‌سند مالکیت را طبق مقررات صادر و به متقاضی تسلیم خواهد کرد (شناسه آگهی : ۱۳۳۵۰۷۶)

۱۱۱۷۳/م الف

گرجی زاده - سرپرست ثبت خاوران